

EXPERIÈNCIES PASQUALS EN EL MÓN D'AVUI

De mort a vida

Tota vida humana, i més encara quan es viu a la llum de la fe, està permanentment amara-
da del misteri pasqual de creu, mort i resurrecció. «Tot és Pasqua!», assegura convençut el
teòleg salesià Manel Bellmunt, «perquè és inherent a la vida humana anar perdent coses per
guanyar-ne d'altres, és a dir, anar morint a l'home antic per viure una vida nova». Coincidint
amb el temps de Setmana Santa, recollim una sèrie d'experiències, personals i col·lectives, de
dolor, de mort i, finalment, de resurrecció. Són empremtes de Déu en el món d'avui. Signes
eloqüents d'una presència que omple tota la història. **P 3-6 i 12**

Les «Passions», un missatge ple de vigència

P 20-21

«Catalunya Cristiana» us desitja
una bona Pasqua!

Benedicció del nou orgue de Montserrat

El pare abat Josep M. Soler va beneir, el dissabte 20 de març, el nou orgue de Montserrat. «El cant d'aquest nou orgue ajudarà l'assemblea aplegada a la basílica a viure la fe i la pregària», va assegurar el P. Soler. L'instrument va tocar per primera vegada per acompanyar la litúrgia montserratina, amb la participació de l'Escolania i la Capella de Música de Montserrat. Ha estat construït a Collbató. Té 4.242 tubs, fa 12,5 metres d'alçada i 5,5 d'amplada, i pesa uns 12.000 quilos. En total, han calgut més de 22.000 hores de treball per fer possible una peça elaborada de manera totalment artesanal. **P 29**

Arquebisbe Joan Enric Vives

Comprometre's encara més amb Crist i amb l'Església, aquesta és la interpel·lació a què se sent cridat Joan Enric Vives en rebre la concessió honorífica d'arquebisbe *ad personam* atorgada per la Santa Seu. Està previst que el dissabte dia 10 d'abril el nunci del Papa a Andorra i Espanya, Mons. Renzo Fratini, li faci el lliurament oficial de la distinció d'arquebisbe i que presideixi una Eucaristia d'acció de gràcies a la catedral de Santa Maria d'Urgell. **P 22**

Sumari

P 8 Congrés sobre Bernat d'Andermatt

P 24 Trobada de la família Carles de Foucauld

P 28 Premi interreligiós per al P. Joan Botam

P 30 Exposició sobre la Mare de Déu del Merli

P 37 Torna el radioteatre a Ràdio Estel

«Triàleg» interreligiós sobre Abraham

Durant un mes la Llibreria Claret de Barcelona ha estat un lloc de trobada entre judaisme, cristianisme i islam. Un jueu (Jorge Burdman, de la Comunitat Israelita de Barcelona), un cristià (Ignasi Ricart, claretà, professor de Bíblia de la Facultat de Teologia) i un musulmà (Rachid Aarab, filòsof) han compartit un «triàleg» interreligiós a l'entorn de la figura d'Abraham.

P 26 i 27

Editorial

La façana de la Glòria

Les grans catedrals se solen començar a construir per l'absis i l'últim que se n'edifica és la façana. La Sagrada Família, anomenada per alguns la Catedral d'Europa, té dues monumentals façanes laterals, la del Naixement i la de la Passió, però té pendent encara de realitzar la façana principal o de la Glòria.

Gaudí va concebre el temple expiatori per a una època en què preveia que la gent no aniria tant a les esglésies. Per això, d'una manera sàvia, va treure els retaules al carrer: amb esperit d'apologeta, va concebre unes façanes en les quals s'expliquessin, de manera plàstica, els principals misteris de la fe. No sabem fins a quin punt preveia que les façanes s'alçarien en un temps també de gran ignorància religiosa on caldrien elements didàctics que ajudessin a interpretar la gran quantitat de símbols que conté aquesta nova catedral.

La façana de la Glòria ha de ser la principal de l'edifici. S'ha de veure des del mar i serà la més emblemàtica i monumental de la construcció. No és un tema secundari, doncs, plantejar-nos com hauria de ser la cara principal d'un dels edificis més famosos del món. Ara hi ha dos problemes immediats que preocupen els arquitectes de la Sagrada Família i molts ciutadans: el traçat de l'AVE —perillósament proper als fonaments— i el necessari enderrocament de les cases que, d'una manera incomprendible, es van deixar edificar a l'altre costat del carrer Mallorca i que dificultaran la construcció d'aquesta façana. Són temes tècnicament importants, però creiem que no haurien d'enfosquir una preocupació més de fons: com serà aquesta façana? És cert que Gaudí la va explicar i que va deixar-ne croquis, però cal no oblidar que l'arquitecte era conscient que una catedral és obra d'anys i que el gust dels seus successors influiria en la construcció. Orientada

cap a migdia i cap al centre de Barcelona, Gaudí va preveure que la façana presentés l'home dintre de l'ordre de la Creació: el seu origen, la seva problemàtica, els camins que ha de seguir i el seu final. La façana mostrarà, per ordre ascendent, l'infern, la mort, les virtuts, els set dons de l'Esperit Sant, simbolitzats per les columnes, fins a arribar al punt alt on es mostra la Trinitat. S'hi accedirà per set portes que representaran les obres de misericòrdia espirituals i temporals, i estaran dedicades als sagraments. Damunt de cada porta hi haurà escrita una petició del parenostre. En les voltes del pòrtic s'explicarà la creació del món segons el Gènesi.

Qui actualitzarà i desenvoluparà la idea d'Antoni Gaudí? Com es faran, per exemple, els núvols on hi ha el *Credo in unum Deum* i el *Glòria in excelsis*? Seran en pedra o es podran assajar d'altres materials més eteris? Qui serà l'autor o autors de les majestuosos escultures de sant Andreu, sant Pere, sant Pau i sant Jaume que hi haurà a cada una de les torres...? No és l'hora d'estendre la mà a joves artistes? La façana de la Glòria és l'ocasió perquè s'incorporin al seu disseny nous valors: escultors, vitrallers, mosaïcistes, dissenyadors que, conjuntament, amb el bon equip de professionals que ja ara treballen al temple, puguin executar amb responsabilitat la façana d'una catedral del segle XXI. Al nostre entendre, cal que s'estableixi també un comitè d'experts: teòlegs, biblistes, liturgistes, pastoralistes, agents pastorals, comunicadors, amb l'objectiu de compartir les seves reflexions per tal que el programa iconogràfic i epigràfic de la façana de la nova catedral de Barcelona sigui, dins del possible, llegible per la gent d'avui i tingui, alhora, una embranzida evangelitzadora. Per què no obrir un concurs d'idees a partir de les que ja va deixar plantejades el venerat arquitecte?

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, José Bernal, Pere Borràs, Joan Ramon Bullit, Agustí Codinach, Delfí Dalmau, Francesc Gamissans, Carmen García, Jesús García, Núria Gispert, Joan Guiteras, Elisabet Juanola, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Armando Pego, Jesús Renau, Josep Rius-Camps, Jorge Rojas, Lluís Serra, Valentí Serra, Lluís Solà, Andreu Sotorra, Pere Tena, Francesc Torralba, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 117 €

Gibraltar i Portugal: 117 €

Resta d'Europa: 192 €

Amèrica i Àfrica: 230 €

Àsia i Oceania: 308 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

DIUEN QUE LA VIDA ÉS UNA COMÈDIA...
PERÒ, QUAN VAIG PERDRE LA FEINA EM VA SEMBLAR LA PASSIÓ D'OLESA.

QUAN EM VAN DIGNOSTICAR UN CÀNCER...
LA PASSIÓ D'ESPARREGUERA (ESCENA DE LA MORT).

QUAN VAIG SABER QUE TINDRIA EL PRIMER NÉT, LA PASSIÓ D'ULLDECONA.

(ESCENA DE LA RESURRECCIÓ);
ÉS QUE LA VIDA ÉS UN DRAMA ON HI HA DE TOT, COM A LA PASSIÓ DE CERVERA.

Vivències de dolor, mort i resurrecció

Miquel Mora va perdre l'any 2003 la seva filla Eva i ara dirigeix la Fundació Acompanya Ca n'Eva per afavorir els processos de dol

Carme Munté

Al llarg de la vida són moltes les situacions de dolor i mort que ens toca viure i que ens igualen els uns als altres, però el que potser no ens fa tan iguals és la manera com les resollem i tirem endavant.

Miquel Mora Previ i la seva família no van ser dels que van optar per no fer res, com fan moltes persones davant del dolor per la pèrdua d'un ésser estimat, sinó que van ser dels que gaudint del do de la fe i de la voluntat de servei van saber trobar en la mort de la seva filla Eva, l'any 2003, un motiu d'esperança i de resurrecció.

Com Crist camí del calvari, van carregar amb la creu i la impotència de veure com la seva filla, afectada d'un osteosarcoma a l'edat de 16 anys, s'anava apagant. La van veure patir i carregar la pròpia creu del dolor durant dos anys en el calvari del càncer i la van acompanyar a morir als 18 anys, sent encara una nena i, com solem dir, amb tota la vida per endavant. Com Maria, van sentir l'espasa travessar el seu cor de pares.

Però després del dolor arriba el Dissabte Sant, el moment del canvi, de renéixer, de la transformació, de la resurrecció, el moment, diu Miquel Mora, en què sense saber com va poder dir: «Sóc tan o més feliç que quan estava l'Eva aquí físicament. Això és la resurrecció.» I afegeix: «La malaltia i la mort de l'Eva ha donat un benefici immens i incalculable a la meva persona i a la meva família, ens marca el camí a seguir i dona un sentit immens a les nostres vides.»

Calia treballar el dolor però sobretot calia començar de nou. Va ser així com fruit d'aquesta experiència Miquel Mora va fundar juntament amb altres famílies la Fundació Acompanya Ca n'Eva, formada per un equip de professionals, voluntaris i famílies que volen contribuir que els processos de malaltia greu i de dol es puguin elaborar de la manera més favorable possible, i que porta precisament el nom de la seva filla Eva. Al mateix temps, alguns dels seus membres són també col·laboradors del servei d'acompanyament espiritual de l'Hospital Sant Joan de Déu.

Per pròpia experiència sap Miquel Mora que treballar el dol de la pèrdua d'un ésser estimat és un pas necessari per al ressorgiment, un pas que en cap dels casos no podem obviar ni fer veure que no hi és, com qui amaga la pols sota la catifa o el cap sota l'ala. «Moltes vegades», explica Miquel Mora, «quan tens davant una persona que no saps gaire bé què li ha passat, però que traspua desequilibri i aspectes que no afavoreixen ni la convivència ni el treball, moltes vegades darrere d'aquesta persona hi ha un dol mal elaborat. La persona que no elabora bé el dol, normalment, podríem dir que acaba sent una persona amargada, una persona que no li troba el sentit a la vida, i viure des del sense sentit és complicat per a ella mateixa però sobretot per als qui l'envolten. Per tant, no elaborar bé el dol sempre és estar abocat a una

Miquel Mora visita la família del Carlos a la planta d'oncologia de l'Hospital Sant Joan de Déu.

L'aquí i l'ara una situació semblant.

Un dels seus patrons és l'orde dels Germans de Sant Joan de Déu i se sent arrelada i profundament vinculada en aquest hospital, però Acompanya Ca n'Eva és una fundació privada, laica i oberta a tot el territori català i

patologia, ja sigui visible o no visible. En canvi, elaborar el dol correctament pot ser un gran enriquiment per a la persona i per als que l'envolten. Per fer tot això, evidentment, cal temps, ja que en menys d'un any no es pot parlar d'elaborar un dol, si bé tampoc no és un procés marcat pels terminis.»

Segons Miquel Mora, avui dia cal anar molt en compte perquè són moltes les propostes per superar el dol que no sempre són vàlides, especialment quan la fe en Déu és inexistente i és substituïda per altres tipus de creences. De fet, així com ara aquesta és una de les qüestions que es tenen en compte per superar una pèrdua, en el moment que va néixer Acompanya Ca n'Eva, ara fa cinc anys, no era tan fàcil trobar entitats on recolzar-se per a elaborar un dol. D'aquí que Miquel Mora veiés la necessitat de fundar precisament a redós de l'Hospital Sant Joan de Déu, on va ser atesa la seva filla Eva, la Fundació Acompanya Ca n'Eva per ajudar les famílies que com la seva viuen en

una resurrecció. «La diferència és tan gran com la que hi ha entre la terra i l'aire, una diferència abismal», afirma Miquel Mora, «perquè ressorgir és un acte més aviat limitat que no evita que tard o d'hora puguem tornar enrere. La resurrecció, en canvi, ja no té marxa enrere.»

I no la va tenir per a Miquel Mora, perquè després de 25 anys dedicat a l'ensenyament ara recorre l'Hospital Sant Joan de Déu —es mou preferentment per la planta d'oncologia, l'UCI i Urgències—, abillat amb la seva bata blanca i dedicat al món hospitalari, i fins i tot compartint com a laic el carisma, la vida i la pregària amb la comunitat dels Germans de Sant Joan de Déu.

Uns dies la setmana Miquel Mora els passa, doncs, convivint amb la comunitat que viu i treballa a l'Hospital Sant Joan de Déu, com un germà més, cosa que li permet atendre amb més dedicació i plenitud les famílies que per les seves circumstàncies necessiten un acompanyament i una atenció especial. Una convivència que compagina sense problemes amb la de marit i amb la de pare de les seves altres dues filles, que també estan implicades en la bona marxa de la Fundació Acompanya Ca n'Eva, que precisament al novembre, mes de naixement de l'Eva, celebrarà el seu cinquè aniversari de vida.

Es presenti davant les famílies com a agent de pastoral de la salut o bé com a col·laborador del servei d'acompanyament espiritual de Sant Joan de Déu, amb el seu tarannà obert i acollidor, el fet és que la seva presència actua com un bàlsam per a les famílies que viuen moments de dolor, d'incertesa i de desesperança, com les que va haver de viure ell mateix amb la llarga malaltia de la seva filla.

Però precisament perquè sap de què parla pot proporcionar un testimoni vàlid de fe i confiança que, malgrat el dolor i el patiment, tot està bé: «En molts moments t'adones que quan et deixes portar, Déu actua a través teu: a través de la teva mirada, de la teva veu, de les teves mans... És l'actuar de Déu a través nostre perquè, si no, com jo, amb el moltíssim que m'estimava i que m'estimo l'Eva, podria parlar amb aquesta serenor no tenint-la? Si fóssim capaços de transmetre realment que tenir fe és tenir confiança...; la confiança que tot està bé, que tot va bé. Malgrat que el teu fill s'està morint, malgrat que això no hi ha qui ho aguanti, malgrat que potser no podem fer res més que romandre en silenci junts o abraçats... tot està bé!»

**FUNDACIÓ ACOMPANYA
CA N'EVA**

Carrer del Dos de Maig, 290, 5è 2a
08025 Barcelona

Tel. 934 564 788 – 646 126 665

www.acompanyafundacio.org

acompanyafundacio@hotmail.com

La Passió de Crist al cor dels Balcans

Els catòlics de Bòsnia i Hercegovina han sobreviscut a sis-cents anys de persecucions terribles

Jesús García

Periodista d'Ajuda a l'Església Necessitada

«Tot el que li ha passat a l'Església catòlica a Bòsnia i Hercegovina (BiH) en els darrers cinc segles, hauria escrit el seu epitafi si la seva vida no estigués garantida per la voluntat divina.» Amb aquesta contundència es va expressar el bisbe auxiliar de Sarajevo, Mons. Pero Sudar, davant dels enviaments d'Ajuda a l'Església Necessitada al petit país musulmà la tardor del 2007.

Els catòlics de Bòsnia i Hercegovina són l'exemple més clar de cristianisme, entès des de la persecució, mort i resurrecció de tot un poble assenyalat per la seva fe. I és que el poble croat de BiH, els catòlics d'aquest país, són una minoria incrustada en un país musulmà amb una forta presència ortodoxa, acostumada a patir, i a patir molt. Estudiant-ne la història, ens assalta la idea que, en realitat, no haurien de quedar catòlics a Bòsnia i Hercegovina. Amb la confiança expressada per aquest prelat, però, amb aquesta confiança, sobreviuen segle rere segle, dia rere dia, els catòlics de Bòsnia i Hercegovina.

Aquests catòlics que queden a Bòsnia són els supervivents de sis-cents anys de persecucions dramàtiques i extenuants, situacions d'exclusió en ocasions portades fins a la mort, fins al martiri, que encara avui dia no han acabat.

Breu repàs històric

Quatre-cents anys de domini musulmà que van fer que tota representació catòlica morís, fugís o s'amagués, van originar la primera gran diàspora catòlica dels Balcans. Davant d'aquesta fugida, només l'orde franciscà es va mantenir a la regió juntament amb aquelles famílies catòliques que no van poder o no van voler fugir, però això va tenir un preu. Es van treure l'hàbit, van abandonar els convents i es van barrejar a les cases amb les persones de la família sota l'apel·latiu d'«oncle», fent-se passar per un parent. Per això encara avui, als frares de BiH, no se'ls anomena fra Peret o fra Tomàs, sinó l'oncle Peret o l'oncle Tomàs, segons el cas.

La desaparició de l'imperi otomà després de les guerres balcàniques, a principis del segle XX, va donar pas als temps de l'imperi austrohongarès, que van ser l'avantsala de la I Guerra Mundial, conflicte bèl·lic sense precedents en la Història per la seva magnitud.

Després de la I Guerra Mundial és quan es crea el Regne de Iugoslàvia, que vol dir Regne dels Eslaus del Sud, país que acollia una barreja cultural i racial inversemblant. Aquesta àmplia varietat en tan poc espai de terreny és producte dels grans desplaçaments ètnics originats per temps tan convulsos de guerres, postguerres, invasions, fugides i retorns massius de refugiats durant tants segles.

I quan la cosa semblava que s'establitzava i els eslaus del sud malvivien en una pau efímera, el 6 d'abril del 1951, Belgrad va ser bombardejada per l'Alemanya nazi, i deixava d'existir el que es coneixia com a Regne de Iugoslàvia.

Jesús García

Parròquia destruïda durant la guerra al nord de Bòsnia.

«L'Església catòlica de Bòsnia s'ha construït sobre els fonaments de la fe per sobre de la por, amb els maons del martiri i el perdó»

Els territoris van ser ocupats per forces militars d'Alemanya, Itàlia, Bulgària, Hongria, Albània i Romania. En tots aquests temps, els croats, és a dir, els catòlics, cada vegada eren menys entre assassinats i fugits.

Però la fi de la II Guerra Mundial no va suposar per als catòlics de BiH la fi del seu calvari històric. Als turcs i als nazis els van seguir els comunistes, i si bé és cert que el que s'explica és que el dictador Tito va exercir el seu govern amb mà de ferro en un quant de seda, sobretot durant els primers anys de comunisme, les persecucions van ser moltes i les prohibicions van continuar fins a la seva mort, el 1980.

Va ser el 1946, amb l'arribada al poder, quan es va formar la darrera Iugoslàvia coneguda com a tal. La formaven sis repúbliques independents: Eslovènia, Croàcia, Bòsnia i Hercegovina, Sèrbia, Macedònia i Montenegro; més dues províncies autònomes: Voivodina i Kosovo. Així doncs, tenim un poble artificial en el qual conviuen persones de diferents religions i idiomes, governats per un dictador sota un règim comunista i el centre geogràfic del qual, la cruïlla de camins obligatoris per uns i altres, és Bòsnia i Hercegovina, amb majoria musulmana, una important representació ortodoxa i atea, i

una minoria catòlica.

Després del comunisme va arribar la independència de Sèrbia, la guerra contra Sèrbia, la posterior guerra contra Croàcia i la mateixa guerra civil entre bosnians musulmans, catòlics i ortodoxos. Tres guerres diferents contínues, fins i tot simultànies, en uns quatre anys. L'enmig d'aquest país que està enmig de tot, hi ha els catòlics.

Neteja ètnica

Durant aquest darrer període de guerra, els catòlics de BiH van ser víctimes de la neteja ètnica. Pobles sencers van ser «neteats» de catòlics, els cadàvers dels quals han estat enterrats anys després, en cementiris ocupats únicament per màrtirs, assassinats per la seva condició de catòlics, als

quals van anar a buscar a casa seva i a les esglésies, com van explicar a l'equip d'AEN els mateixos testimonis i supervivents.

Les esglésies catòliques destruïdes —bombardejades, dinamitades, incendiades— juntament amb temples intactes d'altres religions, i les dates a les tombes —totes coincidents— dels cementiris d'aquests pobles catòlics, avui són testimoni clar del que va suposar una persecució religiosa duta fins al límit de la vida, fins al martiri, ocorreguda fa molt pocs anys al centre d'Europa i de la qual, encara avui, es desconeix gairebé tot.

Els catòlics supervivents donen un testimoni viu del que els seus morts no poden explicar, i ens porten als llocs on els seus germans en la fe van ser massacrats, a la parròquia on sota la

runa van trobar els cossos, al camp en el qual van ser llançats i abandonats ja sense vida, però sempre, sempre, amb un missatge ferm de perdó.

És, per tant, la història dels catòlics de Bòsnia i Hercegovina, una Passió de Crist que es manté estancada en el Divendres Sant des de fa cinc-cents anys. És la catòlica de Bòsnia una Església per a la qual encara no ha arribat el Diumenge de Resurrecció. Una Església que s'ha construït sobre els fonaments de la fe per sobre de la por, amb els maons del martiri i el perdó, coronada per les campanes del clam vers una Església catòlica universal, a la qual demana ajuda a crits.

Testimonis impactants

D'entre tots els testimonis de dolor i patiment recollits per Ajuda a l'Església Necessitada, no n'hi va haver cap que no acabés amb la paraula *perdó*. Dos exemples. El primer, el de sor Irene, una jove carmelita descalça a Sarajevo, que va patir l'assassinat del seu pare i del seu germà quan ella tenia tretze anys: «Durant dies vam saber que continuaven vius perquè sentíem els seus crits des de l'altra banda del mur, però al cap de poc, van recollir els cadàvers al carrer.» Sor Irene, amb mirada serena i madura als seus vint-i-vuit anys, ho assegurava: «Sí, he perdonat, no guardo rancúnia.»

El segon és el del pare Ilijo Arlovic, rector de diferents poblacions petites properes a Stara Rijeka, on el matí del 23 de juliol del 1992, un grup nombrós de militars serbis va arribar al poble i se'n va endur 106 homes catòlics del poble. Durant dues setmanes, el pare Ilijo i els feligresos viuen un autèntic infern: «Vaig rebre més de 300 cops amb un bat de beisbol. Em tiraven a terra cada nit i ballaven sobre el meu cos. Em van esclafar. Em van fracturar set costelles i em van dislocar vèrtebres. Però això no va ser el pitjor. En un poble proper van assassinar en un matí els 77 fidels catòlics de la parròquia, tots d'entre 14 i 75 anys. Famílies senceres, dones,

ancians i nens de la mateixa casa. El més dolorós que recordo d'allò és no haver mort amb ells, amb els meus feligresos.» Què va passar quan vostè va ser alliberat? «En acabar la guerra vaig tornar a aquell poble i no en quedava ningú. Les cases estaven destruïdes i l'església incendiada. Ara només hi ha un cementiri amb 77 tombes. I recordo com anys després, va venir a mi un dels delators dels meus feligresos, un dels que va assenyalat amb el dit les portes de les cases dels catòlics. Va venir perquè durant la postguerra passava gana i necessitava feina. I n'hi vaig donar.» El va perdonar? «Sí. El vaig perdonar perquè jo sóc sacerdot de Jesucrist i Ell em va ensenyar a perdonar els meus assassins i torturadors. Si no l'hagués perdonat, no seria sacerdot de Jesucrist.»

Jesús García

Fossa comuna a Stara Rijeka, on els 77 catòlics d'un poble van ser assassinats durant la guerra.

L'abatut Xile es prepara per alçar-se

El país andí ha viscut el cinquè terratrèmol més fort de la història

Mónica García

El dissabte 27 de febrer, els sacerdots de la germandat de Nostra Senyora del Sagrat Cor tenien programades diferents tasques pastorals. El dia seria, com de costum, intens: confessions a la Comunitat Neocatecumenal, celebració de la missa amb una família el fill de la qual ha estat segrestat, missa també per un matrimoni als 60 anys del seu casament i més coses. Però res d'això no passaria... A la casa de la Germandat, a les 3.30 h de la matinada del dissabte 27 tots dormen plàcidament, ens explica el sacerdot espanyol Javier Jaurieta. I de sobte, «comences a sentir un soroll profund i ensordidor, el llit es mou com si algú el sacseges i et despertes amb els ulls oberts com unes taronges conscient que és un terratrèmol», narra el sacerdot. Tot va en augment, el soroll i el moviment... «em brolla del cor el Trisagi per preparar-me pel que pugui passar: "Sant Déu, Sant Fort, Sant Immortal!"».

Amb prou feines han passat uns segons, el P. Javier salta del llit per córrer cap a la porta: els llocs més segurs són els muntants de les portes i les zones on les bigues s'encreuen amb els pilars. «La porta no és a més de dos metres del llit, però gairebé no hi arribo!» Persisteix l'estrèpit terrible amb els moviments violents i cisellats. El sacerdot es recolza amb les mans a un dels muntants de la porta i el cos a l'altra, fent pressió per poder sostenir-se dret. «Gairebé hi havia lluna plena, i ho vaig veure, ho vaig veure claríssimament des de la porta, la casa lliscava com si fos un vaixell de paper... i no una mica, sinó uns quants metres, d'una banda a l'altra com un gronxador.» El pare Javier Jaurieta és un navarrès corpulent però amb prou feines pot estar dempeus, s'agafa fortament al marc de la porta durant els dos minuts més llargs de la seva vida. Finalment, sospira en veu alta i el P. Carlos i el P. Antonio li responen cadascú des de la seva habitació. Gràcies a Déu, estan bé. Inspeccionant la casa veuen que res no és al seu lloc, excepte el Sagrat Cor de Jesús i els plats. El sisme ha alliberat una energia equivalent a unes 100.000 bombes atòmiques, ha estat unes 40 vegades més potent que el d'Haití i s'ha registrat com el cinquè més fort escrit en la història, assenyala el missioner espanyol.

«Para quiet!»

Tots surten al carrer per prevenir les rèpliques. «Para quiet d'una vegada!», vols cridar al terra. Per la ràdio s'assenbenten de la magnitud del desastre: més de mil quilòmetres de territori afectat i centenars de poblacions incomunicades. El pont que habitualment creua la Germandat en els seus desplaçaments s'ha enfonsat i ara va costa avall, els cotxes s'han estavellat (sense víctimes!), la carretera ha quedat completament aixecada, molts ho han perdut tot... i només han estat dos minuts! A la tarda la comunitat celebra l'Eucaristia a la casa, amb la pregària pròpia *per a temps de terratrèmol* «i impressiona molt», reconeix

el sacerdot navarrès: «I torno a donar gràcies a Déu perquè no ens ha passat res, però demano una pregària per tots els que han perdut la vida o ho han perdut tot... Déu tingui misericòrdia de tots ells.»

I després de la por, el desastre i el pillatge, arriba el moment de tornar a començar, recrear, renovar enmig del dolor i la incertesa. «Un país no es reconstrueix només amb la suma de voluntats humanes. Un país necessita el millor de la seva gent», escrivia el bisbe de Rancagua, Alejandro Goic Karmelic, «per als qui creiem en Crist, font de vida, Ell és el millor tresor que podem oferir a Xile en aquest temps de missió». Joan Pau II, pare dels pobres i dels que pateixen, va assenyalar que la missió és la primera urgència humanitària i social: perquè davant la manca de tot, només Crist omple i consola. Per això Ajuda a l'Església que Pateix (AEP) ha llançat una campanya sorprenent en aquesta dolorosa Quarisma xilena. «Capelles d'emergència: no hi ha Xile nou sense nou Crist», diu

la campanya. Es tracta d'unes construccions senzilles —dissenyades per l'arquitecte i conseller d'AEP, Gonzalo Mardones— que, implantades als llocs on les esglésies han estat destruïdes, permetran als rectors acollir i ser signe d'esperança per al seu ramat. No hi ha necessitat d'adoptar decisions apressades per motius patrimonials, econòmics ni socials. El bisbe de Talca va reconèixer el desbordament de necessitats a cobrir i va afirmar que «la tasca és tan gran que només es pot confiar en Déu». És en aquesta confiança, quan les pedres de les esglésies no són més que un munt de runa, que Xile veu ressorgir les pedres vives de la seva Església.

Va aparèixer l'home i la dona que som

«L'home torna a les seves arrels i veiem que davant dels embats de la natura som tan petits i no pensem a construir, sinó a destruir i no ens preocupem per ser més germans, sinó a criticar. Aquest dia és una instància de recolliment on ens podem retrobar com a germans.» Són paraules de l'alcalde de Yumbel, a uns 200 km de l'epicentre del sisme. Milers de fidels de zones devastades van arribar a aquesta localitat del Biobio el 20 de març a

donar gràcies a Déu en la celebració de la festivitat de Sant Sebastià. L'arquebisbe de Concepción, Mons. Ezzati, va reflexionar sobre les circumstàncies viscudes: «Ens creïem un país que ja havia sortit del desenvolupament, que havia construït grans carreteres, que tenia centres comercials plens de consum, però n'hi va haver prou amb dos minuts i mig perquè tot s'enfonsés. I què va aparèixer? Va aparèixer l'home i la dona que som, amb la capacitat i la generositat de viure en la solidaritat, però també amb les passions més baixes que hi ha dins nostre, amb aquella força del mal i del pecat que ens impulsen a fer el mal i a aprofitar-nos, fins i tot, d'un moment tan dolorós per cometre accions que són indignes de la persona humana i davant d'això, que ni un en quedi exclòs, em poso en primer lloc, som aquí per demanar-li perdó al Senyor, perquè no hem sabut construir la nostra pròpia vida, la vida de la nostra societat sobre els valors més pregons de la nostra fe i del que els nostres pares van voler construir de la identitat nacional sobre la fe, sobre els valors de l'evangeli.»

El prelat va recordar que sovint s'oblida Crist i va assenyalar que aquest és el moment per provocar un terratrèmol interior en els cors, per enderrocar tots els murs que no serveixen, i construir una vida, una societat en la roca ferma que és Jesucrist. «D'on ens vindrà aquella fortaleza? De la nostra supèrbia humana? No. La fortaleza que necessitem ens ve de Déu», va emfatitzar Mons. Ezzati, «només si som humils i acceptem tenir la nostra mà en la mà de Déu trobem la fortaleza per aixecar-nos, unir-nos, mirar el futur i per pensar en tots els recursos, en tots els dons, en tots els talents que el Senyor ens ha regalat per iniciar una veritable reconstrucció de les nostres famílies i el nostre país».

Quan només deu dies després del sisme l'Església celebrava el dimecres de cendra, els xilens van palpar bé que «som pols i que ens convertirem en pols». Despunten, però, en els cors uns petits brots de força i esperança: Càritas Xile, Llar de Crist, Xile ajuda Xile, Teletón, Un Sostre per a Xile i moltes entitats que, juntament amb les xarxes socials espontànies, encarnen un poble que pateix i que no està —ni de bon tros— abatut. Mostren un Xile disposat a ressuscitar, amb l'ajuda de Déu que constantment és esmentat enmig del desconsort i la foscor. Sostingut per milers de ciutadans aquestes organitzacions irradien en la seva força exclamant: «¡Chile se la puede! ¡Levántate Chile!»

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES
per a grans *persones* grans

Tenim una plaça disponible

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

«La presència del Ressuscitat omple la història»

P. Manel Bellmunt, salesià i professor de teologia a l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco i a l'Iscreb

Samuel Gutiérrez

«Vivim en Crist, respirem l'alè del Ressuscitat!» D'aquesta experiència vital neix, per al salesià Manel Bellmunt, l'autèntica vida cristiana. Una vida cristiana que, segons afirma, està permanentment amarada del misteri pasqual de mort i resurrecció. «Tota la vida cristiana és vida pasqual», assegura no només com a religiós o prevere, sinó sobretot com a teòleg que ha descobert en la seva pròpia vida i en la dels altres les petjades del Ressuscitat.

S'apropa la Pasqua, la festivitat més important de la vida cristiana, amb la celebració de la mort i resurrecció de Jesús... Vivim avui amb prou consciència la grandesa d'aquest misteri?

No sé si la vivim amb prou consciència... En tot cas, sí que hauríem de tenir més consciència que es tracta del nucli central del cristianisme. El perill, com passa amb altres realitats, és deixar-nos endur per l'ambient de superficialitat que vivim i banalitzar les paraules, buidant-les del seu contingut profund. Més enllà dels signes externs del que entenem per Pasqua no és fàcil descobrir el contingut profund d'aquest gran misteri. Avui encara tenim una certa cultura cristiana i els noms ens sonen, però el que hi ha al darrere ja se'ns escapa. No és una cosa que es descobreixi espontàniament sense una iniciació, una catequesi, una reflexió... Per això és tan important no donar res per sabut. I més que oferir noms, terminologia, caldria donar els continguts, les experiències i els referents que hi ha darrere d'aquests noms.

Quin és, doncs, el nucli d'aquest doble misteri de mort i vida? Per què constitueix l'essència de la fe cristiana?

El primer que hauríem de tenir present és que els cristians no vivim de records de coses del passat. Nosaltres vivim d'una presència. La nostra referència no és un personatge de fa dos mil anys, sinó que creiem que aquest personatge de fa dos mil anys va viure, va morir i el Pare el va ressuscitar, i això el fa contemporani nostre. Si reduïm el cristianisme a una llei o unes normes, ens quedem a l'Antic Testament. El cristianisme té com a fonament l'experiència d'aquesta presència viva de Crist Ressuscitat. I la pregària és un diàleg amb aquest Crist Ressuscitat contemporani nostre i els Sagraments són mediació per entrar en contacte amb Ell. En aquest sentit, una expressió d'un llibre ja antic, afirmava: «El cristianisme és Crist.» D'aquí neix tot. Aquest és el nucli de la fe cristiana: Crist confessat com a vivent.

Molta gent, encara avui, es pregunta per què Jesús va haver de patir tant i morir en creu, esdevenint «escàndol per als jueus i neciesa per als gentils»?

És el vell problema: la *crux teologorum*! Hem de partir de la convicció, segons llegim en l'Evangeli, que a Jesús no li agradava el sofriment. Ell estimava la gent, sobretot els marginats d'aquella època, i això tenia connotacions no només sociològiques sinó teològiques molt profundes. Als ulls de molts contempo-

ranis de Jesús, els leprosos, els pobres, els malalts... eren vistos com a maleïts de Déu, com a pecadors. I si Jesús, fill de Déu, els estimava, això equivalia a rectificar el comportament de Déu. Per això el consideraven blasfem! Després hi havia el tema del temple, punt de referència sociològic, religiós, històric, i alhora un gran negoci. Jesús s'oposava a tot això i va declarar obertament que ningú no té el monopoli de Déu. Fins i tot va convidar a destruir el temple perquè el que el Pare demana és un culte en esperit i en veritat. El sacrifici agradable a Déu és la misericòrdia! Així, doncs, aquesta forma d'apropar-se i estimar els marginats i de relativitzar el temple tocava tota la visió religiosa viscuda fins aleshores. Jesús envia a l'atur molta gent. És tot un provocador fins al punt de resumir tota la llei en un sol manament: estimar Déu i estimar els altres com Déu ens estima a nosaltres. La santedat per a Jesús no es corresponia amb la puresa legal. I tot plegat va fer que Jesús esdevingués un element incòmode en aquella societat tan teocràtica i tan discriminatòria. Va viure perillosament! Va tocar les estructures d'aquella societat i els mestres del poble van decidir matar-lo. Estimar en segons quines situacions té un preu molt elevat. Te la jugues, com se la va jugar Jesús. Va estimar fins a l'extrem, fins a la mort, encara que també cal dir que ell no fa l'opció de patir i d'anar cap a la creu. Ell fa l'opció d'encarnar en gestos i paraules l'amor gratuït i universal del Pare per a tothom. En aquella societat això tenia un preu. I ell no es va arronsar, perquè estimava fins al límit. Jo crec que ell no va buscar directament el patiment. El que ens salva no és el patiment de Jesús, sinó l'amor de Jesús, que en aquella societat, té el preu de la vida, del patiment, però és l'amor el que ens salva.

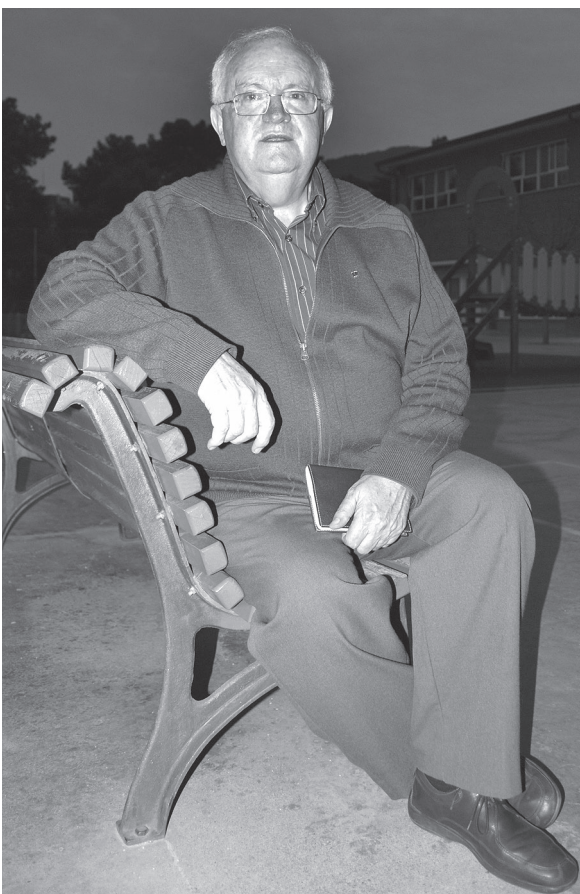
Malgrat tot s'acusa sovint l'Església de resignació davant del patiment, fins i tot de masoquisme...

No podem reduir el misteri pasqual només a la mort de Crist, com si tot s'acabés el Divendres Sant; ni només a la Resurrecció, com si la resurrecció no tingués un preu; ni només a la vida... Els tres elements—vida, mort i resurrecció—no s'entenen de manera independent els uns dels altres. Pel fet de viure com va viure alguns van pensar que era blasfem i que l'havien de matar. I perquè va viure com va viure, i va estimar fins a l'extrem, el Pare el va ressuscitar. La creu de Jesús aïllada de la manera com va viure no té sentit. No podem deslligar tot això. La nostra Pasqua immolada no és un anyell, sinó algú que ens va estimar fins a l'extrem tot encarnant en gestos i paraules l'amor del Pare. La centralitat de la Pasqua no es limita a la centralitat de la Creu. Ens salva la vida, mort i resurrecció de Jesús. Aquests tres elements

s'il·luminen mútuament i eliminar-ne un ens fa perdre el sentit dels altres.

A vegades, però, els hem viscut separatament...

Històricament a Espanya s'ha posat molt l'accent en la creu, en el Divendres Sant. La Resurrecció encara avui continua tenint poc relleu popular. Hi ha com un accent molt fort sobre la creu i això dona una visió distorsionada de Jesús i del cristianisme. No hem nascut per patir, sinó que hem nascut per estimar i ser feliços. El que passa és que en un món injust, format per gent fràgil i contradictòria com som tots, l'amor autèntic té un preu sempre. És com la

«La nostra Pasqua immolada no és un anyell, sinó Algú que ens va estimar fins a l'extrem tot encarnant en gestos i paraules l'amor gratuït i universal del Pare»

mare que s'aixeca sis vegades durant la nit per atendre la seva criatura. No és que li agradi el patiment i no dormir durant la nit, sinó que estima la seva criatura i per això decideix pagar el preu d'aixecar-se i no dormir en tota la nit. És el preu de l'amor quan realment és autèntic!

És la creu inevitable en la vida cristiana?

En la vida cristiana i en tota vida humana. L'única manera de fugir del sofriment és l'estaborniment o a través

de les drogues, la superficialitat, la inconsciència... Realment som fràgils i això, tard o d'hora, fa patir. De totes maneres, una cosa és creure que l'última paraula la diu la Creu, el patiment, o creure que l'última paraula la diu Déu a través de la Resurrecció. És això el que permet viure amb esperança, que és, en definitiva, la traducció, en actituds positives, de la fe en l'amor. Perquè creiem en l'amor és possible tenir esperança. Fins i tot enmig de les catàstrofes, del drama, del patiment...

Com a teòleg, quins reptes li planteja explicar la resurrecció de Jesús?

La resurrecció com a tal no es pot demostrar històricament pel fet que no es pot percebre a través dels sentits, ja que per definició Jesús està en una altra dimensió. El que sí que es pot mostrar històricament és el canvi que es va produir en els seus seguidors, que van passar de la dispersió al reagrupament, de la depressió a l'eufòria... És difícil de justificar aquest canvi tan brusc sense que hagi passat alguna cosa molt grossa. I és que han fet experiència que la creu no ha tingut l'última paraula, que Jesús viu i comparteix amb ells, a través de l'Esperit Sant, aquesta vida nova. L'explicació d'aquest canvi es troba en la resurrecció. La resurrecció és un encontre, una trobada amb Algú que era mort i que ara és viu, i que et dona vida a tu, és a dir, també et ressuscita i et fa estimar gratuïtament a tothom. Aquest és el signe més eloqüent de resurrecció. Al costat de Jesús ressuscitat, als deixebles se'ls va eixamplar la mirada, el cor... i prenen consciència que tota la humanitat formava part de la família de Déu. Fan un salt de qualitat en la dimensió de l'amor i en la joia de viure. Jesús els va fer, i ens vol fer a tots, partícips de la seva resurrecció. Jo crec que la iniciació cristiana hauria de començar per aquí: ajudar les persones a identificar les petjades que el ressuscitat ha deixat a la seva vida i en la dels altres. La resurrecció no és una cosa llunyana, estranya, que passi en una altra galàxia, sinó que té lloc a la nostra vida de cada dia. El problema és que a nosaltres, com els dos d'Emmaús, ens costa obrir els ulls i descobrir arreu la seva presència. Sembla que no ens ho acabem de creure, però la presència de Crist Ressuscitat omple la història, l'Esperit del Senyor omple tot l'univers!

En quin sentit el misteri de mort i resurrecció es viu ja aquí a la terra?

Tota la dialèctica de mort i resurrecció presideix permanentment el nostre camí per la vida. La Pasqua s'ha de viure no només el dia de Pasqua, sinó cada dia, com una actitud existencial. Tota la vida cristiana és vida pasqual. Tot és Pasqua! És inherent a la vida humana anar perdent coses per guanyar-ne altres, és a dir, anar morint a l'home antic per viure una vida nova. En el mateix procés d'anar morint experimento la resurrecció. Això ho podem veure molt clarament en el matrimoni, en la maternitat, en l'amistat..., on pot semblar que perds vida, però, de fet, la guanyes. El misteri de la Pasqua és molt proper a la vida humana!

El Papa demana responsabilitats pels abusos sexuals a menors

Carta pastoral als catòlics d'Irlanda

Zenit
Ciutat del Vaticà

El Papa ha enviat una carta pastoral als catòlics d'Irlanda per expressar la seva consternació davant dels abusos sexuals a menors per part de representants de l'Església i per la manera en què van ser afrontats pels bisbes i superiors religiosos. Parla de la seva proximitat en la pregària a la comunitat catòlica irlandesa en aquest moment dolorós i suggereix un camí de guarició, renovació i reparació.

El problema és conseqüència de molts factors: una formació moral i espiritual insuficient als seminaris i noviciats, una tendència en la societat a privilegiar el clergat i altres figures d'autoritat, una preocupació desmesurada pel bon nom de l'Església i per evitar escàndols han portat a la manca d'aplicació, quan calia, de les penes canòniques existents. Només si examinem curosament els nombrosos elements que van donar origen a la crisi és possible identificar-ne amb precisió les causes i trobar els remeis eficaços. Durant la seva visita *ad limina* a Roma el 2006, el Papa va exhortar els bisbes irlandesos a «establir la veritat del que va passar, a prendre les mesures necessàries per evitar que es repeteixi, a garantir que els principis de justícia siguin plenament respectats i, sobretot, a guarir les víctimes i tots aquells afectats per aquests crims esgarriposos».

A partir de llavors, el Papa es va trobar amb algunes víctimes més d'una vegada, va sentir les seves històries, va pregar amb ells i per ells, i està disposat a fer-ho novament. El febrer del 2010 va convocar els bisbes irlandesos per examinar les mesures que estaven adoptant per solucionar el problema, amb referència especial als procediments i protocols actualment

La castedat, en sentit positiu

En declaracions a CatalunyaReligio.cat, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, ha dit que la crisi generada arran dels casos d'abusos «m'ha dolgut molt: s'ha ofès molt Déu i s'ha fet mal a moltes persones». Pel que fa a la reacció del Papa, comenta que ha estat «extraordinàriament contundent i clara», i que «no busca cap mena d'excusa». Mons. Pujol confia que aquesta crisi no tingui lloc a Catalunya, tot i que considera que si es produís, la carta del Pontífex als bisbes irlandesos «dóna una pauta molt explícita sobre quina hauria de ser la reacció».

en vigor dirigits a garantir la protecció dels infants en els ambients eclesials i respondre amb promptitud i justament les denúncies d'abusos.

En aquesta carta s'adreça a les víctimes d'abusos, i reconeix la terrible traïció que han patit. Els assegura que sent molt el que han hagut de suportar i reconeix que, en molts casos, ningú no estava disposat a escoltar-los quan van trobar el coratge per explicar el que els havia passat. Comprèn com haurien de sentir-se els qui vivien en internats en no poder fugir del seu patiment. Si bé reconeix que resultarà difícil per a molts perdonar o reconciliar-se amb l'Església, els exhorta a no perdre l'esperança. El Pontífex insta les víctimes a cercar en l'Església l'oportunitat de trobar Jesucrist i de trobar la guarició i la reconciliació, tot redescobrint l'amor infinit de Crist per cadascun d'ells. En les seves paraules als sacerdots i religiosos que han abusat dels joves, recorda que han de respondre davant de Déu i davant dels tribunals legítimament constituïts de les accions pecaminoses i criminals que han comès. Han traït una confiança sagrada i han provocat vergonya i deshonra als seus germans. S'ha causat un gran mal no tan sols a les víctimes, sinó també a la percepció pública del sacerdoci i de la vida religiosa a Irlanda. Mentre els demana que se sotmetin a les exigències de la justícia, els recorda que no han de desesperar de la misericòrdia que Déu ofereix fins i tot als pecadors més grans, si es penedeixen de les seves accions, fan penitència i demanen perdó humilment.

Adreçant-se als bisbes, assenyala els greus errors de judici i el fracàs de l'acció de govern de molts d'ells, perquè no van aplicar correctament els procediments canònics en resposta a les denúncies d'abusos. Tot i que sovint resultarà difícil saber com fer front a situacions tan complexes, cal ressaltar que es van cometre errors greus amb la consegüent pèrdua de credibilitat. El Papa els encoratja a continuar lluitant amb determinació per posar remei als errors i evitar que es repeteixin.

Finalment, proposa algunes mesures concretes per estimular la renovació espiritual de l'Església a Irlanda.

Anàlisi

Resposta contundent

José Bernal Pascual
Professor de la Facultat de Dret
Canònic (Universitat de Navarra)

Les recents revelacions d'abusos sexuals de menors dutes a terme per clergues o religiosos a Irlanda i Alemanya en el passat, han alimentat algunes veus crítiques que han tractat de posar en qüestió la fermesa de la resposta de l'Església davant d'aquests fets. Certament hi ha hagut errors, de vegades greus, a l'hora de reconèixer comportaments pecaminosos i delictius i en la resposta d'alguns membres de la jerarquia. Però no deixen de ser errors de determinades persones que han traït la seva vocació, la confiança dipositada en ells i en l'Església mateixa.

El dret penal de l'Església ofereix una resposta contundent i instruments útils per perseguir aquests crims. Ens referirem només al dret vigent. El c. 1395 §2 del Codi de Dret Canònic diu el següent: «El clergue que cometi d'una altra manera un delictes contra el sisè manament del Decàleg (...) amb un menor que no hagi complert setze anys d'edat, haurà de ser castigat amb penes justes, sense excloure l'expulsió de l'estat clerical, quan el cas ho demani.» El 31 d'abril del 2001 es va publicar la carta apostòlica de Joan Pau II *Sacramentorum*

sanctitatis tutela, en què s'establia que delictes (els més greus o *delicta graviora*) quedaven reservats a la Congregació per a la Doctrina de la Fe i el procediment a seguir per al seu judici i càstig. Entre ells hi figura el delictes contra el sisè manament del Decàleg comès per un clergue amb un menor de divuit anys (s'amplia l'edat prevista pel codi). Es pot considerar que, qualsevol violació externa del sisè manament per part d'un clergue en la qual estigui involucrat un menor, entra dins de la categoria dels delictes més greus. Generalment es recorre el procediment judicial per actuar contra aquests delictes, però en els casos més escandalosos i evidents es fan servir procediments abreujats per reparar com més aviat millor, en la mesura del possible, el mal i l'escàndol produït i castigar l'autor d'una acció tan lamentable. Sempre es tractarà de tutelar la presumpció d'innocència i el dret a la defensa de l'acusat.

Hi ha conferències episcopals, davant de la crisi desencadenada per aquests casos, que han elaborat les seves pròpies normes d'actuació, que han arribat a ser aprovades en alguns casos per la Santa Seu, i se'ls ha atorgat rang de llei. El cas més conegut és el de la Conferència Episcopal dels Estats Units. A l'article 8 de les anomenades *Essential Norms* s'afirma: «Quan s'hagi admès o establert la perpetració d'un únic acte d'abús sexual d'un menor per un sacerdot o diaca (...)

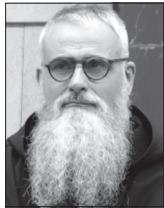
serà destituït permanentment del ministeri eclesial, sense excloure'n l'expulsió de l'estat clerical.»

Els bisbes irlandesos, avui dia a l'epicentre de la crisi, van elaborar ja el 1996 unes normes d'actuació davant d'aquests casos, el títol de les quals és *Child sexual abuse. Framework for a Church response*. En tot cas, com declarava Joan Pau II als bisbes americans l'abril del 2002: «Les persones necessiten saber que no hi ha lloc en el sacerdoci i en la vida religiosa per als qui desitgen fer mal als joves. Han de saber que els bisbes i els sacerdots estan totalment compromesos amb la plenitud de la veritat catòlica en matèria de moral sexual.» En el seu discurs del mes d'octubre del 2006 als bisbes irlandesos, Benet XVI instava a «establir la veritat del que va tenir lloc en el passat, fer totes les passes necessàries per evitar que es repeteixi, garantir que es respectin plenament els principis de justícia i, sobretot, guarir les víctimes i tots els afectats per aquests crims abominables».

L'experiència ha demostrat que «una tendència, motivada per bones intencions, però equivocada, d'evitar els enfocaments penals de les situacions canònicament irregulars» (carta del Sant Pare Benet XVI als catòlics d'Irlanda, del 19 de març del 2010, n. 4) ha estat una de les causes que més han obstaculitzat una resposta adient a aquesta crisi.

Itàlia

Congrés internacional sobre Bernat d'Andermatt

Fra Valentí Serra de Manresa

Arxiver dels caputxins

El dijous 11 de març, en el solemne marc de l'aula magna del col·legi internacional dels caputxins, a Roma, sota la presidència del ministre general dels caputxins, tenia lloc la inauguració del congrés internacional sobre la vida i projecció pastoral de Bernat d'Andermatt (Eduard Christen, 1837-1909).

El caputxí suís Bernat d'Andermatt fou elegit ministre general dels frares caputxins el maig de 1884, i regí l'orde durant vint-i-quatre, tot donant-li un gran impuls i estructuració, atesa la supressió dels ordes religiosos en bona part dels territoris d'Europa per mor de la política anticlerical dels governs liberals dels estats decimonònics. En la primera sessió del congrés, després de la salutació del ministre general, Fr. Mauro Jöhri, i del president de l'Institut Històric dels Caputxins, Fr. Alexander Horowski, tingué lloc la presentació dels ponents a càrrec de Fr. Paolo Martinelli, professor de l'Antoniano.

La primera exposició anà a càrrec de Giancarlo Rocca, expert en la història de la vida religiosa, qui oferí als assistents un ampli context històric del temps en què el P. Andermatt desenvolupà la seva acció pastoral. Seguidament, els caputxins Gabriele Ingegneri i Valentí Serra tractaren de la situació de les províncies caputxines d'Europa quan el P. Andermatt fou elegit ministre general. Ingegneri tractà dels caputxins a Itàlia i a Centreeuropa, i Fr. Valentí de la situació dels frares al sud de França i a la península Ibèrica.

El divendres 12 de març el congrés se centrà en els orígens familiars i aspectes biogràfics de Bernat d'Andermatt. La sessió matinal fou moderada pel caputxí Wiliam Henn, professor a la Gregoriana. El Dr. Christian Schweizer ens aproximà a la vida quo-

Bernat d'Andermatt.

tidiana a la petita població suïssa d'Andermatt, i fr. Nikolaus Kuster parlà de la formació acadèmica i dels primers anys d'apostolat del P. Andermatt, que foren desenvolupats en un context molt difícil, atès que el Govern suís exigia un rigorós examen d'Estat per poder exercir el sacerdoci. Fr. Anton Rotzetter preparà una bella semblança espiritual del P. Andermatt i ens aproximà al seu món interior. Després, Fr. Vincenzo Crisculo, relator general per a les Causes dels Sants, parlà del projecte del P. Andermatt de revisar i adequar les constitucions generals dels frares menors caputxins.

En la sessió de la tarda del divendres, moderada per

Fr. Isidoro Peterhans, rector del col·legi internacional dels caputxins, fou glossada l'edició de la biografia que sobre sant Francesc escriví el P. Andermatt (a càrrec del franciscanista Felice Accrocca) i sobre les il·lustracions que acompanyaven l'edició del 1902, en una meticulosa i detalladíssima descripció acompanyada d'imatges a cura de Fr. Servus Gieben). Seguidament, Fr. Giuseppe Avarucci i Fr. Costanzo Cargnoni, membres de l'Institut Històric dels Caputxins, parlaren, respectivament, sobre com es produí l'elecció del P. Andermatt en el LV Capítol General dels Caputxins i, Cargnoni, sobre la projecció pastoral dels framenors caputxins durant el generalat del P. Andermatt.

La cloenda tingué lloc el dissabte 13 de març i es presentaren les comunicacions al congrés. Tingueren un especial relleu les dedicades a la projecció missionera de l'orde (a càrrec del professor Mario Tosti i de Fr. Benedict Vadakkekara) i sobre la vida cultural dels caputxins en aquest període (a càrrec de Fr. Leonhard Lehmann, professor a l'Antoniano i de la Dra. Patrizia Morelli). Els caputxins Yohannes Teklemariam i Bernardino de Arellada parlaren d'aspectes hagiogràfics i iconogràfics, principalment sobre l'impuls donat al Museu franciscà i a les beatificacions i canonitzacions en temps del P. Andermatt. La sessió conclusiva i valoració del Congrés anà a càrrec del prestigiós franciscanista Fr. Luigi Pellegrini, qui posà en relleu la gran categoria de les aportacions al congrés a propòsit de la llarga pervivència de l'impuls que el P. Andermatt donà a l'orde caputxí al llarg d'un quart de segle. No en va, en acabar l'any 1908 els XXIV anys de generalat el papa Sant Pius X, en reconeixença agraïda al servei prestat a l'orde caputxí i a l'Església, el nomenà arquebisbe titular de la seu Staupolitana (30 maig del 1908), poc temps abans de retornar el P. Andermatt a la seva Suïssa natal, on acabà els seus dies a la població de Ingenbohl l'onze de març del 1909.

Índia

Els cristians demanen canvis en la llei contra la violència intercomunitària

Fides / Nova Delhi

All India Christian Council (AICC) és una organització ecumènica que inclou líders cristians de totes les confessions. Acaba de fer un comunicat on assenyalava que la llei federal contra la violència intercomunitària és un document positiu, que desitja tutelar la idea d'un país laic, on els drets siguin iguals per a tothom, i l'objectiu de la qual és prevenir incidents de violència entre comunitats i religions. No obstant això, AICC considera que calen canvis perquè el seus objectius siguin factibles.

El projecte de llei preveu els mitjans per evitar enfrontaments entre les diferents comunitats, eines per

a la rehabilitació i la indemnització de les víctimes, formes de suport i promoció de l'harmonia social. Tot i que reconeix la bondat dels esforços del govern, la AICC diu que «el document no aborda adequadament les arrels de la violència», és a dir, la campanya d'odi difosa públicament, fins i tot a través dels mitjans de comunicació, per part d'organitzacions extremistes i radicals. A més, no són gaire clars «els criteris de compensació i indemnització de les víctimes», mentre que s'haurien «d'exposar amb més claredat el compromís de la policia i dels administradors locals», que, en alguns casos, han demostrat ser còmplices de la violència perquè no han posat en pràctica els mitjans necessaris per aturar-la.

Un dels problemes més greus, indica AICC, és precisament que sovint les campanyes violentes no són el resultat d'alguns disturbis ocasionals, sinó campanyes ben organitzades gràcies a entitats i partits

Els cristians volen més protecció i reconeixement.

polítics que estan al poder en alguns districtes i estats. Entre els suggeriments d'AICC per millorar la llei destaquen reforçar les competències de la Comissió Nacional per a les minories; proporcionar un càstig sever als policies que es neguin a registrar la denúncia d'un ciutadà; destituir els càrrecs públics als funcionaris responsables o còmplices de campanyes de violència social o l'establiment de formes adequades d'assistència pública a desplaçats interns, com a resultat de conflictes socials segons les normes de les Nacions Unides.

Brasil

Mor un sacerdot després d'una agressió brutal

Fides / Volta Redonda

El P. Dejair Gonçalves de Almeida, de 32 anys, va morir el 16 de març, a les 7 del matí a l'Hospital Sant Joan Baptista a Volta Redonda, a uns 80 km de Rio de Janeiro, com a conseqüència d'una agressió brutal. El 14 de març el sacerdot va ser atacat mentre tornava de la Comunitat eclesial del Bon Jesús, al barri Agua Limpa. Amb ell hi havia l'exseminarista Epaminondas Marques da Silva, de 26 anys. Els dos homes van ser segrestats i portats a la rectoria a primera hora del matí. Els segrestadors volien diners i com que no van trobar res a l'església els van disparar a tots dos. L'exseminarista va morir a l'instant. El sacerdot va arribar amb vida a l'hospital, on va ser operat, però no va sobreviure. El bisbe de Volta Redonda, Mons. Joao Maria Messi, ha dit que la diòcesi pateix per aquesta violència i ha demanat una actitud a favor de la pau: «Hem de ser ambaixadors de pau i promoure la pau en totes les direccions. Cerquem ser com Crist, no cerquem venjança.» El bisbe també va subratllar la necessitat d'una intervenció més oportuna de les forces de seguretat, a més d'un treball intens de prevenció de la droga i d'oferir propostes intel·ligents en les àrees esportiva, educativa i cultural.

ESTAMPAS - ROSARIOS - BELENES - ÓLEOS
- TRÍPTICOS - RETABLOS - IMÁGENES RELIGIOSAS
- MEDALLAS - RESTAURACIONES - ESPEJOS
- ICONOS - ORFEBRERÍA.

Boters 7 i 9
08002 Barcelona

Tel. 933 175 685
Fax 934 127 523

e-mail: info@articulosreligiosos.com
www.articulosreligiosos.com

Anàlisi

L'obra de la Custòdia franciscana a Terra Santa

Francesc Gamissans,
o.f.m.

Una presa de consciència universal del món catòlic vers els Llocs Sants de Palestina l'expressa la Congregació per a les Esglésies Orientals, que insisteix enguany a tots els bisbes del món en l'ajut que es pot fer amb la col·lecta de Divendres Sant.

Una de les institucions històriques i actuals de més prestigi que marca la presència de l'Església catòlica a Palestina és la Custòdia franciscana de Terra Santa, fundada per sant Francesc d'Assís l'any 1217 i encomanada pel papa Climent VI l'any 1342 als framenors. És bo conèixer què fan els franciscans al país de Jesús, gràcies justament a la col·laboració econòmica dels catòlics de tot el món.

Missió de la Custòdia

El pas de Jesús per la terra va deixar empremtes molt significatives en el seu país. Els evangelistes parlen de ciutats, pobles, muntanyes, rius, llacs, etc., relacionats amb la vida de Crist. La tasca pròpia de la Custòdia de Terra Santa és difondre el coneixement, amor i veneració d'aquests records. Amb tot, l'influx d'aquesta institució i llurs activitats no es redueix a la conservació dels santuaris de pedra que recorden, d'alguna manera, fets històrics de Jesucrist. La Custòdia s'ha interessat al màxim per les pedres vives, que són les comunitats cristianes allà existents. Més encara: paral·lelament a l'interès pastoral, la institució aplega tasques socials i sanitàries, promou i estimula la investigació bíblica, dirigeix centres d'ensenyament, impulsa l'ecumenisme, i està, sobretot, al servei espiritual dels pelegrins que visiten Terra Santa.

A Catalunya, la delegació o comissaria de la Custòdia organitza la jornada especial de Divendres Sant, en la qual es convida a la pregària i a un ajut amb la col·lecta pontifícia. Promou, també aquí, jornades de cultura i d'informació sobre llocs bíblics del Pròxim Orient i impulsa i presideix pelegrinatges programats a Terra Santa, fent de guia sempre un pare franciscà. Actualment, el comissari o delegat és el pare Manuel Prades, o.f.m. C/ Santaló, 80 - 08021 Barcelona.

«La Custòdia s'ha interessat al màxim per les pedres vives, que són les comunitats cristianes allà existents»

Activitats pastorals, socials i culturals

Són membres de la Custòdia de Terra Santa 300 frares de sant Francesc de 32 nacions. Guarden la «memòria històrica» de Jesús a 74 llocs; és a dir, exerceixen la pastoral litúrgica en parròquies a ells encomanades i en altres llocs de culte. Entre els santuaris que recorden el pas de Jesús, n'hi ha a Galilea i a Judea. A Galilea: Cafarnaüm, Canà, Natzaret, Tabgha, Tabor i Tiberíades. A Judea: Ain Karim, Betània, Betlem, Jerusalem, Betfagé i Emmaús. Cal afegir les cases o santuaris que regenta la Custòdia a Damasc, en memòria de la conversió de sant Pau, i de la casa d'Ananies, i a Jordània, el santuari del profeta Moisès al mont Nebo. La Custòdia disposa sempre de sacerdots franciscans, de diferents idiomes, que s'ofereixen a l'administració dels sagraments i, si es vol, a una direcció espiritual personalitzada.

En l'àrea social, la Custòdia ha construït recentment a Jerusalem 357 estatges de lloguer, gairebé gratuït, per evitar l'èxode de les classes humils a l'estranger, provocat per la situació política i la manca de treball. Projectes semblants es duen a terme a Natzaret, Betània i a altres indrets. La Custòdia dirigeix també diferents oficines amb 250 llocs de treball, cinc hostatgeries (Casa Nova) amb 500 places per a pelegrins.

En l'àmbit sanitari atén malalts i invàlids amb dispensaris en els quals treballen metges, cirurgians i infermeres. Concretament, a Egipte, l'Obra Oriental dels franciscans ha obert un centre per a nens poliomielítics.

En el sector cultural la institució franciscana dirigeix col·legis i instituts amb un total de 10.000 alumnes i 400 professors, sense distinció de races ni de religió, i amb una quota mínima per als més pobres. Així mateix, manté beques o borses d'estudi per a la formació intel·lectual de joves mancats

de recursos econòmics, que desitgen continuar estudis superiors en universitats del Pròxim Orient. Així mateix, la Custòdia regenta escoles bressol i centres de dia per a nens petits.

Finalment, la Custòdia promou una acció científica, cultural i ecumènica des de la Facultat de Teologia Bíblica i Arqueologia que regenten els franciscans a Jerusalem. Funciona també a la mateixa ciutat l'editorial que publica la revista *Terra Santa*.

Paraules del papa Joan Pau II

Em plau acabar amb unes paraules del papa Joan Pau II sobre l'obra de la Custòdia de Terra Santa, adreçades al general de l'orde franciscà:

«Els framenors s'han lliurat a través de la història i amb grans dificultats a l'animació litúrgica i a l'acollida dels pelegrins; també al servei dels més pobres i febles, a l'ensenyament dels joves i a l'acollida dels ancians i malalts, per estimar Aquell que tant els va estimar. Desitjo recordar als germans en l'episcopat, sacerdots, religiosos i fidels, que siguin generosos amb les necessitats de les comunitats cristianes de la terra de Jesús, i contribueixin al suport de les obres pastorals, caritatives i socials que duu a terme la Custòdia franciscana en aquesta terra beneïda...»

cerers
des de
1862

CERABELLA

P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51
CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001 Bcn.
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 Bcn. T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 Bcn. T.93 442 93 28

«La vida és caminar rectament cap a l'estança eterna»

José M. Díaz, degà de la catedral de Santiago de Compostel·la

Carmen García Pita

L'any passat van arribar a Santiago de Compostel·la 145.877 pelegrins, xifra que de ben segur augmentarà en aquest Any Sant. En els darrers anys s'han incrementat els pelegrins que arriben a Compostel·la a peu, i que prescindeixen dels mitjans de locomoció a motor. Milers de pelegrins van visitar la catedral compostel·lana, on es conserva la tomba de Jaume el Major. Per aquest motiu, conversem amb el degà de la seu, José M. Díaz.

Quin és l'origen de l'Any Jubilar de Santiago?

El jubileu de l'Any Sant Compostel·là —que té lloc l'any en què la festivitat del 25 de juliol s'escau en diumenge— es publica i celebra regularment des de l'edat mitjana, d'acord amb la butlla d'Alexandre III (any 1181), que

perpetua concessions anteriors de Calixt II, Eugeni III i Anastasi IV. El text de la butlla d'Alexandre III es coneix per una còpia del segle XIV i una altra del XV. Consta que en el segle XII les indulgències que es guanyaven a Santiago eren extraordinàries i equivalents a les de Roma i Terra Santa.

Quins són els requisits per guanyar-lo?

Per guanyar la indulgència plenària pròpia de l'Any Sant Compostel·là cal confessar-se i combregar, visitar la basílica i participar en una celebració litúrgica o practicar algun acte de devoció i resar el parenostre per les intencions del Papa.

Quin significat espiritual té la peregrinació?

La condició del cristià es de pelegrí. Aquesta vida és transitòria: caminem cap a la nostra estança definitiva, que és la Casa del Pare. La peregrinació a

Santiago adquireix el seu sentit ple quan acabem entenent la vida com un Camí recte cap a l'estança eterna.

Com hauria de preparar-se un cristià?

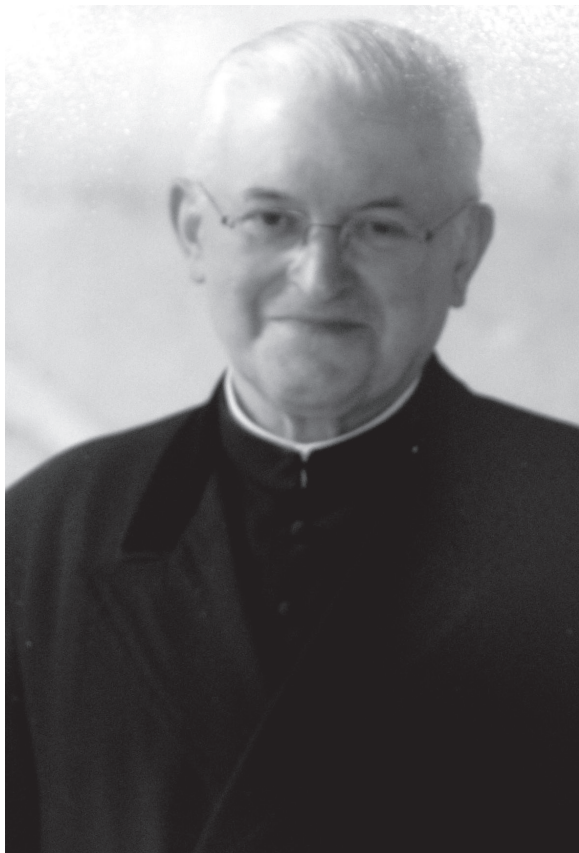
Els pelegrins que vénen a peu o en bicicleta ja procuren entrenar-se físicament i assabentar-se bé de tot el que els espera. Però més interessant és —i per a tothom— la preparació espiritual: conèixer la figura de l'apòstol Jaume, les tradicions, l'espiritualitat del Camí, així com d'altres coneixements històrics i culturals. Comptem amb diverses publicacions que s'ofereixen des de les oficines que té el Capítol per atendre els pelegrins.

Com eren els primers pelegrinatges?

Inicialment, el culte a les sagrades relíquies es concentrava als sepulcres dels màrtirs. Entre tots ells va tenir un relleu especial el sepulcre de sant Pere, per la seva condició d'apòstol i primer Papa de l'Església. El sepulcre de Jaume, apòstol i un dels tres apòstols predilectes del Senyor juntament amb el seu germà Joan i Pere, va adquirir des del segle X una importància semblant. Així s'explica la trilogia de Jerusalem, Roma i Santiago: el sepulcre buit de Crist i els dels apòstols Pere i Pau. El de Jaume conté la memòria viva d'aquest gran apòstol: són ossos que van estar immediatament propers a la santa humanitat de Jesucrist.

Quins actes litúrgics tenen lloc aquest Any Sant?

S'ha fet popular l'anomenada «missa del pelegrí», a les 12.00, i ha arribat a registrar afluències massives. En aquest Any Sant tenim quatre mis-

ses del pelegrí fixes: a les 10.00, a les 12.00, a les 18.00 i a les 19.30. Totes amb la mateixa solemnitat. S'atén especialment al servei de confessions. I també tenim vetlles de pregària per diversos grups.

Quina simbologia cal destacar?

El còdex Calixtenià declara notícia de les vuit portes inicials de l'actual catedral romànica. Entre elles, no figura la nostra Porta Santa, que va ser oberta en el mur de l'absis en la primera meitat del segle XVI, a imitació del que acabava de fer a Roma el papa espanyol Alexandre VI per a la inauguració de l'Any Sant romà del 1500. La nostra Porta Santa oberta significa que som en Any Sant i fa referència al mateix Crist que en l'evangeli es defineix ell mateix dient: «Jo sóc la porta.»

Pamplona

Reconeixement oficial del Brasil per a un missioner navarrès

OMPRESS / Pamplona

El 7 de març es va fer lliurament del títol «Ciudadà Labrens», concedit al missioner navarrès Miguel Ángel Peralta Soret, agustí recol·lecte, pels serveis al poble brasiler de Lábrea. L'acte s'emmarcava dins de la celebració de l'aniversari del municipi i va comptar amb la presència de diversos polítics estatals i altres personalitats de renom. Miguel Ángel Peralta, nascut a Villafranca, Navarra, va anar de missioner a la prelatura de Lábrea a l'octubre del 1988, a la selva amazònica del Brasil. Els seus primers set anys va exercir la seva tasca al territori de la parròquia de Canutama. D'aquí es va traslladar a la ciutat de Lábrea, on ha exercit el seu ministeri tretze anys. Allà va potenciar el Centre Esperança,

convençut que la tasca educativa amb infants, adolescents i joves és una de les millors contribucions perquè el poble, deprimit, una mica resignat amb la seva sort i amb iniciatives minses, anés fent passes segures cap a un progrés humà, cultural, laboral i social. Aquest missioner agustí recol·lecte també va percebre la necessitat urgent de socórrer el famolenc per no esdevenir còmplices de la seva misèria. Per això va demanar insistentment ajuda a Espanya per la construcció d'una gran barriada de cases, que han fet possible una vivenda digna a moltes famílies sense cap tipus de recursos, procedents de l'interior de la selva. Atesa aquesta trajectòria, i també per la seva generosa dedicació pastoral, sembla ben just el reconeixement que les autoritats de Lábrea acaben d'atorgar-li.

✠*CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Subscriviu-vos-hi per 117€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana
durant un any (52 números)

- ☐ Edició en català
☐ Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

- ☐ Únic pagament de 117€ per any
☐ Xec nominatiu que adjunto
☐ Dos pagaments semestral de 58,50€
☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat   Oficina   DC   Compte   Data (dd/mm/aa)

□ □ □ □   □ □ □ □   □ □   □ □ □ □ □ □ □ □   □ □ □ □ □ □

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

EL PREVERE, EN XARXA DE GRANS RELACIONS (6)

Relació del prevere amb la Mare de Déu

Potser a algú li pot resultar sorprenent que en la gran xarxa de relacions que anem dibuixant, pròpies i peculiars de la vida del prevere, destaquem especialment la relació del capellà amb Maria, la Mare de Déu. No és, potser, una característica de qualsevol creient? Hi ha alguna raó amagada que potenciï aquesta relació precisament per a les persones consagrades al ministeri?

Un primer símptoma el tenim en la mateixa història de l'Església, que ens mostra que moltes de les persones més devotes de Maria eren preveres. No hi ha cap exclusiva; al contrari, aquell o aquella que en el seu horitzó relacional té com a persona important la Mare de Déu d'una forma creient i transparent, sap que com més gent ho visqui... millor. No és exclusiva ni cap privilegi, més aviat és una constatació que ens marca un camí.

Si ho considerem amb més atenció, hi anem trobant certa lògica espiritu-

al. En la mesura que el capellà actua en nom de Jesús, el fa present com a glorificat en les persones, comunitats i en el món; es va estructurant dintre seu segons els sentiments i les valoracions de Jesús. No és pura imitació externa, és immersió en el Cor del Senyor. Jesús, vertader home, va ser format en les entranyes de Maria, i també va ser modelat religiosament i cultural per ella. Moltes de les seves paràboles, de les imatges que explicava en el seu missatge, les observacions sobre la natura, el camp, les flors, els ramats, etc., eren expressions nascudes de les experiències de Natzeret. Maria era un referent imprès en moltes de les seves actituds, valors i sentiments. Formava part del seu univers subjectiu. Amarat tot plegat per un gran amor com fill admirable vers una mare tan notable.

De forma semblant, el capellà a mesura que en el seu ministeri va cedint espai interior a Jesucrist i es va nodrint

«El prevere sap que Maria és a la seva vida, íntimament unida al seu Senyor»

de la seva mateixa missió, normalment la figura de Maria de Natzeret va també creixent en ell. Com acostuma a passar amb les mares en la relació amb fills adults: la seva presència és discreta, molts cops amagada, i només sensible físicament en els grans moments de la vida del fill. De forma semblant, el prevere sap que Maria és a la seva vida, íntimament unida al seu Senyor, que amb mots del Càntic dels Càntics és «l'Amor de la meva ànima».

Sabem també, per la fe, que la Mare

de Déu és assumpta al Cel. Dit amb paraules més planeres: ha seguit el mateix camí de vida definitiva i plena que va seguir Jesús, participant de la seva glorificació i resurrecció. Maria és amb Déu, vivent en la forma definitiva i en aquella corporeïtat espiritual que se'n és promesa. Ni podem imaginar el significat ni l'eficàcia que aquest acte de fe comporten. Però enmig del misteri, sí que podem entendre que Maria des de Déu i en Déu protegeix i estima els preveres. Ells han rebut la missió del servei a la comunitat cristiana, la missió d'evangelitzar, de fer present sacramentalment Jesús, d'imitar la seva forma de viure i de donar-se, ells passen per dificultats, malentesos, són poc valorats a la societat... motius més que raonables del gran interès que Ella sent pels sacerdots.

Potser nosaltres en parlem massa poc. És el que acostuma a passar amb les millors i més sentides realitats del cor humà.

Jesús Renau, s.i.
Pare espiritual del Seminari Interdiocesà de Catalunya

Viatja amb el Club⁺amics rere l'empremta del sant rector d'Ars

DEL 18 AL 21 DE JUNY

18 DE JUNY: BARCELONA - NIMES - ARS

Sortida de Barcelona, Pl. de Joan Peiró (capçalera dels taxis, per l'autopista de Girona fins a arribar a la frontera francesa de la Jonquera). Pas de la frontera i continuació per l'autopista de Perpinyà i Narbona fins a arribar a Nimes. Dinar en restaurant. Tot seguit continuació del viatge per Lió fins a arribar a la localitat d'Ars. Acomodació a l'hotel, sopar i allotjament.

19 DE JUNY: ARS SUR FORMANS - NEVERS

Esmorzar i dinar a l'hotel. Matí dedicat a visitar aquest santuari i participar en les celebracions litúrgiques amb motiu del 150è aniversari de la mort de sant Joan M. Vianney, patró de tots els sacerdots. El sant d'Ars va viure en aquesta localitat des del 1818 fins a la seva mort l'any 1859. Visitarem la basílica, la casa on va viure el sant i assistirem a l'audiovisual que explica la seva vida i obra. A primera hora de la tarda, sortida d'Ars per Paray le Monial i per Moulins fins a arribar a Nevers. Acomodació a l'hotel, sopar i allotjament.

20 DE JUNY: NEVERS - CLERMONT-FERRAND

Esmorzar i dinar a l'hotel. Matí dedicat a visitar aquesta localitat on hi ha el convent de Sant Gildard pertanyent a la Congregació de les Filles de la Caritat. En aquest convent va viure santa Bernadeta, la vident de Lourdes des de l'any 1866 i fins al de la seva mort, l'any 1879. Tindrem la possibilitat de visitar la capella on reposa el seu cos incorrupte i assistir a l'audiovisual sobre la seva vida i les aparicions de Lourdes. A primera hora de la tarda, sortida per Vichy, antiga i famosa ciutat per haver estat un dels balnearis més importants de França i també seu del govern francès després de l'ocupació alemanya durant la Segona Guerra Mundial. Arribada a Clermont-Ferrand, acomodació a l'hotel, sopar i allotjament.

PER A MÉS INFORMACIÓ

Club+amics - Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona
Tel. 934 092 700 / Fax 934 092 775 / info@clubmes.cat

21 DE JUNY: CLERMONT - FERRAND - MILLAU - BARCELONA

Esmorzar a l'hotel i sortida de Clermont-Ferrand per l'autopista de Sant Flour fins a arribar a Millau. Dinar en restaurant i visita a un dels atractius de la regió: les caves del poble de Rocafort, dedicades a la fabricació d'aquest formatge, famós arreu del món. Un cop acabada la visita, continuació del viatge per Beziers i Perpinyà en direcció a la frontera de la Jonquera. Després, per l'autopista de Girona, arribada a Barcelona i fi del nostre viatge.

Punt de vista

Pere Borràs,
s.j.

Com ens situem davant les nostres creus?

Les creus en la nostra vida tenen diverses causes. N'hi ha unes que neixen de la condició humana. Aquelles que són fruit del fet de ser homes o dones. Som limitats, fràgils, temporals. No ens enduem res a «l'altre barri». Que n'és, de ridícul, pensar que la nostra vida és eterna aquí a la terra! I viure amb desig d'acumular, de tenir, de dominar, de controlar-ho tot. És bo, molt bo sentir-se útil, treballar, donar sentit a la vida, estimar. Però les dificultats de la vida, les malalties, les limitacions ens van fent febles a mesura que passen els anys... I cal acceptar-ho. Aquesta seria una primera mirada. A la nostra limitació perquè som persones. Ni més ni menys.

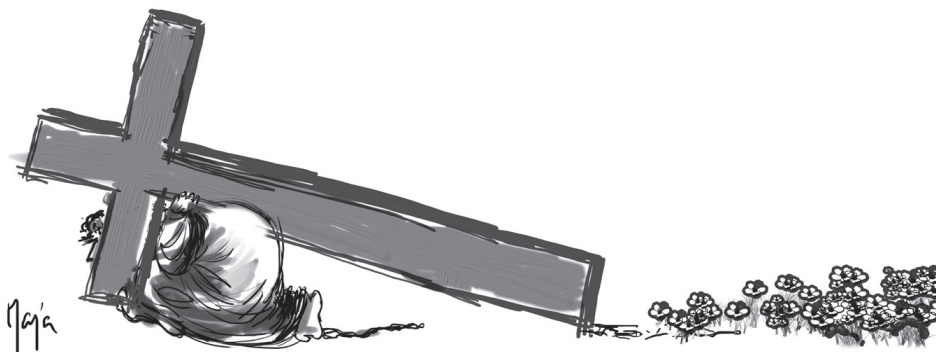
Una altra causa prové d'haver fet de la nostra vida un compromís per l'amor i l'estimació per les persones i el món. En efecte, som éssers humans i fets a imatge de Déu i, per tant, amb capacitat d'estimar. I d'estimar molt i de lliurar la vida. I de lliurar-la fins al final. I estimar fa patir. Fa feliç i fa patir molt. Tanmateix no hi ha un altre sentit a la vida. Estimar vol dir sortir d'un mateix, treballar per la família, sacrificar-se molt sovint, mastegar coses que no ens agraden.

Estimar vol dir lluitar per a una societat millor, més justa, més amiga de la persona, més alegre, més solidària. I treballar per una Església més evangèlica. I això es fa amb compromisos petits o grans. En definitiva, col·laborar en la construcció del Regne de Déu. Tot plegat ens omple i ens fa patir. I sovint plorem com Pere davant les nostres contradiccions i infidelitats.

Una altra situació de creu són les víctimes innocents. Aquelles persones de tot el món que viuen fora dels circuits. Són milions d'éssers humans que malviuen a prop o lluny de nosaltres i que pateixen el pecat d'un

món injust. Es diuen refugiats, dones maltractades, esclavitzats per la droga, afamats, persones sense sostre, marginats, malalts sense recursos, immigrants que passen les fronteres fugint de la fam o de la guerra, i un llarguíssim etcètera. Han hagut de carregar una creu sense buscar-la. Se l'han trobat a la vida perquè han nascut en un lloc i no en un altre.

Les creus s'inscriuen en la història de la humanitat i en la història de Déu. La història humana és història sagrada. La nostra història és el lloc on s'expressa l'amor d'un Déu envers una humanitat que ell estima i ha estimat. I en aquesta realitat Déu es féu home. Plantà la tenda entre nosaltres. I en el Crist ha assumit la nostra condició humana.

És Ell, Déu, fet home, que ha estat sotmès a totes les febleses de la limitació humana. Va patir les incomprendensions per estimar fins a l'extrem i per treballar per a un món més just i fratern. I fou víctima com tots els pobres de la terra de la injustícia. I fou crucificat com ells. S'ha fet igual en tot com nosaltres, llevat del pecat.

Ens cal una mirada a Jesús en Creu per comprendre que en Ell, la nostra vida no és inútil. Que les creus ens fan patir però ens acosten a Ell i a les creus del món. En definitiva, que les creus assumides amb esperança són font de Vida.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona

El Crist del somriure

Els monjos medievals tingueren una idea i una imatge de Crist molt equilibrada, molt com calia. El misteri de Crist en manifestava la divinitat i la humanitat, la glòria i la humiliació voluntària. Afirmaven, també, «la pau que dominava en ell i la pau que infonia als seus fidels».

Aquesta presentació marcà la literatura espiritual i la iconografia. Orient, des de l'antigor, presentava el Senyor com el totpoderós, revestit de la glòria. Occident, a partir del segle XIII, mostrarà els moments de dolor de la vida de Crist; amb el cos i el rostre torturats.

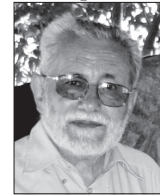
Entre aquests dos tipus d'imatge, hi ha un delicat Crist del segle XII, al monestir cistercenc de Lérins: el Crucificat que somriu. Esplèndida síntesi de la Pasqua: «Jesús és a la creu amb els ulls tancats; al seu front hi té dibuixat, de manera discreta, el triangle trinitari, signe de la seva divinitat. L'home-Déu, triomfador de la mort, expressa amb un somriure plàcid i misteriós la bretxa oberta cap a la benaurada eternitat.»

Un monjo el descriu al final d'un sermó per al diumenge de Rams: «Que brilli sempre sobre nosaltres,

Senyor, la llum del vostre rostre. Tant en les tristesses com en les alegries, aquest rostre sempre és plàcid, serà i plenament consumat en el secret de la llum interior; es mostra somrient i incitant els justos; clement i benèvol als pecadors. Fixeu les vostres mirades, germans meus, en el rostre serà d'aquest rei. En el rostre somrient del rei hi ha la vida, i la seva clemència és com la pluja tardana. La seva mirada es posa sobre l'home, i immediatament s'anima i respira per a la vida; es gira envers Pere, i tot seguit, se sentí afligir i torna a respirar amb l'esperança del perdó. En efecte, quan el Senyor s'hagué girat cap a Pere, aquest va rebre la seva mirada tan benèvola i clement, «una pluja tardana», la de les llàgrimes després del pecat.»

El predicador conclou que les ànimes fidels han de saber copsar el misteri de la Pasqua. Han de sentir el goig en la consciència pacificada. El rostre de Jesús triomfant, el del diumenge de Rams, és alegria i joia; el rostre de Jesús moribund, el de la Passió, és remei i salvació. Tot resumit en el Crist que es lliura voluntàriament a la mort i que ressuscita a l'alba de Pasqua.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Accessoris en els relats de la Passió

L'ase era un animal inseparable de la gent d'aquestes contrades. Una cosa semblant a la bicicleta per a molts que han de recórrer distàncies curtes, sense càrrega excessiva. El ruc era un animal sofer i noble, acompanyant inseparable de qualsevol viatge. La mula o el poltre estaven prohibits per Llei, però es van fer servir. Bona prova d'això va ser la que van fer servir per traslladar Salomó a la font del Guihon i on va ser ungit rei. El cavall va tardar a introduir-se a Israel, tampoc no era gens comú. La utilització de l'ase per a l'entrada solemne a Jerusalem, doncs, no va estranyar ningú.

El Sant Sopar presenta algun problema pel que fa al dia que es va celebrar i els ingredients que hi havia sobre la taula. L'única cosa certa és que hi havia pa i vi. Potser als deixebles els va estranyar l'absència de xai, si així va ser, el Senyor els ho va revelar quan van estar junts i emparats pel gest insòlit del lavatori. A partir d'aleshores, els va dir, no calia cap animal, perquè el substituïa pel pa que tenia a les mans, pa que era el seu Cos. Ni la sang calia, perquè aquell vi era la seva. Els va convidar a menjar-ne un tros i beure de la copa, era un misteri que havien d'acceptar amb confiança i amb més reverència amb què ho feien fins aleshores, amb les víctimes immolades al temple.

En una de les fases de la tortura a la qual el Senyor fou sotmès, es diu que el van cobrir amb una túnica de porpra. No devia ser exactament així. La porpra era una substància extraordinàriament cara, que s'obtenia per oxidació de vísceres del *Murex*, un cargol marí que encara avui es consumeix. Per aconseguir un gram d'aquest tint cal un procés molt lent i 10.000 exemplars. Un color carmí, molt més barat, s'aconseguia, i encara s'aconsegueix en paratges turcs, d'una cotxinilla, la *Dactylopius coccus*. Amb ell es tenyia les capes dels soldats romans. S'assemblaven molt a les solemnes d'emperadors i summes sacerdots.

La corona d'espines, encastada al cap com un casc, era d'un arbust molt corrent, el *Poterium spinosum*. Jo l'he trobat al costat del Jordà. Les espines són dures i esmolades, i no m'he atrevit a portar-ne cap branca. La utilització del *Ziziphus spina christi*, tan corrent a les corones que es venen de record a Jerusalem, és molt poc probable. (Permeteu-me dir que va ser amb una d'aquestes, amb la qual els polítics locals es van fer aquella fotografia desafortunada que tant els va desacreditar. El que no van dir els periodistes és que tots dos van passar més de mitja hora a l'hort de Getsemaní, sentint seriosament les explicacions que fra Rafael Dorado, molt amic meu i un franciscà pietós, els donava. Però publicar-ho no era «políticament correcte». Jo que ni milito ni simpatitzo amb cap partit, ho explico.)

Els troncs de la creu on fou executat el Senyor, segurament eren de pi corrent, probablement el *Pinus halepensis*. Recordeu que l'Església, el Divendres Sant, ens proposa lloar una imatge digna. Els nombrosos *lignum crucis* no mereixen segura confiança.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Estimar... de generació en generació

Dilluns 15 de març. Celebrem a la Barceloneta la festa de Santa Lluïsa de Marillac. Una dona senzilla que va viure al segle XVII amb unes fórmules tan actuals com universals. Jo la vaig començar a conèixer no a través de cap biografia —que confesso no haver llegit— sinó a través de les germanes Paüles que segueixen les seves petjades. Fa anys que des del meu carisma teresià comparteixo aquest desig tan evangèlic d'estar al costat dels pobres i desfavorits. Els meus inicis van ser en contacte amb Sor Genoveva, que aleshores atenia la gent en un despatx improvisat darrere d'una mampara... Allà, enmig de tanta misèria humana que vaig conèixer, una senzilla imatge d'aquella monja del segle XVII, que acaronava una nena, em va cridar l'atenció. Era exactament el que jo volia fer: estar al costat dels pobres i acaronar-los la vida...

Un bon dia em va arribar alguna de les seves frases: «Estigueu sempre al servei dels pobres... estimeu els pobres, honoreu-los i honorareu el mateix Crist.»

Dilluns 15 de març. A la plaça que hi ha davant del carrer Sant Carles, de la Barceloneta, on hi ha l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, estem de festa. Una tarima, altaveus, música i un munt de cadires on s'aplega una gentada, del Centre de dia i del barri. Els Ronderos —grup musical de l'Obra Social— i altres artistes fan possible la festa. Xocolata i melindros per a tothom.

Em sento feliç fent i rebent abraçades d'aquella bona gent: els meus amics d'Itaca o els del Taller de teatre, gent que fa temps que no veia i que ara ve a celebrar amb nosaltres la festa... Un amic que acaba de recuperar-se de la darrera recaiguda i que torna a començar amb tot el que això suposa, seu al meu costat...

Després de gaudir durant una bona estona de la música i cants d'Els Ronderos, Pau Tarruell, aquest gran animador —joglar al servei del Regne—, ens invita a tots a cantar, picar de mans i ballar.

Allà tothom se sent desinhibit. Es formen parelles desiguals, es balla amb entusiasme, es canta i es pica de mans. Els fotògrafs capten algunes imatges plenes de color: una gitana amb molts anys deixa les croses per ballar una rumba amb un moviment de mans que atreu l'atenció de tots. L'alegria ha omplert la plaça i els carrers que l'envolten.

En un moment determinat en Pau Tarruell m'emociona. Tot assenyalant l'edifici que s'enlaira sota aquest cel blau que el temps ens regala, diu que, allà dalt, acaba de visitar Sor Genoveva, la que va ser pionera en aquesta Obra Social i ara està retirada a causa de l'edat. Retirada però present, estimant des del seu racó, escrivint centenars de cartes als seus amics de les presons. Tots els rostres es giren cap a la finestra del 3r pis i un crit unànim s'alça enmig de la plaça: visca Sor Genoveva! Picar de mans és ara un homenatge sincer de tots els qui l'estimem.

I és que l'amor als germans més desfavorits, quan treballem units i en xarxa, s'estén de generació en generació...

Zoom

Eduard Brufau

Aquest mes de març a Cuba la dissidència ha organitzat diversos actes contra la manca de llibertat en aquest país i a favor de la instauració de la democràcia. Ho han fet especialment les anomenades Dames de Blanc, una associació d'esposes i mares de dissidents polítics empresonats pel règim. Malgrat la repressió governamental, l'acció d'aquestes dones valentes ha trobat ressò internacional.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Jesús davant del sofriment

La Setmana Santa, amb la passió i mort de Jesús a la creu, posa en primer pla la realitat del sofriment. No representa la paraula definitiva perquè encara queda l'experiència de la resurrecció, mitjançant l'impacte de la tomba buida. El plantejament de Jesús no té res a veure amb la vivència malaltissa del sofriment, que posa l'accent en el que és secundari i perd el que és essencial. L'exaltació del dolor es reflecteix en imatges de moltes esglésies. Es recorda que vivim en una vall de llàgrimes. El sofriment dignifica per ell mateix. El missatge de fons: com més pateixis, millor! Aquest no és el sentit cristià.

Com viu Jesús el seu sofriment? Per respondre aquesta pregunta, no contemplem la creu de Jesús sinó el Jesús de la creu. La pregària a la Muntanya de les Oliveres no deixa cap dubte: «Pare, si ho vols, aparta de mi aquesta copa. Però que no es faci la meua voluntat, sinó la teua» (Lc 22,42). L'evangelista afegeix que se li va aparèixer un àngel que el va confortar. Però com devia estar Jesús per mostrar-se ple d'angoixa i per convertir la seva suor en gotes de sang que queien a terra! Mateu (26,42) repeteix la frase una segona vegada, en la qual Jesús anteposa la voluntat de Déu al temor d'un sofriment horrorós. Quan Jesús demana que el seu Pare li retiri la copa del sofriment no fa literatura. Diu la veritat. Jesús no busca el sofriment, però tampoc el defuig si fer-ho implica deixar de complir la voluntat de Déu, que consisteix a proclamar la bona notícia als homes i les dones. El seu evangeli incomoda els poders polítics i religiosos del seu temps, que el volen eliminar. La voluntat de Déu no és que pateixi sinó que anunciï el Regne de Déu, fins i tot al preu de morir: «Es féu obedient fins a la mort, i una mort de creu» (Fl 2,8). El màrtir no busca la mort sinó el testimoni de l'amor de Déu. El sofriment, en Jesús, adquireix unes proporcions que dels seus llavis surt amb força l'interrogant més impactant de la Bíblia: «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?» (Mt 27,46). Mateu reproduceix les seves paraules en arameu. Es tracta d'un tema massa personal per no proclamar-lo en la llengua materna del protagonista. Jesús no se submergeix en la rebel·lió ni busca claudicar. La nit fosca culmina en la confiança: «Pare, confio el meu alè a les teves mans» (Lc 23,46). Déu passa a ser Pare. L'abandonament es converteix en confiança. Jesús és clar: «No busco fer la meua pròpia voluntat, sinó la voluntat del qui m'ha enviat» (Jn 5,30). El sofriment no es persegueix. Si arriba s'afronta, sense narcisismes ni actituds masoquistes. Oscar Romero —ara es compleixen 30 anys del seu assassinat— va comprendre el missatge de Jesús. La por d'un tret no va poder segellar-li els llavis i deixar de proclamar la bona notícia als pobres. El Déu de Jesús no és venjança ni crueltat sinó amor i misericòrdia. En Jesús, els sofriments no tenen valor en si mateixos sinó que mostren fins on arriba en el seu amor en la voluntat del seu Pare.

Fins aquí l'experiència de Jesús davant del seu mateix sofriment. Quina era la seva postura davant del sofriment dels altres? N'hi ha prou de llegir atentament els evangelis per adonar-nos que passa per tot arreu fent el bé: «Els cecs hi veuen, els coixos caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els pobres reben l'anunci de la bona nova» (Mt 11,4-5). En Jesús veiem ulls oberts, amor, solidaritat, proximitat, sensibilitat, contacte, compassió, denúncia de l'opressor.

**Acollim i ajudem
les futures mares
amb problemes**

Fundació Pro Vida
de Catalunya

Nom: _____

Cognoms: _____

Adreça: _____

Núm.: _____ Pis: _____ Porta: _____

Codi Postal: _____

Població: _____

Província: _____

E-mail: _____

La informació que ens faciliteu serà recollida en el nostre fitxer automatitzat i confidencial. Tens el dret d'accedir-hi i rectificar-la o cancel·lar-la si ho desitges.

AJUDA L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA
AMB NOSALTRES. SI NO, FES-NE DIFUSIÓ

Club[★]amics

PROGRAMACIÓ PER A L'ANY 2010

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

RUTA DE L'ÈXODE

- ▣ Mar Roig
- ▣ Petra
- ▣ Jerusalem

DEL 21 AL 28 DE JUNY

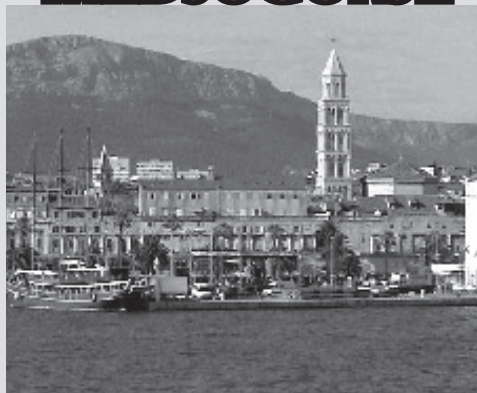
Pelegrinatges a TERRA SANTA

✓ DEL 22 AL
29 D'AGOST

✓ DEL 27 DE
DESEMBRE
AL 3 DE
GENER

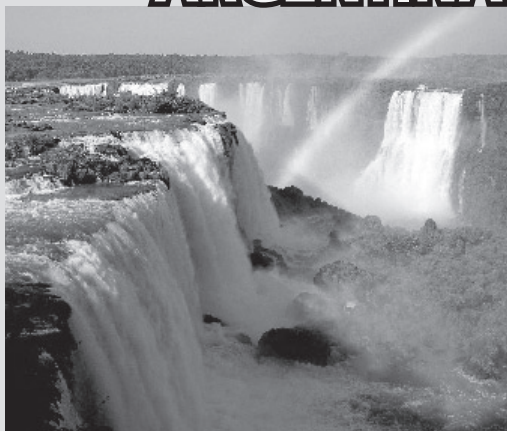
CROÀCIA I MEDJUGORJE

DE L'1 AL 8 DE JUNY

ITINERARI EXCLUSIU PER A AMICS

ARGENTINA

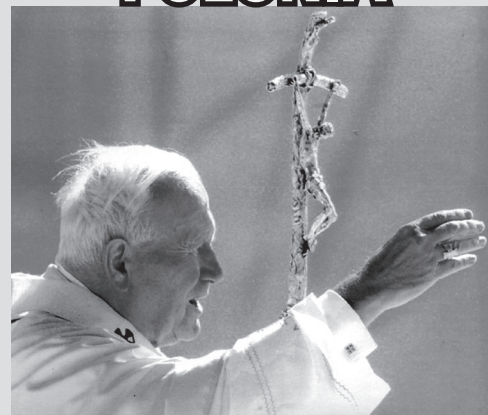

Parcs nacionals
de Patagònia,
d'Iguazú i
missions
jesuítiques i
Buenos Aires
amb Santuari
de Luján.

DEL 9 AL 21 D'AGOST

RUTA DE JOAN PAU II

POLÒNIA

DEL 2 AL 9 D'OCTUBRE

Petits Pelegrinatges

Organització tècnica **relitur** viatges GC 1045 D

LOURDES

Coincidint amb la
trobadra internacional
de Metges Cristians

DEL 7 AL 9 DE MAIG
DEL 15 AL 17 D'OCTUBRE

ARS I NEVERS

DEL 18 AL 21 DE JUNY

SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA

ANY XACOBEU

DEL 7 AL 13 DE JUNY

PLACES LIMITADES.
PER A MÉS INFORMACIÓ
CLUB+ amics

COMTES DE BELL-LLOC, 67-69 - 08014 BARCELONA,
TEL. 934 092 700 - FAX 934 092 775
CORREU ELECTRÒNIC: INFO@CLUBMES.CAT

Des del monestir

«Quin goig, morir per Pasqua»

Fa tres anys, en ple goig pasqual, ens deixava el P. Guillem, un monjo de pedra picada, si se'm permet l'expressió, que durant molts anys va visitar els monestirs cistercencs de monges de la Congregació de Castella i que fins als últims moments va donar exemple d'enteresa i fidelitat. El P. Abat, en llegir-nos algunes de les cartes de condol rebudes amb motiu del seu traspàs, va comentar que, per telèfon, una monja, en donar-li el condol, li havia dit, en castellà: «Quin goig, morir per Pasqua!» La frase em va semblar una bajanada i, ben mirat, ho és. Per què? La mort és molt espessa. Me n'he adonat cada vegada que l'he viscuda de prop en algun ésser estimat. La llosa del sepulcre és mot pesada, fins al punt que calen àngels per fer-la rodolar. El plor de Jesús davant la tomba de Llätzer i la

seva angoixa a Getsemaní eren de debò. Jesús es prenia seriosament la mort, com s'hi prenia la vida, la seva i la dels qui estimava. Mai no és un goig morir-se! Per això l'expressió d'aquella bona monja, repetida sota les voltes serenes de la nostra sala capitular, un diumenge al matí, dia de Resurrecció, em va semblar d'una gran frivolitat. El credo s'entesta a afirmar que Jesús, cregut Fill de Déu, va morir de debò, i que per ell la mort no va ser cap bajanada: Crucificat després per nosaltres sota el poder de Ponç Pilat; patí i fou sepultat. I únicament després d'haver dit això ens fa confessar: Ressuscità el tercer dia, com deien ja

les Escriptures.

La mort comporta la destrucció d'allò que som i estimem. L'anorreament de l'home, aquest esperit encarnat, tal com el defineix una sàvia antropologia. Jesús va ressuscitar passant per la mort, assumint-la fins a les últimes conseqüències. I la nostra fe pasqual neix, paradoxalment, d'aquest pas —Pasqua— per la mort: Si el gra de blat, quan cau a terra, no mor... (cf. Jn 12,24). Per això no és cap «goig» morir, ni per Pasqua ni mai. El goig de la resurrecció proclamat per l'àngel a l'ingrés del sepulcre és escoltat amb fe, però també amb temor i tremolor, per les dones, el matí de Pasqua (cf. Mc 16,8). Perquè ni la mort ni la vida no es poden frivolitzar, i, sobretot, perquè, tant si vivim com si morim, som del Senyor (Rm 14,8).

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Vigència de Balmes

Enguany celebrem el bicentenari del naixement del filòsof vigatà Jaume Balmes (1810-1848). Tenim una bona ocasió per presentar-lo de nou a la societat catalana, per salvar-lo de l'ostracisme al qual se l'ha sotmès i dignificar la seva memòria. Per fer boca, reproduïxo alguns pensaments esparsos de l'autor d'*El criteri* que són tot un cant a la intel·ligència.

En el volum catorzè de les *Obras completas*, edició crítica ordenada i anotada per Ignasi Casanova, s'hi aplega una miscel·lània de pensaments del prolífic filòsof vigatà que són un regal per a l'ànima i una prova de la seva vigència. Contra la persistència del cientisme en el nostre imaginari col·lectiu, és bo recordar, amb Balmes, que «la ciència és una torxa que sol servir per

verure l'existència d'abismes, no per penetrar-ne el fons» o bé que «pensar és un misteri, parlar és un misteri, l'home, un abisme».

Contra la visió intel·lectualista i racionalista de l'ésser humà tan present en el pensament antropològic modern, cal reivindicar que «l'home té necessitat d'estimar, i la base de la religió és l'amor».

Contra la cultura de la banalitat i la idolatria de la diversió, cal tenir en compte que «les societats no es mouen amb el riure, sinó amb els interessos i la convicció».

Contra una educació llibresca i tancada a les aules, és bo prendre consciència que «coneixem més els llibres que les coses; i ser savi consisteix a saber coses i no llibres». El filòsof vigatà, especialment preocupat per la pràctica educativa, entén que «l'educació és a l'home el que l'home al fang: li dona forma». Lluny de ser mera informació, l'educació és configuració de l'ànima. Finalment, contra una globalització neoliberal que s'estén sense ànima, que fractura el món pel bell mig i que genera tot tipus d'injustícies socials i de ressentiments planetaris, cal afirmar amb Jaume Balmes: «No crec en una economia que fa pobres i mata de gana.» Tot una programa d'intencions ple de sentit comú.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull

Mirada al món

Constructors de pau

Fa cinc anys que la Fundació Desafío de Humanidad, va convocar la primera Trobada de Lo Alto, on van participar 160 persones. Es va fer a les pistes d'esquí del Colorado, al cim de la serralada, des d'on es veu la vall de Santiago de manera privilegiada. La idea d'aquestes trobades va néixer de la Fundació Desafío de Humanidad per fer un regal a Xile pel seu bicentenari ara al 2010. Així, any rere any es passava la veu i una veritable caravana de cotxes pujava un dijous al vespre i en tornava, «en missió», un diumenge a la tarda, sempre el mes de març, aprofitant encara el final de l'estiu.

El terratrèmol viscut darrerament va fer canviar el cim per la vall i la darrera trobada i potser la més simbòlica s'ha fet a Santiago. Aquest cop eren sis-centes deu persones, el ponent, el cape-

llà suís Nicolás Buttet i el tema *Junts construint la pau*. Gent molt diversa —en una societat que li costa creuar els límits socials— va començar abocant en els petits grups de treball els seus anhels de pau i van cloure la trobada amb el compromís personal de formar comunitats de pau. Polítics, empresaris, *pobladores* (*), gent d'entitats socials, moltes famílies, creients, no creients i de diferents esglésies i països per a un mateix objectiu. Hi havia gent de Suïssa, França, quatre catalans, Veneçuela, Colòmbia, Argentina, Uruguai, i la gran majoria autòctons. Desafío de Humanidad es una fundació privada, de caire universal que va néixer fa uns quinze anys

amb la missió de generar les condicions per a un veritable encontre de l'ésser humà. La seva feina és despertar, formar i comunicar, amb iniciatives molt concretes, una cultura més humana a Xile. Durant aquests anys ha concretat molts espais de confiança per a gent molt sola, molts cops gent que ha de prendre decisions d'envergadura política o econòmica. S'ha creat la Comunitat d'Organitzacions Solidàries que és una plataforma de trobada on avui fan xarxa 90 institucions socials. La presència de Nicolás Buttet ha posat paraules a la realitat de la unitat i la construcció de la pau des de cadascun dels assistents. Un moment fundacional en un Xile en runes.

(*) manera d'anomenar les persones que han poblat sectors no urbanitzats de la ciutat, en alguns casos constitueixen «villas miseria».

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau
Armando de Ramón. Murtra
Santa Maria dels Àngels (Xile)

Cartes del lector

Una disculpa pueril

Encara que personalment no vaig patir les conseqüències del temporal de neu i vent que va assolar una part important de Catalunya, considero molt lògica la indignació dels ciutadans atrapats als vehicles, a les andanes dels ferrocarrils parilitzats o a casa seva, on han estat dies sense poder comptar de cobrir les necessitats mínimes. A més dels dies que els alumnes van estar sense poder anar a l'escola.

Amb aquests serveis no ha d'estranyar que la classe política catalana pateixi una seriosa crisi de credibilitat, que es nota en la participació a les consultes electorals de tota mena; també en el referèndum estatutari.

Donar la culpa als elements meteorològics és una disculpa pueril que a hores d'ara ningú no accepta. Tampoc no n'hi ha prou amb les amenaces de sancionar les empreses responsables del subministrament elèctric, culpar els francesos dels embussos o les previsions meteorològiques, eludint així les pròpies obligacions.

La veritat és que el tripartit perd el temps lamentablement en qüestions que només importen als polítics i, en canvi, és incapaç d'actuar amb un mínim d'eficàcia davant de les emergències viscudes pels ciutadans de Catalunya en els darrers anys.

PEDRO J. PIQUERAS IBÁÑEZ
Girona

En agraïment a Miguel Delibes

A través dels seus articles d'opinió a *La Vanguardia*, vaig conèixer Miguel Delibes quan jo encara era estudiant d'Enginyeria Agrícola a la Universitat Politècnica de Barcelona. Em van sorprendre les seves descripcions i coneixements sobre els fenòmens rurals, i recordo especialment el seu article sobre «el capador», pel que jo havia vist i viscut en la meua infància.

Aquests articles em van introduir en les seves novel·les, primer les rurals, amb personatges típics de la zona en què els situava: *La sombra del ciprés es alargada*, *El camino*, *Diario de un cazador*, *La hoja roja*, *Viejas historias de Castilla la Vieja* i, especialment, *Las ratas*.

Jo coneixia els personatges: eren el «tío fulano» i el «tío mengano». Jo mateix, amb la colla, havia anat a caçar rates d'aigua, que coïem i menjàvem a la bodega regades amb un *clarete* de la Ribera del Duero, després de sortir de l'escola els dies llargs de maig i juny, a l'edat de dotze anys. Vaig descobrir en Delibes una persona capaç de comprendre sense degradar. El summum va ser llegir *Los santos inocentes*, tot i que aquí ni els personatges, ni l'ambient, ni la idiosincràsia eren de *castellanos viejos*.

Com a professor, ja incondicional de Delibes, *El príncipe destronado* em va ajudar a comprendre millor els nens i a saber com tractar-los.

L'essència com a cristians

Sóc Marta Molina, missionera de Natzaret i actualment visc al Camerun. M'agradaria agrair a la Gna. Victòria Molins que comparteixi les seves mirades a través de la secció «Finestra a la vida» de *Catalunya Cristiana*. Fa anys que llegeixo els seus articles (també els seus llibres) i no m'han deixat mai indiferent. Aquest viure en clau d'acció de gràcies i d'amor cap a l'altre és un testimoni que contagia i em recorda quina és la nostra essència com a cristians i seguidors de Crist. Gràcies per compartir des de la senzillesa, gràcies per aquesta mirada que intenta no jutjar, sinó estimar a semblança del Pare, ric en misericòrdia.

MARTA MOLINA
Camerún

M'han encantat les seves novel·les; potser les més íntimes són *Cinco horas con Mario* o *Señora de rojo sobre fondo gris*. Per aquestes dues vaig demanar que li fos concedit el premi Nobel de Literatura, però se n'ha anat sense aconseguir-lo.

L'he citat sovint als meus escrits, especialment en els que faig referència a l'agricultura i a la ramaderia castellanos (l'ovella *churra*, el corder, la vinya, el camp de Castella, la perdiu, el conill, la llebre...).

Volia dir que el trobarem a faltar, però, com passa amb els grans homes, ens en queda l'obra. No va renegar mai de la seva fe, que no amagava, i espero que des del cel ens continuï ajudant, sobretot als admiradors.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Fidelitat als principis

No perquè s'hagi aprovat al Parlament la trista llei de l'avortament és una llei justa. N'hi ha prou amb el sentit comú per reconèixer el valor de la vida humana des de l'inici del seu desenvolupament fins al final del cicle vital.

És per això que vull felicitar el senyor Montero, regidor del PSOE a l'ajuntament de Paradas (Sevilla), que ha tingut el valor de deixar el seu partit perquè ha estat fidel als seus principis. Enhorabona!

MERCEDES FRANCÉS
Terrassa

Certament, sense mala intenció

Les presses de la vida ens enceguen, ens ensordeixen, ens absorbixen i una vegada cecs, sords i absorbits, certament sense mala intenció, oblidem coses bàsiques, com per exemple, anar a trobar qui ens necessita.

Perquè al nostre costat hi ha persones que pateixen, que agonitzen de soledat, que desesperen i es refugien en ells mateixos, o en pràctiques poc saludables i lentament, tristament, moren a poc a poc, a la vista de tothom i entre la més absoluta de les indiferències.

Em ve al cap l'exemple d'aquella noia que tan bon punt va saber que estava embarassada, lluny de pensar

en ella, va anar a trobar la seva cosina, perquè sabia que la necessitava.

Nosaltres, tot i sentir clarament i nítidament algú demanant auxili, deixem passar els dies, els mesos i els anys i no encertem a oferir-nos per escoltar el seu dolor, per regalar el nostre temps, consolar amb estima...

M. LUISA GARCÍA OCAÑA
Torre del Mar (Màlaga)

Setmana recordada

Ya no hay sanedrines,
de sentenciadas voces,
ya no hay romanos
con furor flagelando,
ya no hay Caifás ni Pilatos
sus manos lavando,
ya no hay crucificados judíos
en sangrados caminos...
Semana Santa, Santa,
semana de ocio, de «moderno»
turismo,
de rezos, liturgias en templos,
de procesiones y retumbos de
tambores,
de saetas liberadas y de cirios encendidos.
Semana Santa, la cristiana,
del Jesús reverenciado, del amado,
del llorado en brazos maternos de María,
del calvario, pasión, muerte y resurrección.
Los siglos, los años, los tiempos...
de herencia bíblica, transmisores
ha legado al humano cristiano,
las vivencias, los milagros, las parábolas,
los lloros y la gloria del eterno Jesús,
su muerte transmutada en sagrada resurrección.

JESÚS MUÑOZ GIL
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les *vint línies* mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Possessió

Em trobo en una situació molt difícil. Fa un parell d'anys que em vaig casar. Fins ara, la convivència ha estat més o menys normal, però des de fa uns mesos el meu marit mostra una actitud molt gelosa i desconfiada. Em demana que no vagi sola enlloc, que deixi de veure les meves amistats de tota la vida i fins i tot m'ha demanat que si no vaig a missa amb ell, val més que no hi vagi... Critica contínuament el que faig i s'enfada amb molta facilitat. No sé què fer. Crec que el continuo estimant, però m'espanta el canvi que veig.

D'entrada diré als lectors que he modificat les dades circumstancials d'aquesta consulta, però que l'essència es manté i és publicada perquè crec que té un gran interès públic i actual. Els esposos han de procurar servir-se i atendre's mútuament dins del que és raonable. L'actitud gelosa i desconfiada que manifesta el seu marit és realment preocupant. Vostè és la seva esposa, no la seva esclava. Els promesos han de saber que quan es casin començaran una vida en comú en què el més important per a un ha de ser l'altre. Però això no treu que tinguin el seu legítim espai personal, que continuïn fent activitats individualment, que de tant en tant es reunixin amb els seus amics. Això és la cosa més natural del món. Què pensaria el seu marit si vostè li demanés a ell el que ell li demana? Sincerament, em sembla una actitud molt malaltissa que si no es resol ràpidament pot amenaçar del tot la convivència matrimonial i fer-la impossible. Cal buscar una solució aviat. El pitjor seria habitar-se a aquesta manera de viure. Procuri dialogar-hi, fins i tot acudint a una mediació de consell matrimonial o a través d'una persona o familiar de confiança per al seu marit. Si la situació no es desbloqueja, s'imposa una separació, perquè vostè no pot acceptar unes exigències com aquestes. I finalment li diria que estigui molt atenta, perquè aquestes situacions —l'experiència ho demostra— degeneren fàcilment en violència. I tal com està el panorama, més val prevenir que curar. Si veu que en el diàleg no entra en raó i es mostra agressiu o violent, ja sap el que ha de fer. Confio que puguin resoldre aquesta situació difícil. Els encomano en les meves pregàries.

- Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Paraula i vida

Ha ressuscitat

La resurrecció de Jesús és l'esdeveniment central de la història de la salvació. El Calvari no fou l'últim acte de l'obra del Senyor. La creu i la mort de Jesús portà a la seva resurrecció. Aquesta sí que fou el coronament.

El misteri de la resurrecció del Crist és un esdeveniment real que ha tingut manifestacions històriques constatades. Els apòstols foren testimonis oculars del Ressuscitat. Sant Pau parla de la tradició viva de la resurrecció que ell havia rebut després de la seva conversió a les portes de Damasc.

Ressonen les paraules de l'àngel a les dones: «Per què busqueu entre els morts aquell que viu? No és aquí, ha ressuscitat.» Pere i Joan anaren al sepulcre, el diumenge al matí, i el trobaren buit. El descobriment del sepulcre buit pels deixebles fou el primer pas cap al reconeixement del fet de la resurrecció del Senyor. «El deixeble que Jesús estimava» afirma que, quan va entrar al sepulcre buit aquell diumenge i va descobrir «les faixes deixades allà», «va veure i va creure». Com diu el *Catecisme de l'Església catòlica*, «això

suposa que va comprovar en l'estat del sepulcre buit que l'absència del cos de Jesús no es devia a cap acció humana i que Jesús no havia tornat simplement a una vida terrenal, com havia estat el cas de Llàtzer».

Jesús, després de la seva resurrecció, amb les seves aparicions va establir amb els seus deixebles unes relacions directes. Els invita a reconèixer que no és un esperit, però sobretot a constatar que el cos ressuscitat amb què se'ls presenta és el mateix que ha estat crucificat, ja que porta encara els senyals de la passió.

El testimoni dels apòstols sobre la resurrecció de Jesús és fort. Al principi els va costar creure en la resurrecció del seu mestre. Tanmateix, el seu escepticisme es va desfer davant l'evidència del Ressuscitat, que veieren i tocaren, i amb qui van parlar. Finalment, Tomàs, l'incrèdul, després de veure Jesús, féu la professió de fe més bella que mai hagi sortit de llavis humans: «Senyor meu i Déu meu.»

La fe en la resurrecció de Jesús no és una espècie d'apèndix, sinó el cor mateix de la fe en Déu.

Pau afirmà: «Si el Crist no hagués ressuscitat, seria sense objecte la nostra predicació, ho seria també la vostra fe.» La resurrecció és, sobretot, la confirmació de tot allò que el Crist va fer i va ensenyar. Totes les veritats, fins i tot les més inaccessibles a l'esperit humà, troben la seva justificació si el Crist, ressuscitant, ha donat la prova definitiva de la seva autoritat divina.

La resurrecció del Crist marca la història de la humanitat. Bonhoeffer va escriure aquestes paraules: «Des que Crist digué: "Jo sóc la vida", cap pensament, ni tan sols filosòfic, no pot prescindir de la realitat continguda en aquesta autoafirmació.» Jesús qualifica d'inútil i fracassat qualsevol intent de cercar fora d'ell el veritable sentit de la vida. La resurrecció del Senyor és principi i font de la nostra resurrecció futura. Pau afirma que «Crist ha ressuscitat d'entre els morts, com a primícia dels qui van morir, perquè així com per Adam tots moren, també tots reviuran en el Crist». Aquí rau la bona nova de la Pasqua cristiana.

Us desitjo a tots una joiosa Pasqua de Resurrecció!

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Pasqua, la gran festa

«Jesús ha ressuscitat!», és costum dir-se com a salutació entre els cristians ruscoss la nit de Pasqua, donant-se la feliç notícia com si acabés de succeir. ¿Però no va ocórrer fa dos mil anys, quan els deixebles van descobrir la tomba buida inútilment guardada per soldats adormits que van argumentar que el cos de Jesús havia estat robat? Vaja quin testimoniatge, el de testimonis adormits! La resurrecció de Crist és efectivament un fet històric. Els apòstols són abans que res testimonis de la resurrecció, i el mateix sant Pau exclama: «Si Crist no hagués ressuscitat la nostra fe seria buida» (cf. 1Co 15,14). Però per gràcia divina, quan l'Església celebra l'eucaristia fa present la Pasqua de Crist. El sacrifici que Crist va oferir una vegada per sempre en la creu roman sempre actual, i la seva memòria es perpetuarà fins a la fi dels segles.

Com el cicle de les collites, com el de les estacions de l'any, els cicles litúrgics ens porten anualment la consideració dels grans misteris de la nostra fe. La Pasqua és la revelació del misteri de l'amor. Crist, nascut a Betlem, martiritzat a Jerusalem, ressuscita com a primícia de tots nosaltres. Amb la seva redempció ens ha obert les portes de la vida eterna en Déu.

Els dies previs a la Pasqua vivim el Tridu pasqual, amb la celebració dels grans misteris de la nostra fe: institució de l'eucaristia i del sacerdoci, amb les visites silencioses als Monuments la nit del Dijous Sant i el matí del Divendres, la commemoració de la passió i mort del Senyor... i els costums de la nostra terra, els via crucis i les impressionants processons de dol; l'estrany transcórrer del Dissabte com un dia de particular vivència del gran Absent,

i al final la nit santa i l'alba de la Pasqua, que a Catalunya té una prolongació festiva, com si amb aquest gran dia no en tinguéssim prou.

La Passió de Crist és una història que acaba bé. Acaba amb un esclat d'alegria que ha de durar-nos tot l'any, no per efecte de la inèrcia, sinó perquè cada diumenge és per als cristians un record viu de la Pasqua del Senyor. I cada dia és una ocasió de donar gràcies a Déu per haver plantat la seva tenda entre nosaltres.

El desig de l'apòstol Pere a la muntanya de la Transfiguració s'ha fet realitat: Crist s'ha quedat entre nosaltres a la tenda del sagrari i en la vida ordinària de cada persona que el busca sincerament. Per als cristians cada dia és Pasqua, perquè el Senyor no deixa de passar per les nostres vides i habitar en el nostre cor quan l'estimem.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)TEMPS DE PASQUA
(SALTERI: SETMANA 1)

Comentari de la Paraula

ABRIL

Comença el temps de Pasqua

- 4. DIUMENGE**
Diumenge de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 10,34a.37-43 / Salm 117 / Colossencs 3,1-4 / Joan 20,1-9
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Plató, ab.; Benet de Palerm, rel.

5. DILLUNS
Octava de Pasqua, *Blanc.* Lectures: Fets 2,14.22-23 / Salm 15 / Mateu 28,8-15
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Vicent Ferrer, prev.; Santes, Emília, vg. i mr.; beata Maria Crescència Höss, rel.

6. DIMARTS
Octava de Pasqua, *Blanc.* Lectures: Fets 2,36-41 / Salm 32 / Joan 20,11-18
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel·lí, mr.; Sixt I, p i mr.; Guillem, ab.

7. DIMECRES
Octava de Pasqua, *Blanc.* Lectures: Fets 3,1-10 / Salm 104 / Lluc 24,13-35.
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan Baptista de La Salle, prev. i fund.; Epifani, b.; Germà, monjo.

8. DIJOUS
Octava de Pasqua, *Blanc.* Lectures: Fets 3,11-26 / Salm 8 / Lluc 24,35-48
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan d'Organyà, monjo; Santes, Macària, vg.

9. DIVENDRES
Octava de Pasqua, *Blanc.* Lectures: Fets 4,1-12 / Salm 117 / Joan 21,2-14
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel, b.; Santes, Maria de Cleofàs.

10. DISSABTE
Octava de Pasqua, *Blanc.* Lectures: Fets 4,13-21 / Salm 117 / Marc 16,9-15
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ezequiel, prof.; Dimes; Terenci, mr.

Lectures bíbliques

Diumenge de Pasqua

Lectura primera Ac 10,34a.37-43

Després d’haver ressuscitat d’entre els morts, nosaltres hem menjat i hem begut amb ell

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per la Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el consagrà ungint-lo amb l’Esperit Sant i amb poder, com passà per tot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell. Nosaltres som testimonis de tot el que va fer en el país dels jueus i a Jerusalem. Després el mataren penjant-lo en un patíbul. Ara bé: Déu el ressuscità el tercer dia, i concedí que s’aparegués, no a tot el poble, sinó a uns testimonis que, des d’abans, Déu havia escollit, és a dir, a nosaltres, que hem menjat i hem begut amb ell després que ell hagué ressuscitat d’entre els morts. Ell ens ordenà que prediquéssim al poble assegurant que ell és el qui Déu ha destinat a ser jutge de vius i de morts. Tots els profetes donen testimoni a favor seu anunciant que tothom qui creu en ell rep el perdó dels pecats gràcies al seu nom.»

Salm responsorial 117

Enaltiu el Senyor: Que n’és de bo, perdura eternament el seu amor.
Que respongui la casa d’Israel: perdura eternament el seu amor.

R. *Avui és el dia en què ha obrat el Senyor, alegrem-nos i celebrem-lo.*

La dreta del Senyor fa proeses, la dreta del Senyor em glorifica. No moriré, viuré encara, per contar les proeses del Senyor. **R.**

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l’edifici. És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se’n meravellen. **R.**

Segona lectura Col 3,1-4

Allò que és de dalt, on hi ha el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses:

Germans, ja que heu ressuscitat juntament amb el Crist, cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist, assegut a la dreta de Déu; estimeu allò que és de dalt, no allò que és de la terra. Vosaltres vau morir, i la vostra vida està amagada en Déu juntament amb el Crist. Quan es manifestarà el Crist, que és la vostra vida, també vosaltres apareixereu amb ell plens de glòria.

Al·leluia 1C 5,7b-8a

Crist, el nostre anyell pasqual, ha estat immolat: celebrem en el Senyor la festa de Pasqua

Evangelí Jn 20,1-9

Havia de ressuscitar d’entre els morts

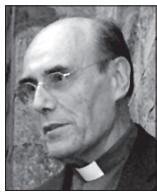
Lectura de l’evangelí segons sant Joan:

El diumenge Maria Magdalena se n’anà al sepulcre de matí, quan encara era fosc, i veié que la pedra havia estat treta de l’entrada del sepulcre. Ella se’n va corrents a trobar Simó Pere i l’altre deixeble, aquell que Jesús estimava tant, i els diu: «S’han endut el Senyor fora del sepulcre i no sabem on l’han posat.» Llavors Pere, amb l’altre deixeble, sortí cap al sepulcre. Corrien tots dos junts, però l’altre deixeble s’avançà i arribà primer al sepulcre, s’ajupí per mirar dintre i veié aplanat el llençol d’amortallar, però no hi entrà. Darrere d’ell arribà Simó Pere, entrà al sepulcre i veié aplanat el llençol d’amortallar, però el mocador que li havien posat al cap no estava aplanat com el llençol, sinó lligat encara al mateix lloc.

Llavors entrà també l’altre deixeble que havia arribat primer al sepulcre, ho veié i cregué. Fins aquell moment encara no havien entès que, segons les Escriptures, Jesús havia de ressuscitar d’entre els morts.

«Els mateixos sentiments de Crist»
(Filipencs 2,5)

Pere Tena
Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

El càntic dels Filipencs 2,6-11 —«Jesucrist, que era de condició divina»...— és el cant més repetit durant el Triduum pasqual, perquè és la formulació més completa del misteri de Crist, des de l’encarnació fins a la glorificació. Però la intenció de sant Pau, en incorporar aquest càntic a la seva carta, era la de donar als cristians de Filips la pauta per a la seva vida cristiana. Per això, en el text paulí, el càntic està precedit per aquesta recomanació: «Tingueu en vosaltres els mateixos sentiments de Crist.» La manera com s’ha interpretat aquesta recomanació a través de la història cristiana és múltiple, sempre sobre la base de la fe en el misteri proclamat en el càntic de Filipencs. Hi ha una interpretació litúrgica tradicional, d’una validesa absoluta: és la selecció de salms que ha fet la litúrgia del Triduum pasqual, especialment en l’Ofici de lectures, i que s’ha mantingut a través dels segles en el Divendres i el Dissabte sants. Però hi ha també una altra interpretació —entre moltes— força suggestiva: les imatges del crucificat, que, d’acord amb l’espiritualitat de cada època, han representat el Crist, i els seus sentiments, de maneres diverses.

Els sentiments de Crist en els salms

Els tres salms clàssics de l’Ofici de lectures del Divendres Sant són el salm 2, el salm 21 i el salm 37. Tots tres són citats, més o menys explícitament en el Nou Testament en referència a la passió de Crist. I en tots tres, amb raó, la tradició patristica hi ha sentit la veu de Crist. Les perspectives, però, són diverses. El primer —el

salm 2— és un salm de reialesa, de l’Ungit que es veu envoltat d’enemics, però que té la seguretat de la protecció del Senyor. Els adversaris semblen forts, però l’Ungit ho és més, perquè és el Fill de Déu. El segon salm, el salm 21, és el crit de Jesús a la creu, la descripció paral·lela als textos evangèlics dels sentiments del servent de Déu, innocent i perseguit. També aquí sembla que Déu s’hagi allunyat del seu servent, però finalment s’obre el càntic d’acció de gràcies per l’obra de Déu. El tercer salm, el salm 37, és un dels textos més tristos del salteri, i evoca les lamentacions de Jeremies i els sofriments de Job. El qui parla és l’home sofrent, ple de xacres i a les portes de la mort, sol i decidit al silenci, amb una consciència forta del pes del pecat. El text paral·lel seria el càntic de 1 Pere 2,21-24: «Crist a la creu portà les nostres culpes.» El Fill de Déu, el servent fidel, l’home sofrent: heus aquí tres dimensions dels sentiments de Crist, pauta per a la nostra incorporació al seu misteri.

Els sentiments de Crist expressats en les imatges

La representació de Crist a la creu ha estat constant a través de la història de l’Església, gairebé des dels primers segles, i una de les experiències espirituals i artístiques més profundes és la contemplació d’un conjunt d’imatges del Crucificat que reuneixi les diverses èpoques. Els sentiments que volen expressar són diversos i complementaris, i corresponen a diversos estils i formes d’aproximació al misteri. Hi ha una primera etapa en la qual el Crucificat és representat amb els ulls oberts, vestit amb túnica, sense manifestacions de sofriments. Penso en el cèlebre Crist Majestat de Caldes, però també en altres. Fins el Crist de sant Damià —icona medieval molt repetida— entraria en aquesta àrea. Hom diria que hi ha una representació del Crist que parla en el salm 2: és el Fill de Déu, vencedor. Una segona etapa la porta el gòtic. Són imatges del Crist crucificat, severes però serenes. És el Crist de Lepant, el de Giotto i Cimabue, etc. S’ha accentuat la humanitat històrica sofrent, fins a la mort, i una mort de creu. El Crist que expressen és el del salm 21. El Crist a la creu del mosaic de l’absis de sant Climent, a Roma, està rodejat de dotze coloms, símbol dels apòstols que anunciaven el misteri de Crist! Una tercera etapa són les imatges del barroc, les que trobem pels carrers de les ciutats en la major part de les processons de Setmana Santa. Imatges realistes de l’home sofrent fins a morir, que commouen l’ànim dels qui les mirem. És el salm 37. «Heus aquí l’home!», digué Pilat mostrant Jesús al poble.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Plató

- ✓ Nascut a Constantinoble cap a l’any 740
- ✓ Noble bizantí que ho va abandonar tot per fer-se monjo
- ✓ Defensor de l’ortodòxia i de l’austeritat de la vida monacal
- ✓ Va morir l’any 813

Aquest sant, que malgrat el nom no té res a veure amb el famós filòsof grec, formava part de la més alta aristocràcia bizantina. Orfe als set anys, va ser educat pel seu oncle, que li va donar la millor formació intel·lectual i religiosa de l’època. Acabats els estudis, sant Plató va sentir una crida religiosa molt forta, va vendre els seus béns, en va repartir els beneficis entre els pobres de Constantinoble i es va retirar en un monestir del mont Olimp. Però tot i la seva vida retirada, sant Plató va exercir, gràcies tant a la seva lucidesa com a la vida recta que duia, una gran influència en l’Església i la política bizantines. Va reformar bona part de la vida monàstica, la va fer més sòbria i fidel a l’Evangeli, i sempre es va mostrar com a garant de l’ortodòxia, davant de les heretgies, especialment quan eren promogudes pel poder imperial. Aquesta posició ferma, afegida a les crítiques que dirigia contra l’emperador per la seva vida conjugal poc edificant, va fer que sant Plató patís diverses vegades presó, exili i persecució. Finalment, però, va poder morir tranquil·lament a la seva cel·la, envoltat de tota la comunitat monàstica i d’altres homes d’Església. Fins i tot els que l’havien perseguit en van acabar reconeixent la santedat.

Les «Passions»: viure de prop

Miquel Àngel Codina

La Setmana Santa és el moment culminant de l'any litúrgic. Des de Diumenge de Rams fins a Diumenge de Resurrecció se celebren arreu de la geografia catalana nombroses manifestacions de religiositat i pietat po-

pular per tal de recordar la passió, mort i resurrecció de Jesucrist. Una de les més significatives són les *Passions*. Són representacions teatrals que uneixen els esforços de tot un poble per explicar, a la llum del misteri pasqual, la relació entre la història humana i la història de la salvació.

«LA PASSIÓ D'ULLDECONA»

El Patronat de *La Passió d'Ulldecona* és una entitat cultural, formada per més de cent vuitanta persones, que té com a objectius fonamentals la divulgació de la cultura tradicional catalana i la representació de diferents espectacles teatrals. Les primeres representacions de la *Passió* es van emmarcar en del Centre Cultural i Recreatiu. Posteriorment, es va crear el Patronat com a entitat pròpia i des de llavors s'ha vingut consolidant com l'espectacle teatral de referència de la vila. Hi ha dues versions de l'obra: en llengua catalana i castellana. L'obra en català, estrenada el 1993, es de Jaume Vidal i Alcover. Està escrita en dues parts en vers. És una obra d'ac-

ció continuada, amb una successió d'escenes, que van canviant una rere l'altra, amb curtes apagades de llum. L'autor hi va incloure el *Davallament de la Creu*, que es troba a l'arxiu de la parròquia de Sant Lluç d'Ulldecona. D'altra banda, l'obra en castellà és de Josep M. Junyent i Quintana. Estrenada el 1964, consta de dues parts i trenta-dos quadres escrits en prosa i vers. Al llarg dels anys, s'hi han fet diverses variacions per adaptar-la als nous temps. La gran novetat de la temporada 2010 de *La Passió d'Ulldecona* és l'elecció d'Aleix Vallverdú, llicenciat per l'Institut del Teatre, com a nou director de l'espectacle, que ha donat un nou aire a la representació.

- PROPERES REPRESENTACIONS: 11, 18 i 25 D'ABRIL i 1 DE MAIG
- MÉS INFORMACIÓ: TEL. 977 720 117, www.passioulldecona.org

«LA PASSIÓ D'OLESA DE MONTSERRAT»

La Passió d'Olesa de Montserrat s'ha anat modernitzant amb el pas del temps i s'ha adequat a les exigències actuals dels grans espectacles teatrals. Són els prop de mil col·laboradors els qui, amb la seva il·lusió i participació, fan que l'espectacle perdi en el temps i millori any rere any.

«És un espectacle teatral d'un poble il·lusionat per conservar les seves arrels, per mostrar la creativitat d'una de les tradicions més antigues dins d'un futur canviant, amb un concepte que va més enllà del drama sacre. L'espectacle de la *Passió* no és només una gran representació teatral; és la força dels olesans i olesanes que treballen desinteressadament per plasmar dalt de l'escenari l'herència de gairebé cinc-cents anys d'història», constata Montse Font, secretària de *La Passió d'Olesa de Montserrat*.

«El text, que ha estat sempre en català, és obra de Joan Povill i Adserà, poeta i dramaturg olesà, mestre en gairebé saber, que va actualitzar el text i el va dotar d'una qualitat literària excepcional. La música, del mestre Josep M. Roma, és tota de factura moderna i contribueix a augmentar la força dramàtica del drama sacre», afirma Font.

Entre les novetats destacades d'aquest any hi ha la renovació de 45 papers. Destaca la incorporació

d'un nou Jesús, a càrrec de Xavier Sánchez, que ho continuarà combinant amb els dos actors que ho feien fins ara. També s'incorpora un nou sant Pere, interpretat per Sam Carrique. Joan Soler serà el nou Anàs i Carles Temporal debuta com a Pilat. Un dels altres aspectes és que l'entitat ha fet un esforç econòmic important en la il·luminació i el so. Segons Montse Font, «*La Passió d'Olesa*, com que explica la vida de Jesús, és un instrument d'evangelització per a totes aquelles persones cristianes. El missatge cristià és present en cadascun dels quadres».

- PROPERES REPRESENTACIONS: 2, 10, 18 i 25 D'ABRIL i 1 DE MAIG
- MÉS INFORMACIÓ: TEL. 937 781 009, www.lapassio.com

«LA PASSIÓ D'ESPARREGUERA»

La Passió d'Esparreguera ha sabut mantenir al llarg dels anys la seva estructura original i es representa en 35 escenes dividides en dues parts: la primera part al matí i la segona a la tarda. Aquesta estructura la converteix en una festa popular per gaudir durant tot un dia. Es tracta de l'única *Passió* que continua tenint música en directe. Prop d'un miler de persones són el veritable motor que dona continuïtat a aquesta herència cultural.

«És una representació basada en els darrers dies de la vida pública de Jesús. Utilitzant tècniques teatrals molt actualitzades, transmetem una sèrie de sentiments i emocions que fan que el públic assistent revisqui com si fossin actuals uns fets que van tenir lloc fa més de dos mil anys», explica Manel Roca, president de *La Passió d'Esparreguera*. I afegeix: «Crec que la seva característica més destacable és aquesta comunicació tan directa que establim amb persones de totes les edats i condicions.»

«Com a principal novetat escènica —comenta Roca—, enguany tenim la modificació del quadre de la Glòria, que vol transmetre una sensació més gran d'apoteosi final. També cal dir que s'han modificat fins a vint actors per tal d'adaptar millor les seves carac-

- PROPERES REPRESENTACIONS: 2, 11, 18 i 25 D'ABRIL
- MÉS INFORMACIÓ: TEL. 937 771 587, www.lapassio.com

«LA PASSIÓ DE CERVERA»

«*La Passió de Cervera* es va representar per primera vegada a finals del segle XV a la parròquia de Santa Maria de Cervera amb la voluntat d'ensenyar la doctrina al poble a través d'una representació visual. L'Església va fer servir el teatre com a recurs evangelitzador. La missa es feia en llatí i, per tant, era molt difícil per a la gent del poble poder seguir els manaments eclesiàstics. De manera que el teatre era un bon recurs per poder ensenyar la doctrina en llengua vulgar, el català, i amb una tècnica teatral més lliure, més popular, més propera al fidel», comenta Ramon Subias, president de *La Passió de Cervera*. És un espectacle teatral que pretén transmetre l'essència dels evangelis i que mobilitza més de 300 persones per escenificar els passatges de la vida, mort i resurrecció de Jesús. Diversos historiadors han reconegut les escenificacions de *La Passió de Cervera* com les més antigues de tot Europa. Els canvis introduïts al llarg dels anys han configurat un espectacle àgil i modern.

«*La Passió de Cervera* —revela

- PROPERES REPRESENTACIONS: 2 D'ABRIL (EN C)
- MÉS INFORMACIÓ: TEL. 973 532 661, www.lapassio.com

el misteri redemptor de Jesús

«SPARREGUERA»

terístiques a les del personatge que interpreten.» Manel Roca opina que a través de les representacions de *La Passió d'Esparreguera* «escampem els valors cristians, atès que interpretem uns fets que ja els van explicar els evangelistes i que nosaltres intentem reproduir el més fidelment possible. Encara que els mitjans siguin totalment contemporanis, el missatge és el mateix i manté l'esperit original o si més no aquesta és la nostra intenció. Estic convençut que és un instrument importantíssim per a l'evangelització, que dóna confiança als pares que volen educar els seus fills en la fe cristiana».

D'ABRIL i 1 DE MAIG
passio.net

«DE CERVERA»

Subias—compta amb alguns canvis en la seva representació introduïts pel nou director, Joan Ninot. Tot i que l'estructura general de l'espectacle no varia, s'inicia amb l'escena de Pilat un cop Jesús ha mort. Així aconseguim l'efecte *flashback* i continua amb l'inici de la vida de Jesús. Enguany també incorporem un efecte especial d'aigua. Diuen els evangelis que, quan Jesús va morir, es va sentir un gran tro i van caure llamps. Així doncs, nosaltres, després del tro, fem ploure aigua dins de l'escenari, fet que dóna espectacularitat. També s'han portat a terme millores d'il·luminació per a aquesta escena del Calvari.»

ASTELLÀ) i 11, 18 i 25 D'ABRIL (EN CATALÀ)
passiodecervera.com

«LA PASSIÓ DE MOLINS DE REI»

«*La Passió de Molins de Rei* podem definir-la com a "diferent". La posada en escena no té res a veure amb les Passions tradicionals, ja que el vestuari és atemporal, l'escenografia és avantguardista, la música presenta sonoritats actuals i la il·luminació és intimista i càlida. Potenciem, per damunt de tot, el vers. D'altra banda, el text (*La sacra Passió del Natzaré*, de Mateu Janés i Duran) va ser escrit a meitat del segle passat i, per tant, no té cap semblança amb els actes sacramentals dels quals provenen les altres Passions», informa Miquel Olivé, president de *La Passió de Molins de Rei*.

La nova escenografia, estrenada l'any 2007, és obra del prestigiós escenògraf Jordi Salvador. Va ser ampliada el 2008 i completada el 2009. Continua sent pràctica, senzilla i funcional, però ha fet un salt de qualitat al conjunt de l'espectacle. «L'any passat vam estrenar vestuari. Per tant, enguany no hi haurà gaires novetats. L'actual situació econòmica i la retallada d'ajuts institucionals fan que siguem molt prudents a l'hora de fer inversions que no siguin estrictament necessàries», assenyala Olivé.

Des de les primeres paraules del text («Fill meu, us heu llevat abans de l'alba») fins al final («La pau sigui amb vosaltres, estimats»), el ritme equilibradament harmònic dels decasíl·labs convida a la reflexió. «El missatge de Jesús —assegura Miquel Olivé— està escrupolosament respectat en el text de *La sacra Passió del Natzaré*, que Impuls Associació Cultural va recuperar per a l'escena ara fa dotze anys. Per tant, qui sigui receptiu a aquest missatge, trobarà quelcom engrescador i captivador en les seves paraules.»

• PROPERES REPRESENTACIONS: 10, 11, 17 i 18 D'ABRIL
• MÉS INFORMACIÓ: TEL. 680 430 429, www.lapassiodemolinsderei.cat

Temporada 2010
14 i 21 DE MARÇ
2, 11, 18 i 25 D'ABRIL

Declarada Tresor del Patrimoni
Cultural Immaterial
de Catalunya i Andorra

LA PASSIÓ
DE
CERVERA

DIES DE REPRESENTACIÓ

EN LLENGUA CASTELLANA
14, 21 de març i 2 d'abril

EN LLENGUA CATALANA
11, 18 i 25 d'abril

HORARI

MATÍ DE 10 A 14 HORES.
Amb un descans de 25 min.

El dia 2 d'abril, Divendres Sant, única sessió de tarda de 16 a 20h, amb un descans.
Les representacions començaran puntuals.

DES DEL 7 DE GENER

INFORMACIÓ I RESERVA DE LOCALITATS

PER A GRUPS
Gran Teatre de la Passió.
Telf. 608 781 012. I en agències de viatge

PER A PARTICULARS

VENDA D'ENTRADES
Servicaixa
902 33 22 11
servicaixa.com

O al Gran Teatre de la Passió.
www.lapassiodecervera.com
Telf. 608 781 012. I en agències de viatge.

PREUS

Preu de les entrades - 22€ / Infantil - 11€
Consultar descomptes especials: www.lapassiodecervera.com

Joan Enric Vives, arquebisbe a títol personal

El bisbe d'Urgell respon a la concessió honorífica de la Santa Seu amb voluntat de comprometre's encara més amb Crist i amb l'Església

Patricia Navas / La Seu d'Urgell

Fidelitat a la missió és l'agraïment que el bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan Enric Vives, vol expressar per la concessió honorífica de la dignitat d'arquebisbe «a títol personal» (*ad personam*), atorgada per la Santa Seu. «Jo interpreto el fet de ser arquebisbe "a títol personal" com un major compromís envers l'entrega ja feta de tota la meua vida en mans de Jesucrist i al servei de l'Església de Déu», va declarar el dia que es va fer pública la notícia, el 19 de març passat, festivitat de sant Josep. «M'uneix més a la persona del Sant Pare, que és el fonament visible de la unitat i de la comunió de tota l'Església catòlica; i m'uneix als altres germans arquebisbes i bisbes que formem el col·legi episcopal en l'Església catòlica —va afegir—. Caldrà que en endavant estigui encara més disposat a una entrega d'amor pastoral a les persones que el Senyor m'ha confiat.»

Nascut a Barcelona l'any 1949, Mons. Joan Enric Vives va exercir de bisbe auxiliar de Barcelona entre els anys 1983 i 2001. El 25 de juny de 2001 va ser nomenat bisbe coadjutor d'Urgell amb dret a succeir el seu predecessor, Mons. Joan Martí Alanís, que precisament aquell mateix dia era nomenat arquebisbe *ad personam* pel papa Joan Pau II, i que va morir l'11 d'octubre de 2009.

Aquella era la primera vegada que el Papa atorgava aquesta distinció honorífica al bisbe d'Urgell, ja al final del seu pontificat. El fet que ara s'hagi repetit aquest gest de reconeixement, fa veure a alguns que aquesta pràctica comença a prendre cos i podria consolidar-se en el futur. De fet, tots els països, fins i tot els més petits com Mònaco i San Marino, tenen almenys un arquebisbe, i Andorra no en tenia cap fins ara.

El decret de concessió del títol d'arquebisbe a Mons. Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra des del 12 de maig

de 2003, assenyala que «se li atorga no solament en reconeixement dels seus mèrits i del zel pastoral a la diòcesi, sinó també tenint present la singular condició del bisbat d'Urgell amb vista al rang del seu territori, que inclou el Principat d'Andorra».

L'arquebisbe Vives ha destacat en tot moment que la distinció honora la seva persona, però sobretot el bisbat d'Urgell i el Principat d'Andorra: els membres de l'Església diocesana i les autoritats i ciutadans d'Andorra. En nom d'ells, ha assegurat que «el nostre bisbat d'Urgell

agraeix al Sant Pare la seva bondadosa benvolença envers nosaltres, i esperem que no el defraudarem en l'anunci de l'Evangeli de la Caritat en la Veritat». «Preguem per totes les seves intencions i necessitats, i volem acompanyar-lo en els seus sofriments i alegries», va declarar el mateix dia de Sant Josep.

Lliurament oficial: 10 d'abril

Està previst que el dissabte dia 10 d'abril al migdia, el nunci del Papa a Andorra i Espanya, Mons. Renzo Fratini, li faci el lliurament oficial de la distinció d'arquebisbe i presideixi una Eucaristia d'acció de gràcies a la catedral de Santa Maria d'Urgell. Des de diversos punts de la geografia catalana i espanyola es realitzaran viatges a la Seu d'Urgell per a assistir a l'acte. A Andorra, fins i tot s'està organitzant un viatge en autocar, per facilitar a les persones interessades el desplaçament en grup fins a la seva catedral. El títol i dignitat d'arquebisbe concedit «a títol personal» equipara el prelat als altres arquebisbes de l'Església catòlica que estan al capdavant de les diòcesis que són arquebisbats, tant metropolitans —amb diòcesis sufragànies— com no. De tota manera, el bisbat d'Urgell continua sent un bisbat, sense esdevenir arquebisbat, i continua sent sufragani de l'arquebisbat metropolità de Tarragona.

«Aquest nomenament honora tots els catalans»

El 19 de març a la nit, poques hores després de fer-se públic el nomenament, el nou arquebisbe *ad personam*, Mons. Joan Enric Vives, va ser entrevistat en directe per Emili Pacheco dins del programa *NitsEstel*, de Ràdio Estel i Ràdio Principat. Reproduïm alguns fragments d'aquesta entrevista.

Arquebisbe *ad personam* és una figura poc utilitzada a Espanya...

Ad personam o «a títol personal» vol dir que la persona d'aquest bisbe és elevat i tindrà, d'ara endavant, sempre, la dignitat, el tractament d'arquebisbe i seurà entre els arquebisbes.

A Catalunya i a Espanya, vostè és l'única persona que té aquest títol?

Sí, de fet, n'hi ha pocs. Hi ha arquebisbes que no tenen seu metropolitana perquè són arquebisbes nuncis o secretaris de congregacions romanes, que són els que tenen el títol però no tenen una diòcesi arquebisbal al darrere, sinó una d'antiga o una elevada a aquesta categoria. Però, certament, les persones que arreu del món devem tenir el títol d'arquebisbe *ad personam* potser som una trentena.

Fins al dissabte 10 d'abril, quan el nunci a Espanya i Andorra, Mons. Renzo Fratini, li lliuri aquesta distinció de manera oficial, ja li podem dir senyor arquebisbe?

Sí, perquè és el Papa qui ho fa i aquest

no és un ofici del qual s'hagi de prendre possessió, sinó que és una distinció que, un cop concedida, aquella persona ja la té. Aquesta fórmula l'hem parlada amb el senyor nunci i amb el cardenal Re, de la Congregació de Bisbes, i han suggerit que es pot fer una missa d'acció de gràcies, una certa recepció, una trobada amb els sacerdots... L'objectiu és festejar-ho donant gràcies a Déu, donant-li a Ell glòria. De fet, tot allò que honora el pastor diocesà, honora també tots els membres de l'Església d'Urgell i les autoritats i els ciutadans del Principat d'Andorra. En aquest sentit ho visc jo i ho estic rebent: no és només un honor per a mi, sinó per a tota la societat andorrana i per a tot el bisbat.

Què implicarà per a l'Església a Catalunya aquesta nova situació?

Que hi haurà tres arquebisbes. Avui ho ha dit el president Montilla quan ha pujat a la Seu per inaugurar les noves dependències, molt noves i molt boniques, del Sant Hospital, on precisament es va fundar la congregació de les religioses de la Sagrada Família d'Urgell, amb la mare Anna Maria Janer, que està en procés de beatificació. Montilla, en el seu parlament, m'ha felicitat en públic i ha dit que aquest nomenament honora la ciutat, el bisbat i Andorra, però honora també tots els catalans i l'Església catalana.

És important per a la seva diòcesi?

Sí. Jo ho interpreto com un compromís més gran envers tot el que vol dir una entrega ja feta. Al seminari jo ja li vaig entregar tota la meua vida al Senyor. Però és com una reiteració, és com dir: «Em torno a posar al servei, a donar-me del tot. Si hi ha algun aspecte de la meua vida que encara està refredat, doncs que l'Esperit Sant l'escalfi; tal com li demanem en la seqüència del dia de Pasqua, que torni a donar nou ardor a la meua fe i al meu servei episcopal.» D'altra banda, també el fet de ser distingit pel Papa amb aquesta dignitat d'arquebisbe m'uneix més a ell, em fa sentir unit a la persona del Sant Pare Benet XVI. Per tant, també amb motiu de rebre aquesta distinció, jo em sen-

to molt unit al Sant Pare, en aquests moments en què també hi ha vents forts que combaten contra qui seu a la cadira del Successor de Pere. L'hem de sostenir amb la nostra oració, la nostra estimació, el nostre reconeixement i també amb l'esforç d'explicar nosaltres allò que a la pròpia persona li és més difícil explicar.

Què canviarà, a la pràctica, de la seva feina?

Potser res. Perquè jo he de fer de bisbe d'Urgell, que ja en feia, i he de fer de copríncep d'Andorra, que ja en feia. També estic exercint de secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense. Podria ser que aquest tema es replanegés perquè ja fa molts anys —tretze— que hi sóc i tinc un termini que acaba l'any 2011. També treballo per a la litúrgia en l'àmbit de Catalunya, i en l'àmbit d'Espanya col·laboro en diverses comissions: economia i mitjans de comunicació social. Però això ho visc més aviat com un honor i una obligació d'intensificar encara més el meu servei i de més proximitat al Sant Pare i de més amor a l'Església. Ens convé que a l'Església diguem que l'autèntic premi, l'autèntic honor, el dona Nostre Senyor, i no en aquest món, sinó en el que ja vindrà. A vegades la preferència del Senyor és que puguem patir amb Ell, estimar molt i donar al màxim la pròpia vida.

Sant Feliu de Llobregat

Entrevistes singulars amb un bisbe amic i germà

Amb motiu de l'Any Sacerdotal Agustí Cortés es reuneix personalment amb els preveres de la diòcesi

Samuel Gutiérrez
Sant Feliu de Llobregat

Davant dels nombrosos reptes que han d'afrontar avui dia els preveres, i coincidint amb la celebració a tota l'Església de l'Any Sacerdotal, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, ha volgut tenir un nou gest de proximitat amb els seus més estrets col·laboradors i els ha anat convocant d'un en un, des del passat mes de novembre, per mantenir amb ell trobades personals. L'objectiu principal no ha estat tant tractar qüestions pastorals, tan freqüents en el devenir quotidià del prevere, com fer possible l'encontre fraterno de dos amics i germans. «La nostra voluntat ha estat la de crear un espai de confiança i diàleg en l'Esperit —afirma Mons. Agustí Cortés—, on hem pogut parlar sobretot de la seva persona, de la seva experiència sacerdotal, de les seves inquietuds i desitjos...»

Quan encara resten algunes entrevistes per completar la totalitat del clergat de Sant Feliu, la valoració de la iniciativa és ja molt positiva. «Les converses han anat molt bé —declara el bisbe—. A mi, personalment, m'han enriquit molt. No he afrontat cada trobada com a responsable d'una acció pastoral, sinó que em situava com un germà disposat a escoltar l'altre germà i ajudar-lo perquè s'expressés amb tota llibertat. Crec sincerament que han tingut prou llibertat d'expressar-se i de repassar amb un germà i amic la seva història sacerdotal.» També han parlat sobre la seva visió de l'Església i els reptes que calia afrontar en el futur, especialment en l'àmbit diocesà. La iniciativa impulsada pel bisbe de Sant Feliu s'emmarca dins de l'Any Sacerdotal i, per tant, dins també de la crida del Sant Pare a una revitalització del ministeri ordenat. «La situació actual —afirma Mons.

La missa crismal és per al bisbe Agustí Cortés un moment culminant d'aquest Any Sacerdotal.

Cortés— reclama per al clergat una revitalització, una recuperació d'ànims, i en alguns casos saber-nos situar en el present d'una manera correcta, fidels a l'Evangeli i, d'alguna manera, també fidels al moment històric.»

Des del mes de novembre passat, el bisbe Agustí Cortés s'ha reunit amb prop d'un centenar de preveres i diaques. Tan intensa ha estat la seva dedicació episcopal a aquesta iniciativa que durant aquest curs només ha pogut realitzar una visita pastoral als arxiprestats de la diòcesi. «Hem considerat, però, que l'entrevista personal amb cadascun dels preveres era ben oportuna i adient», assegura el prelat.

Com a pastor, l'experiència li ha permès també constatar que «l'obra de l'Esperit Sant en la vida de les persones, i més particularment en la d'un prevere, és una autèntica joia». «Més enllà de les dades sociològiques i estadístiques —afegeix—, he descobert que hi ha més

riquesa del que sembla. Aquests encontres personals han servit per posar en evidència de forma ben palesa la riquesa real d'Esperit i d'Evangeli que hi ha

en la vida de molts sacerdots.» També hi ha mancances, fragilitats, sofriments o soledat..., però l'observació de tot el conjunt ofereix, segons Mons. Cortés, «un balanç ben positiu.»

Tota aquesta experiència, que ha estat molt ben acollida pel presbiteri diocesà, queda també reflectida en la carta pastoral que amb motiu de la missa crismal de la diòcesi de Sant Feliu el bisbe Agustí Cortés lliura el 31 de març als preveres i diaques del bisbat. L'eucaristia celebrada Dimecres Sant és un moment molt intens de comunió i de profunda experiència d'Església, en el qual es convida els ministres a esdevenir «bons mestres del discerniment». «En aquest Any Sacerdotal —acaba dient Agustí Cortés— demano sobretot per als preveres una fidelitat profunda a l'Esperit Sant, que ens faci créixer en autenticitat, que és el mateix que créixer en santedat. Perquè és des d'aquesta santedat, amb tarannà profètic, que podrem dur a terme amb apassionament i coratge tota la missió pastoral.»

Conversa de tu a tu

Mn. Joan Ramon Bullit i Guasch

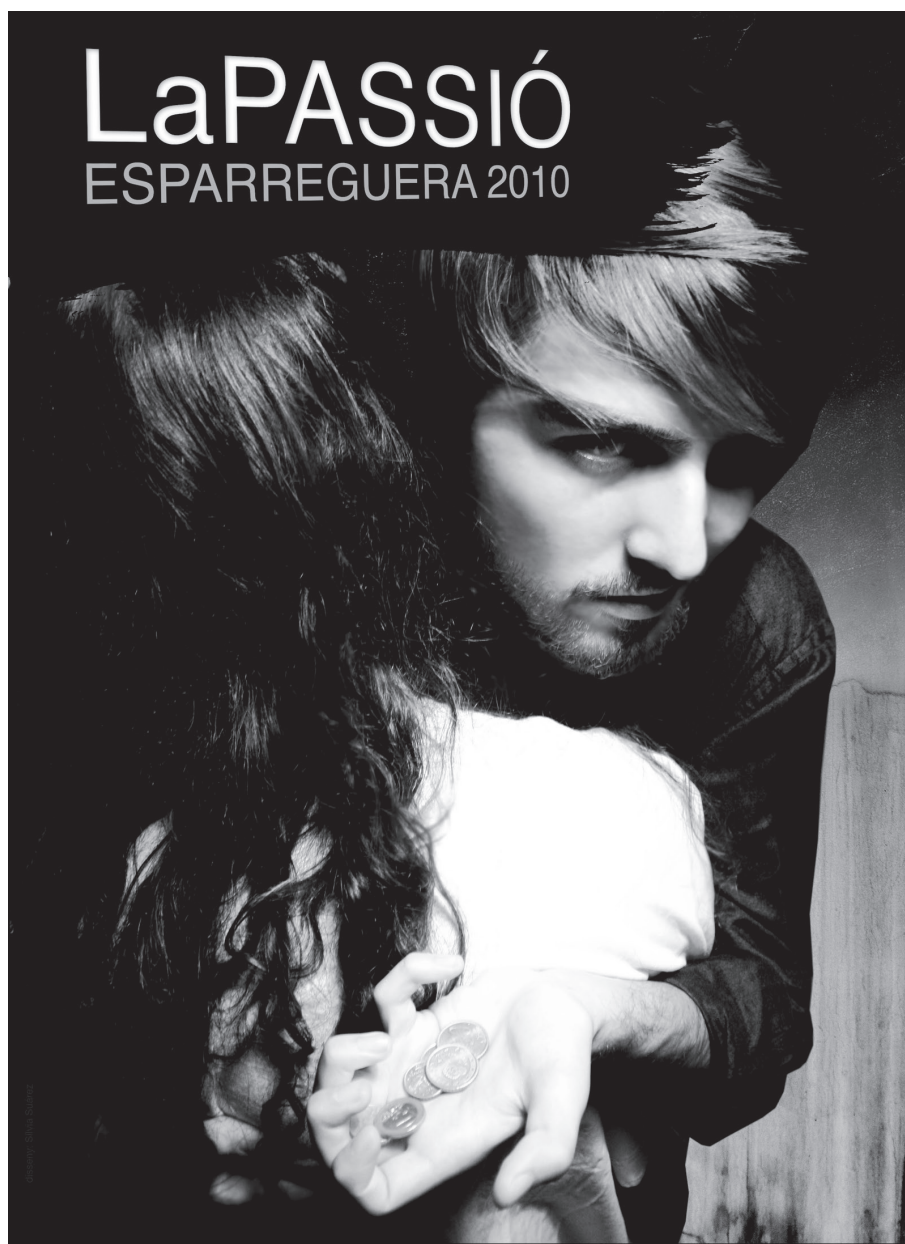
Rector de Santa Eulàlia d'Esparreguera i arxiprest de Montserrat

Emmarcada en aquest Any Sacerdotal que estem vivint va tenir lloc la conversa amb el bisbe. Una conversa sincera, esplaiada, llarga. Des del començament del seu ministeri en la diòcesi de nova creació de Sant Feliu, el bisbe s'ha mostrat sol·lícit, proper, sempre present a la parròquia quan se li ha demanat. Una proximitat que li agraïm profundament els seus capellans, facilitada pel seu temperament i les dimensions de la diòcesi molt més familiars que les de l'antiga Barcelona. Una proximitat que es va fer més evident en la conversa del passat mes de desembre. En vaig sortir amb la sensació d'haver estat acollit, escoltat, atès, valorat, estimat... Amb la sensació d'haver portat la iniciativa en la conversa, d'haver pogut parlar de tot i molt. En vaig sortir animat.

Va ser una conversa de tu a tu, on es va preocupar per la persona: el meu estat anímic, la meua salut física, la meua relació amb els companys capellans que vivim a la rectoria... Es va preocupar pels parents: la salut dels pares, la família del germà, les anades a casa... Es va preocupar per la vivència espiritual: els moments de pregària, de reflexió, de silenci; valorant el grup de capellans de revisió de vida; subratllant la necessitat de dies de recés, la possibilitat de fer exercicis espirituals... Es va preocupar per la vivència pastoral: relació amb els companys capellans de l'arxiprestat, l'ajuda dels laics, la marxa de la parròquia. En definitiva, va ser una conversa amb el teu company de camí més que amb el teu cap jeràrquic, del pastor per sobre de l'organitzador. Gràcies, bisbe Agustí.

LaPASSIÓ

ESPARREGUERA 2010

març 7, 14, 20, 21, 27
abril 2, 11, 18, 25
maig 1

Venda d'entrades a les taquilles del teatre 93 777 15 87

ServiCaixa
902 33 22 11
servicaixa.com

Tarragona

Tarrés reuneix la Família Carles de Foucauld

Els assistents provenien d'arreu de l'Estat espanyol

Joan Boronat

Tarrés

La localitat de Tarrés va ser el punt de trobada dels responsables i delegats de l'associació Família Carles de Foucauld a Espanya, la qual va celebrar allí la seva assemblea anual, del 5 al 7 de març. Precisament és en aquest poble de la comarca de les Garrigues on la Comunitat de Jesús té diferents cases d'acollida i d'espiritualitat repartides per tot el poble, que estan al servei de les persones i grups que cerquen un temps i un espai de silenci, reflexió i pregària.

Van ser un total de catorze els assistents que van participar en aquesta trobada que es va desenvolupar en un ambient de confiança, acompanyament mutu i d'esperó en el seguiment del carisma de Carles de Foucauld. Les estones de pregària del matí, capvespre i l'eucaristia vespertina del dissabte a la capella de Ca l'Hostal, que va acollir la trobada, van ser motiu de reforçament del grup i encoratjament personal de tots els participants. Amb la realització d'aquestes trobades, «cada vegada més es manifesta la proximitat entre els diferents grups, el respecte i el sentiment de pertinença a la família espiritual de Carles de Foucauld», segons van palesar els assistents.

Entre els molts temes tractats es va explicar la peregrinació a Tamanrasset, amb visita dels llocs on va viure el nou

La capella dedicada al beat Carles de Foucauld va acollir la celebració eucarística.

beat, la qual es va dur a terme entre el 26 de novembre i el 2 de desembre de l'any passat. Així mateix es va acordar establir una ajuda als daminificats pel terratrèmol d'Haití, des de l'associació. En un altre ordre de coses es va procedir a l'aprovació del pressupost anual i la revisió de diferents comissions de treball: Grup de Difusió, Consell de redacció del Butlletí Jesús Caritas, i equip de preparació de la propera Assemblea interfamiliar d'Espanya, a celebrar a Madrid el desembre de

l'any 2012. En la discreció i gratuïtat que proposa l'espiritualitat de Carles de Foucauld, fa quasi quaranta anys que aquest petit poble de la comarca de les Garrigues, a l'arquebisbat de Tarragona, acull ininterrompudament grups i persones que troben un ambient adient per retrobar-se amb Déu, refer forces i mantenir els compromisos enmig del món que demana l'evangeli de Jesús de Natzaret.

Seguint el missatge del P. Estanislau M. Llopart, monjo i ermità de

Montserrat, que va viure a l'ermita de la Santa Creu de Montserrat, al final dels anys 1960, la Comunitat de Jesús i el poble de Tarrés van erigir, en aquest poble, l'ermita de la Santa Creu. En aquest lloc se celebra la festa anual de l'Aplec i s'acull les persones que volen viure un temps de solitud i pregària, de forma solitària. L'especial austeritat i bellesa del paisatge de les Garrigues ajuden a retrobar la grandesa de la creació de Déu i donar-li gràcies.

L'església parroquial de Tarrés compta amb una capella lateral, a l'interior del temple parroquial, dedicada al beat Carles de Foucauld, que va ser beneïda l'estiu del 2007 per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i promoguda per la parròquia i la Comunitat de Jesús, amb el suport de l'associació Família Carles de Foucauld a Espanya, que té la seva seu social a Tarrés. Aplega tots els grups de l'Estat que segueixen el model de vida del nou beat; laics, sacerdots, religiosos, matrimonis, persones consagrades a Déu en el celibat... homes i dones que viuen el seu ideal, Jesús de Natzaret, en la seva especial opció de vida, compromesos amb les realitats pobres del nostre món i en la seva vida familiar i laboral. De forma conjunta i compartida, tots ells volen transmetre i difondre l'espiritualitat foucauldiana al nostre país, tal com ho fan en l'àmbit internacional amb altres grups que existeixen arreu del món.

Formació de Catequistes a Vila-seca

J. B. / Vila-seca

El dia 6 de març es va celebrar una concorreguda jornada de formació organitzada per la Delegació diocesana de Catequesi, amb la participació de prop de 200 catequistes de diferents parròquies de l'arxidiòcesi de Tarragona, en el marc de la sala d'actes d'un hotel de la Pineda, a la zona marítima del municipi de Vila-seca.

La jornada es va encetar amb una pregària dirigida per Mn. Ignasi Cabré i la presentació a càrrec del delegat diocesà de Catequesi, Mn. Xavier Morell, que va remarcar que «la catequesi no ho és tot, però que cal fer-la bé». Així mateix, el responsable de Catequesi va esperonar els assistents «a no caure en el pessimisme», malgrat les dificultats dels temps actuals.

Va tenir lloc una interessant ponència a càrrec de Mn. Antoni Elvira, delegat diocesà de Catequesi de la diòcesi d'Urgell, el qual va reflexionar sobre com fer *Més que la sessió de catequesi*. El ponent va explicar que el directori general de catequesi assenyalava sis tasques o dimensions de la catequesi que «corresponen al fet que la fe cristiana exigeix ser coneguda, celebrada, viscuda, resada, compartida i anunciada» i que les tasques fonamentals de la catequesi són afavorir el coneixement de la fe, l'educació litúrgica, la formació moral i ensenyar a pregar.

En un altre moment de la seva intervenció, Mn. Antoni Elvira va manifestar que «la finalitat de la catequesi no és que els que la reben vagin a missa el diumenge» sinó entrar en comunió, en intimitat amb Jesucrist. Va subratllar que això no exclou, evidentment, de la vida cristiana la celebració dels sacraments, sinó que porta a una vida marcada pel servei, en el dia a dia. L'exposició del ponent va ser àmplia i completa de contingut, capaç d'encoratjar els assembleistes envers la seva lloable tasca catequètica. En el moment de cloure la jornada, Mn. Xavier Morell va convidar els assistents a participar en la propera Trobada diocesana de Catequistes que es farà el diumenge 13 de juny a l'Arboç del Penedès.

L'arxiprestat de Tarragona Centre celebra la II Jornada de Famílies Cristianes

J. B. / Tarragona

El diumenge 7 de març va tenir lloc la II Jornada de Famílies Cristianes de l'arxiprestat Tarragona Centre, la qual va aplegar uns 300 participants al Seminari Pontifici de Tarragona.

La jornada es va encetar, a les deu del matí, al claustre del Sagrat Cor del Seminari, amb jocs per a tots, de la mà de l'Esplai Sant Fructuós. Un centenar llarg de pares i mares van seguir la xerrada que va oferir Francesc Grané, el qual partint d'uns continguts pràctics i testimonials va tractar de com transmetre la fe i com parlar-ne amb els fills, a més d'abordar els reptes i dificultats que comporta la vivència cristiana en família, enmig del context actual.

La trobada va comptar, en la primera part, amb la companyia del delegat de Pastoral Familiar de l'arquebisbat de Tarragona, Mn. Estanis Figuerola i, posteriorment, va tenir lloc la celebració de l'eucaristia a la capella del Seminari. La missa, senzilla però molt participada, va reunir petits i adolescents, de diversa procedència, acompanyats pels voluntaris dels equips de pastoral de les escoles Mare de Déu del Carme, Sant Domènec i Sagrat Cor, que l'havien organitzat. En acabar la celebració

Petits i grans van gaudir de la jornada.

litúrgica es va poder gaudir d'un refrigeri preparat per un equip de voluntaris del col·legi Sant Pau de la ciutat.

Com a conclusió, els organitzadors de la segona edició de la Jornada de Famílies Cristianes assenyalen que ha servit per constatar també la preocupació de part d'un grup de pares i mares joves, «disposats a cercar espais comuns entre el conjunt de les parròquies, escoles i serveis arxiprestals, que els puguin ajudar a fer créixer la família cristiana, en comunió i servei». Tot això, en el marc d'una diada festiva, molt a l'abast de tothom, amb el propòsit de repetir-la, encara més nombrosa, els propers anys.

Barcelona

«Estimem i servim la vida»

Document conjunt de les Delegacions de Família i Vida de Catalunya

Redacció / Barcelona

Els delegats diocesans de Pastoral de la Família i la Vida de les diòcesis amb seu a Catalunya van fer públic el diumenge 21 de març un document intitulat *Estimem i servim la vida*, en el qual proposen una manera concreta de viure-la i es comprometen a treballar per estendre la cultura de la vida:

«Els delegats diocesans de Família i Vida de les diòcesis amb seu a Catalunya, fidels a l'encàrrec que hem rebut dels nostres bisbes, volem fer arribar la nostra veu a tot el qui vulgui escoltar, especialment als que tenen especial responsabilitat en l'àmbit educatiu.

Considerem imprescindible viure la vida com un do, assaborint la joia de tenir-la i estimant-la plenament com el més gran que hom posseeix i l'expressió màxima del patrimoni humà. És per aquest motiu que l'Església ofereix i fa tot el possible per donar el seu recolzament als qui pateixen per qualsevol causa, ja sigui física, social, psíquica o espiritual, als més indefensos, incapaços de cercar el seu propi bé per

Cartell de la campanya impulsada per la Conferència Episcopal Espanyola.

ells mateixos, i a aquells que el nostre model social ha marginat o rebutjat, tot acollint-los i oferint-los l'ajut que pugui haver a les nostres mans. Per això ens proposem afavorir la cultura de la vida amb tots els mitjans que tinguem a l'abast.

Ens sentim profundament preocupats davant la successió de fets relacionats amb la valoració de la vida, la manca de sentit de la sexualitat i de l'amor, l'allau d'atacs encoberts a la família, el seu concepte i la seva estructura, el trencament de la convivència social... que afecten la nostra societat

i al conjunt de persones que hi formen part. Ens preocupen, i alhora ens interpel·len, pel que suposen de canvi d'hàbits i comportaments, tant personals com socials, àdhuc de mentalitat, portant-les a desenvolupar pautes de conducta que, fins i tot moltes d'elles, esdevenen contràries als propis interessos intrínsecs de l'ésser humà, i afecten la pròpia autoestima i les relacions de cadascú amb els altres i amb el conjunt de la societat.

Aquesta desestructuració de l'individu i de la societat s'agreuja pel materialisme vinculat al consum desordenat, i s'ha vist esperonat per l'hedonisme, el culte a l'ego i al propi cos, l'abandó i la comoditat, per manifestar-se definitivament amb el nihilisme, el relativisme i d'altres ideologies pròpies de la postmodernitat.

Hem de superar, i proposem a tots fer un camí conjunt de renovació en aquest sentit, la intromissió en la formació dels fills per entitats alienes a la família, les quals no poden usurpar el seu dret a educar-los, el problema que suposa l'existència de lleis i pautes de comportament contràries a la naturalesa humana, i la tendència creixent a la dissolució de l'individu en pràctiques que l'allunyen de la seva identitat com a persona.

En conseqüència ens proposem fomentar l'educació afectiva i sexual per poder viure l'amor, ajudar les parelles joves a descobrir el valor del matrimoni i la família, i esperonar les famílies a viure des de l'espiritualitat i l'autenticitat relacional i afectiva al si de les seves llars. Així mateix copsem la necessitat de donar a conèixer i expandir la cultura de la vida des de la convicció que l'Església ha d'estar al servei de la vida perquè l'estima.»

El cardenal Martínez Sistach nega que l'avortament sigui un dret

Redacció / Barcelona

«El projecte de Llei de l'avortament aprovat en les Corts espanyoles omple el cor de dolor i de tristesa, perquè atempta contra la vida humana i reconeix l'avortament com un dret, no reconeixent el dret fonamental i primari a la vida, establert a la Constitució espanyola i com a dret previ a qualsevol legislació positiva de les societats.»

Ho va dir l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach, en l'homilia que va pronunciar el diumenge 21 de març a la catedral de Barcelona, on va presidir una missa per a les famílies, promoguda per la Delegació diocesana de Pastoral Familiar i que va comptar amb la presència de molts matrimonis acompanyats dels seus fills. La Jornada Pro Vida se celebra cada any el 25 de març, festa de l'Anunciació, però la celebració a l'arquebisbat de Barcelona es va avançar al diumenge 21 per facilitar la participació de les famílies, donat que el proper dijous 25 de març és dia feiner.

«El grau d'humanització d'una societat —va dir també el cardenal— es mesura pel seu respecte i tutela de la vida humana des dels seus inicis fins a la seva mort. La presència de famílies amb els seus fills és una manifestació ben palesa de la cultura de la vida, del futur de la societat ple d'esperança i de la riquesa de la humanitat. Gràcies, pares i mares, per la vostra participació en el misteri de la vida, pel vostre respecte, defensa i tutela de la vida humana i per l'educació que doneu als vostres fills, tresor del vostre amor.»

La Jornada Pro Vida se celebra cada any el 25 de març, festa de l'Anunciació a Maria, que commemora com el Fill de Déu va assumir la naturalesa humana en les entranyes virginals de Maria per obra de l'Esperit Sant.

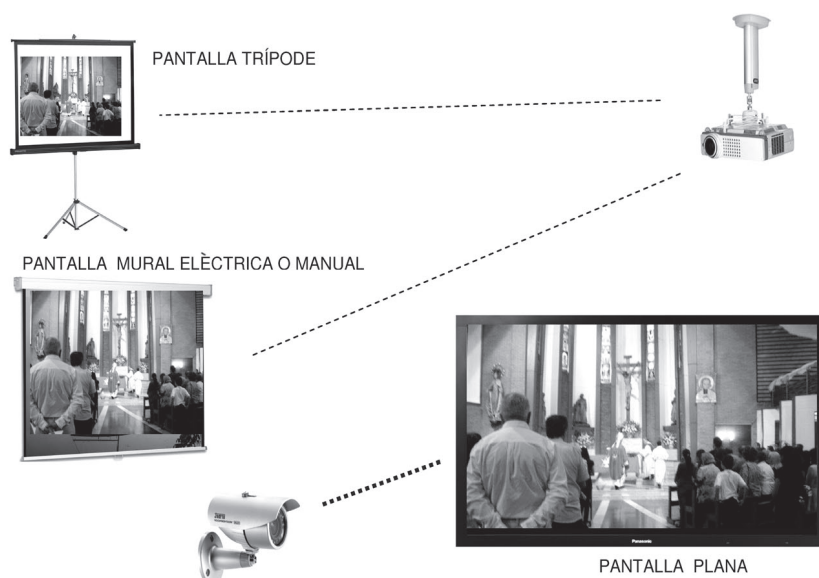
«Aquesta festa de l'encarnació —va dir el cardenal a l'inici de la seva homilia— és un moment molt propici per reflexionar sobre el valor de la vida humana des dels inicis de la seva concepció en el si de la mare. Per això celebrem també la Jornada en favor de la vida humana i l'Església reitera la seva coneguda i constant posició sobre la intangibilitat de la vida humana des del moment de la seva concepció i contra l'avortament provocat.»

«L'eliminació directa i voluntària d'un ésser humà innocent és sempre greument immoral. Ningú ni res no pot autoritzar la mort d'un ésser innocent, sigui fetus o embrió, nen o adult, ancià, malalt incurable o agonitzant. Ningú no pot reclamar aquest gest homicida per a si mateix o per a un altre confiat a la seva responsabilitat, ni pot consentir-hi explícitament i implícitament. Cap autoritat no pot imposar-ho ni permetre-ho legítimament», va dir també el cardenal Martínez Sistach.

EQUIPS PORTÀTILS DE MEGAFONIA

PERMET SEGUIR ELS OFICIS AMB UN PROJECTOR O AMB CÀMERA EN DIRECTE A LA SALA D'INFANTS

RIFER ROCAFER

GIRONA: Tel.972.22.01.55

info@rifersl.com

BARCELONA: Tel.93.311.72.01

info@rocafer.com

TERRASSA (Servei tècnic)

Tel.616.90.90.01

Tres mirades sobre el patriarca Abraham

Trobada interreligiosa sota «les alzines de Mambré» (Gènesi 18)

Rosa María Jané Chueca
Barcelona

Durant un mes la sala Pere Casaldàliga de la Llibreria Claret de Barcelona es va transformar en la tenda de la trobada, recordant l'episodi del capítol 18 del Gènesi en el qual Abraham acull tres hostes sota les alzines de Mambré. En aquest marc un jueu (Jorge Burdmann, de la Comunitat Israelita de Barcelona i responsable del Departament Tradició i Cultura), un cristià (Ignasi Ricart, claretià, professor de Bíblia de la Facultat de Teologia) i un musulmà (Rachid Aarab, filòsof i membre del grup Pensar per Conviure de la Facultat de Filosofia Ramon Llull) van compartir un «triàleg» interreligiós. Durant quatre sessions (18 i 25 de febrer, i 4 i 11 de març) es va analitzar la figura d'Abraham des de cada perspectiva religiosa i es van buscar punts en comú que ajudin a cercar camins de pau i de comprensió entre jueus, cristians i musulmans.

La darrera sessió va consistir en una taula rodona. Tots tres participants del triàleg interreligiós van compartir actituds bàsiques d'Abraham que poden aportar llum en el nostre món actual. Jorge Burdmann va assenyalar que el nom d'Abraham «parla de futur, d'una acció present que apunta cap a un futur. Abraham es presenta com la figura de la solidaritat, d'un home que troba el

seu destí, un home amb virtuts». Burdmann va considerar que avui tots som a Canaan i ens preguntem per Abraham. Va respondre a aquesta qüestió dient que «va ser un ésser humà, un descobridor del monoteisme; va donar a l'home un destí de la vida. Es va comprometre amb la vida».

D'altra banda, Ignasi Ricart va recordar que Abraham pot ser el pare d'uns i altres, que «és reconegut com el testimoni per excel·lència de la justificació per la fe. És presentat també com un precursor de tots aquells que observen fidelment la Llei. És el pare

d'Ismael i d'Isaac i estima tots dos fills. Li costa separar-se d'Ismael com li costa haver de sacrificar Isaac. És el pare de tots els fidels del "Déu únic". Per a aquest claretià, el patriarca és «"anterior" als ensenyaments particulars de Moisès, de Jesucrist i de Mahoma. És el més "primordial", si es pot dir. És el testimoni d'una religió en fase inicial on encara hi ha reunits els elements que seran distingits després i accentuats per les diferents tradicions. Un diàleg entre els jueus, els musulmans i els cristians té, doncs, l'avantatge de tornar a començar a partir d'Abraham, ja que

tots el respecten com un pare o com un "avantpassat"».

Segons Ricart, Abraham és l'home del «"salt endavant", que abandona la pàtria, i no hi torna, fent un acte de fe que l'envia cap a un lloc desconegut i que cal descobrir del tot. (...) Abraham és el testimoni d'una fe que crea el seu present i obre camins desconeguts cap al futur. Per la fe, Abraham es posa en camí cap a una terra de la qual només Déu en coneix el nom veritable». Un altre tret que va destacar del patriarca és que és el pare de les empreses impossibles: «En el moment en què el diàleg és difícil, Abraham ens ensenya a creure en ell. Aquest home que es va posar en camí, quan ja tenia una edat avançada, tenia una fe en el futur que no defallia i que li va permetre vèncer tots els obstacles i no aturar-se per motiu dels fracassos inevitables. Pot ajudar, doncs, a inventar els camins d'un diàleg entre els seus fills». En aquest sentit, «és un dels guies que ens poden assenyalar el camí del diàleg, acompanyats per ell sota les alzines de Mambré, recuperant els vincles de família que ens uneixen, ja que jueus, cristians i musulmans el tenim per pare "en la fe"».

També va ressaltar la figura del patriarca com a model de pelegrinatge: «Totes les religions monoteistes acceptem aquesta dimensió de recerca de la pà- ➤

Ignasi Ricart: «Abraham, pare dels creients»

Abraham segons el Nou Testament va ser el tema que va desenvolupar Ignasi Ricart en la segona sessió, i va subratllar que és «el nostre pare en la fe». Va posar en relleu que Abraham apareix al Nou Testament com «un model de comportament». Concretament es va referir a la carta de sant Jaume i la carta als Hebreus: «Abraham és presentat com aquell que fou fidel en la prova, una situació que els cristians havien d'experimentar a l'època de redacció d'aquestes cartes. (...) Sant Jaume afirma que la fe sense obres és morta. És un exemple Abraham, que no va ser justificat per la sola fe, sinó per les obres, ja que va acceptar sacrificar el seu fill; la carta als Hebreus considera Abraham, el "pare dels creients", com un perfecte exemple de vida de fe, i insisteix en el comportament que la fe implica i que es manifesta en l'obediència i la confiança.»

Ignasi Ricart va comentar que l'evangelista Mateu «diu que no n'hi ha prou amb la filiació abrahàmica per escapar del "judici" (...). És més important creure en el Messies que pertànyer al poble elegit. Mateu posa l'accent en la fe, en la qual també Pau basarà la seva argumentació». En començar el quart evangeli, que conté algunes de les polèmiques més violentes contra el món jueu de tot el Nou Testament, «que bloquegen el diàleg entre judaisme i cristianisme»,

Ignasi Ricart, va esmentar tres punts importants de discussió. El primer, l'afirmació de Jesús que els jueus no són fills d'Abraham: «L'afirmació és d'una violència inaudita, fins i tot en el NT. No es pot "justificar" aquesta violència, però almenys la pot explicar el fet que la situació és extremament tensa: una qüestió de vida o mort. Els jueus volen matar Jesús i és molt probable que la minoria cristiana destinatària del quart evangeli lluités per sobreviure després d'haver estat aïllada socialment i econòmicament pel món jueu d'on havien sorgit.»

El segon punt és que Jesús canvia les perspectives: és el patriarca qui mira cap a Jesús, perquè és d'Ell d'on prové la salvació. «Segons el quart evangeli, Abraham es va alegrar pel naixement del fill promès per Déu, però aquest fill no és Isaac, sinó Jesús. Jesús és, per tant, el veritable "Isaac". L'alegria d'Abraham prové del mateix Jesús. El mateix Abraham esperava la vinguda del Messies.» I, finalment, l'afirmació que Jesús preexisteix Abraham: «Així vol provar que Ell és superior a Abraham. L'afirmació de la preexistència divina era una blasfèmia per al monoteisme estricte del món jueu. Per això els jueus volen apedregar Jesús. Si Jesús preexisteix Abraham, i des de tota l'eternitat, és infinitivament superior a Ell.» No obstant això, «Abraham conserva, fins i tot en l'evangeli de Joan, un lloc particular».

Els primers cristians, va recordar, tenien un dilema: si rebutjaven Abraham, trencaven tota relació amb el Déu d'Israel i la fe del poble, i si volien acceptar els gentils i reinterpretar l'observança de la Llei de Moisès, no podien afirmar que eren els «descendants» d'Abraham. Sant Pau és qui respondrà aquesta qüestió. A la carta als Gàlates i als Romans, indica que la salvació es deu a la fe i no a l'observança de la Llei. La Llei de Moisès és posterior als patriarques en el temps, però en el judaisme del temps de Pau, Abraham és vist com un fidel observant de la Llei. Pau fa una nova interpretació de la figura d'Abraham: «El patriarca no és el primer fidel observant de la Llei, sinó el primer "creient"», va assenyalar Ignasi Ricart.

«Abraham té», va indicar Ricart, «una doble paternitat: és pare per la fe de circumcisos i d'incircumcisos, en la mesura que tots, jueus i pagans segueixen Crist; després, és pare del poble hebreu segons la carn. Totes dues paternitats no s'exclouen. Però la "paternitat" segons la fe precedeix la paternitat segons la carn i és, per tant, més important». Així, la fe en Jesucrist no hauria de dividir, deia el claretià, «per la fe en Jesucrist, tots s'han convertit en fills i filles d'Abraham. No obstant això, la paradoxa ha estat que el missatge de Pau tingués l'efecte contrari. En lloc de reconciliar jueus i cristians, jueus i pagans, jueus,

cristians i musulmans, el missatge els va oposar durant segles. Per superar aquesta oposició i restaurar el diàleg, no haurem de tornar a partir de la figura d'Abraham com va fer el mateix Pau?» Per això, responia: «Cal superar els nostres particularismes i obrir-nos al pla de Déu, que vol que tots els homes i les dones se salvin. Abraham es pot convertir en iniciador i garant d'un diàleg entre les tres religions i d'una col·laboració per al bé de tota la humanitat.»

Ricart va acabar la intervenció assenyalant que «la tenda d'Abraham és un lloc d'autoconeixement. Les barres només cauran a partir del coneixement i l'estimació mutus. El límit és no trencar el diàleg, perquè si no, només hi ha monòleg».

Jorge Burdmann: «Abraham va ser un pedagog de la fe»

Jorge Burdmann va ser qui va obrir les sessions del triàleg, i va oferir la visió d'Abraham a l'Antic Testament i en la tradició jueva. En primer lloc, va convidar a fer un viatge imaginari i va situar els presents en el principi dels temps: «Des del principi està escrit que Déu va crear el cel i la terra. En aquella època el primer home, Adam i Eva, estava encara en una etapa inicial d'humanitat, encara era una societat nòmada i idòlatra, i la idolatria és el culte negatiu de la vida. No hi havia una relació familiar com l'entendem ara, no estaven establerts enlloc.» «Al paradís», va manifestar, «ho tenen tot al seu abast. És un lloc ideal i van pecar de cobdícia. Aquest va ser l'error de l'ésser humà d'aleshores: voler el que no necessitava i no permetre que quedés alguna cosa per a les generacions següents, no entendre el propòsit de la creació. Vam retrocedir a escala humana, vam involucionar».

Com va constatar Jorge Burdmann, «amb Abraham comença realment una dimensió del món totalment diferent i positiva. Déu diu a Abraham: vés-te'n del teu país, estableix-te en un altre lloc; construeix una família. I Abraham ho va entendre. Abraham va pensar com un ésser evolucionat. El món va ser creat per Algú, encara que no sabia com anomenar-lo. Aquest creador ens iguala com a gènere humà perquè tots som iguals, som producte d'aquesta creació. Això és el que coneixem com a monoteisme, que no només és la creença en un sol Déu, sinó que és atribuir-nos com a creatura una creació i un destí comú. I això és el que hem de descobrir».

Pel que fa a la tenda de la trobada, va indicar que «Abraham estava assegut en una tenda i quan s'apropava algú, què feia? S'aixecava i el rebia, l'omplia de beguda, d'aliments... Abraham no no-

més esperava assegut que s'apropés algú, sinó que s'incorporava». Segons va comentar Burdmann, «Déu va enviar tres àngels a Abraham. Diuen els savis que un per anunciar-li que la seva esposa Sara tindria un fill; un altre, per anunciar-li la destrucció de Sodoma i Gomorra, i un altre, per anunciar-li el paper protagonista que tindria com a patriarca». I es preguntava: «Què ens ensenya la Torà? Que si Déu envia tres éssers divins per complir una missió diferent, encara menys l'ésser humà pot complir tres missions juntes, com de vegades pretenem. A través de la Torà descobrim coses que ens ensenyen una forma de vida.»

A l'episodi de la destrucció de Sodoma i Gomor-

ra, «trobem un bonic diàleg d'un ésser humà, com Abraham, que debat amb Déu i gairebé s'enfronta a Ell, el creador. Aquí se'ns mostra la bondat d'Abraham, la necessitat de salvar la humanitat, el seu amor a l'univers». En presentar el sacrifici d'Isaac, deia Jorge Burdmann, «la Torà ens ensenya no l'holocaust, sinó tot al contrari: avorrit el costum de l'època: el sacrifici humà. La vida és sagrada». «Potser el més important d'Abraham», va assenyalar Burdmann, «és saber que estava en una tenda. La tenda no té portes, té totes les bandes obertes, és transparent i pots entrar-hi i sortir-ne quan vulguis, amb total llibertat. Abraham va ser un reflex constant d'amor, va respectar tots els pobles que hi havia a la terra de Canaan. Projectava amor en cada moment, manifestava la seva fe en la seva vida, en cada acte. Era un pedagog i estimava ensenyar la seva fe, no des de la guerra, sinó des de l'amor. En un món de conflictes, representa la unitat».

El representant jueu va acabar la intervenció amb la reflexió següent: «Els deu manaments diuen, entre altres coses, "no mataràs". Avui dia l'home ha evolucionat en moltes coses però encara hi ha guerres, violència, encara hi ha conceptes que la Bíblia ens ensenya a no practicar, com l'exploació o la desigualtat. Quan hi ha guerres, la Bíblia ens diu senzillament, "no mataràs".» I amb la mateixa rotunditat va afirmar: «Quan algú mata i és jueu, deixa de ser jueu; quan un cristià mata, ja no és cristià; quan un musulmà mata, ja no és musulmà. Totes les guerres són crims. No hi ha cap justificació per a les guerres, que van contra el projecte que Déu vol per a la humanitat. Avui el nostre desafiament és aquest. És el moment d'obrir-nos, de donar el nostre cor i de viure la religió dia a dia.»

tria definitiva, una pàtria de justícia i de pau. (...) Cal que fem un vot de pelegrinatge cap a la interioritat de les nostres arrels, en el que tenen de nucli d'identitat i, al mateix temps, de tradició comuna.» Finalment, es va referir a Abraham com «l'heroi de l'hospitalitat. Hospitalitat sense fronteres ni condicions, plena de caritat». I afegia: «Els creients sempre hem de caminar a les fosques. Amb les petites llums que ens regalen l'esperança i mirant cap al cel, com feia Abraham, a les nits, enmig del desert, a peu de tenda, intentant comptar les estrelles. Som fills de la promesa.»

D'altra banda, Rachid Aarab va posar en relleu l'actitud d'Abraham davant del seu pare i del seu poble «després de la revelació. Ell té una altra visió d'adorar». Un altre moment que va destacar va ser el sacrifici del seu fill, que en la tradició islàmica és Ismael, no Isaac: «Amb el sacrifici d'Ismael, la seva fe és provada. Se'n mesura el grau d'obediència. Creu més en la revelació que en la raó». També va recordar que per a l'Alcorà, el patriarca és «l'amic de Déu».

Aarab va enumerar els valors que, al seu parer, podem aprendre d'Abraham: «l'espiritualitat, la cooperació, la fe, el sacrifici, la solidaritat... Són valors per a un futur de diàleg, de cooperació en una societat fraternal. És difícil aquest futur en el nostre món. Aquests valors són dignes de seguir i recuperar. Per això crec que aquesta taula rodona i aquest debat sobre el que aporten les religions poden aportar molt a aquesta societat que margina la religió. Cal superar les barreres, dialogar amb totes les tradicions i tendències per portar l'ésser humà a un futur millor.»

Rachid Aarab: «Ibrahim era un buscador de la veritat»

La tercera sessió va ser per a Rachid Aarab, que va plantejar la figura d'Abraham (Ibrahim) des de la perspectiva corànica. Aquest filòsof musulmà va constatar que «tenim un passat històric que no ha deixat gaire marge per a la convivència i la cooperació». Sobre Abraham, va dir que «a l'Alcorà apareix com un exemple de Déu per al poble. En la seva època, molta gent era idòlatra. La idolatria estava molt estesa per les terres mesopotàmiques. Ibrahim va ser un gran profeta entre gent que no adorava Déu, sinó ídols fets per les seves mans».

Abraham va ser capaç d'obrir-se al coneixement de Déu, es va poder separar de l'error dels seus pares per girar-se cap al Déu únic. I Déu li va atorgar la revelació: «Ibrahim sabia que no era correcte adorar ídols perquè anava contra la voluntat de Déu. Era un buscador de la veritat. Ell comprèn que les estrelles, la lluna, el sol... no és Déu, perquè desapareixen i Déu és etern. Ibrahim vol adorar només Déu. Fa el salt de les criatures al creador de les criatures, al Senyor dels noms. Ibrahim diu que només cal adorar Déu, creador de tot. Cal deixar els falsos déus, adorar Déu i fer el bé.»

En la tradició islàmica, Déu demana a Abraham el sacrifici del seu fill Ismael. «Ibrahim travessa una gran prova», va explicar Rachid Aarab, «creu en la voluntat de Déu i transmet la revelació de Déu, al seu fill Ismael, que confia en el seu pare. Per això els musulmans celebren la festa del sacrifici, on recordem que quan Ibrahim es disposa a sacrificar el seu fill apareix un xai. Aquest miracle de Déu és una gran festa per als musulmans». Aarab va indicar que «per la fe i confiança d'Ibrahim, Déu l'anomena "amic". És l'única persona que a l'Alcorà és anomenada "amic de Déu". Ibrahim comprèn que Déu li ha posat una prova per veure si realment obeeïa». Rachid Aarab va recordar que la Kaaba, el santuari central d'Aràbia (la Meca), va ser construït per Abraham i el seu fill Ismael. «Així, s'estableix la primera pauta d'adoració a Déu. Per això puguem en direcció a la Meca, que cada any rep milions de pelegrins». Segons Aarab, Abraham «és un exemple de sinceritat, d'obediència a la voluntat de Déu i de com afrontar la prova. Qualsevol creient sempre troba proves que examinen la seva fe».

El ponent va acabar la seva intervenció assegurant que «qui mata en nom de l'islam viu una vivència falsa de l'islam, darrere només hi ha interessos i poder. El repte és com interpreten els musulmans la seva fe en la globalització, en el laïcisme, en la crisi...»

Diàleg compartit

Després de les intervencions dels ponents es va obrir un torn de diàleg amb el públic assistent, que va omplir tota la sala Pere Casaldàliga en totes les sessions. Un dels aspectes que va cridar més l'atenció en la vida d'Abraham va ser el sacrifici del seu fill. Segons Rachid Aarab, «sacrificar un fill és una cosa terrorífica, no és humà ni raonable, però Abraham confia en la revelació i no en la seva raó. Quan posem a la balança raó i revelació, no podem saber què és el que convé. És Déu qui dirigeix el nostre camí i ho fa amb bondat. L'Alcorà diu que la revelació és superior a la raó».

Per a Jorge Burdmann, «és difícil ensenyar la paraula "sacrifici", el fet que un pare mati el seu fill. Encara que parlem de fe, com podem transmetre-la a través d'un text tan negatiu com és el relat d'un assassinat? Segur que hi ha esdeveniments més espirituals... jo crec que els personatges espirituals sempre s'enfronten a Déu, amb el seu destí (com els profetes o Moisès). Quan arriba el moment del sacrifici, crec que el crit de Déu: "No el matis", va dirigit a nosaltres. Quan se sent la crida "divina", en nom d'alguna religió, de matar un ésser humà, hem de dir "no". Aprenem d'Abraham i no esperem a estar a punt de matar».

Un altre aspecte que es va comentar va ser el diàleg entre Abraham i Déu amb motiu de la destrucció de Sodoma i Gomorra. En aquest sentit, Ignasi Ricart va dir que «ens pot servir com a model per ser intercessors i ser capaços de tutejar Déu, sense por». En paraules de Jorge Burdmann, «és la faç més humana i solidària d'Abraham i és un bonic diàleg d'Abraham, que desafia el seu creador».

Premi en convivència i diàleg interreligiós a Joan Botam

El Grup de Treball Estable de les Religions reconeix la trajectòria del fundador del Centre Ecumènic de Catalunya

Samuel Gutiérrez
Barcelona

El Grup de Treball Estable de les Religions (GTER), presidit actualment pel pastor evangèlic Guillem Correa, va lliurar el 17 de març passat, a la seu d'Òmnium Cultural de Barcelona, el II Premi en convivència i diàleg interreligiós al P. Joan Botam. Van assistir a l'acte representants de la comunitat evangèlica, ortodoxa, jueva, musulmana i catòlica, així com la directora general d'Afers Religiosos, Montserrat Coll, i el regidor de Drets Civils de l'ajuntament de Barcelona, Joaquim Mestre.

El guardó del GTER ha volgut reconèixer «la tasca pionera que en els darrers trenta anys Botam ha dut a terme en el camp sobretot del diàleg ecumènic i interreligiós». Entre els seus molts èxits, es troba la fundació el 1984 del Centre Ecumènic de Catalunya, primera institució civil que promovia a Espanya el diàleg entre ortodoxos, anglicans, catòlics i protestants; la creació el 1992 del Centre Abraham, concebut per a l'acollida durant els Jocs Olímpics d'esportistes de totes les religions, i l'impuls l'any 2004 de la celebració a Barcelona del Parlament Mundial de les Religions.

El caputxí Joan Botam va rebre amb satisfacció un premi que, per damunt de la seva persona, reconeix sobretot uns valors que cal avui continuar defensant amb valentia: «El protagonisme no ha estat mai un dels meus objectius —va afirmar en l'acte de lliurament del

guardó.— De fet, m'agrada pensar que no vaig ser jo qui va escollir l'ecumenisme, sinó que va ser l'ecumenisme el que em va escollir a mi.» I afegia: «Acceptar aquest premi m'alegra sobretot per les causes de raó i de fe que han guiat al llarg de tants anys la meua humil trajectòria i la de tanta gent. Viure és convida. L'ésser humà neix i es fa en un teixit de relacions. És en aquest context on sorgeix aquest afany de superació de tantes etiquetes i adjectius que d'alguna manera ens defineixen i enriqueixen, però que des d'una tradició cultural força equivocada sovint s'han constituït en banderes i referents de contraposició.»

La vocació ecumènica de Joan Botam, segons va evocar el mateix frare caputxí en la seva intervenció, neix de la seva tendra infància i té en el seu pare el gran referent: «El meu pare era un camperol contemplatiu, feliç d'estimar la terra i les tradicions, i un promotor de la feina ben feta.»

Trajectòria ecumènica

Abans de repassar la seva llarga trajectòria en el camp ecumènic i interreligiós, el guardonat va recordar el seu treball com a medievalista i la seva implicació en temes de pau i de supera-

ció de conflictes a través de Pax Christi, un moviment internacional catòlic per la pau. «L'ecumenisme va venir després —va assegurar amb modèstia—, tot i que gairebé podríem dir que va ser una conseqüència lògica del viscut fins aleshores.» També el va marcar molt en la seva posterior implicació ecumènica el fet d'haver-se format com a caputxí a l'escola de sant Francesc d'Assís, «un dels pocs sants de l'Església catòlica reconegut universalment». «Tenia una

Agustí Codinach

Joan Botam va rebre el premi de mans de Guillem Correa.

visió de la vida optimista, i alhora transcendent, que després he pogut compartir amb joia amb altres denominacions religioses», va explicar aquest deixeble català del *poverello* d'Assís.

L'inici del diàleg amb altres confessions cristianes es va produir en una època en què aquesta mena d'activitats no eren gaire ben vistes. Va ser pioner a Catalunya i Espanya d'unes relacions que avui es consideren estabilitzades i cordials, però que aleshores semblaven gairebé una utopia. «La primera vegada que vaig pronunciar un Pàrenostre davant de la comunitat protestant —ha expressat en més d'una ocasió—, les cames em tremolaven, ja que l'ecumenisme en aquells moments estava prohibit.»

Juntament amb la seva tasca pionera en el camp del diàleg ecumènic i interreligiós, el P. Joan Botam va ser també provincial dels Caputxins en el moment de la famosa caputxinada, quan al març del 1966 més de 500 estudiants, professors i intel·lectuals es van reunir a Sarrià per celebrar una assemblea al monestir que va acabar amb un tancament de 3 dies fins que la policia franquista els va assaltar. Com a conclusió, Botam va confessar amb humilitat que tota la seva trajectòria ecumènica ha volgut ser primerament «una sembra de valors i actituds re-

ceptives, a partir de les quals avancem en aquesta exigència tan humana i universal de saber convida, de saber dialogar, de saber configurar conjuntament projectes d'interès comú». Fent memòria del seu estimat Ramon Llull, al qual ha estudiat profundament, el P. Joan Botam va instar tots els assistents a continuar treballant perquè cada cop més, des de les diverses aportacions de les diferents denominacions, «aquest món sigui una mica millor».

La Fundació LEMA ofereix formació i pisos d'acollida per a dones embarassades

Mónica García / Barcelona

«Aquesta llibertat que està en boca de tots no és només la llibertat que promou el govern per avortar, sinó també la llibertat de tirar endavant amb un embaràs.» La Fundació LEMA va presentar el 10 de març passat la seva tasca i objectius per al creixement de la dona gestant. La gerent de la Fundació, Rosa Ceravalls, va detallar la lamentable situació en què es troben les embarassades amb pocs recursos. Ceravalls va explicar que a la província de Barcelona només hi ha 18 places per atendre gestants. «Embarassades, a l'atur, sense prestació, probablement amb poca formació i potser sense casa...», va descriure la gerent de LEMA, «aquesta dona està en clar risc d'exclusió social». Això no obstant, en sol·licitar una ajuda al banc per a persona en risc de situació social s'han de sortejar una infinitat de traves per aconseguir la subvenció. «Però no digueu que és per a embarassades, ens va remarcar l'entitat financera!», va afegir Rosa Ceravalls.

L'embaràs no és ni de bon tros el problema, va assenyalar la gerent. «Les dificultats sorgeixen dels problemes legals i de l'escassa formació de les mares i, per això, durant el temps d'embaràs nosaltres invertim gratuïtament en

Enrique Casas, signant el seu nou llibre.

la seva educació i fem el possible per solucionar-los els temes legals.» A cada dona se li traça un pla d'estudis d'acord amb la seva formació. Així, en donar a llum el nadó la seva situació ha millorat tant des del punt de vista econòmic com formatiu: en aquest moment les dones es veuen capaces d'escollir la vida. A més del suport per a la formació o l'acollida, hi ha també un altre equip de voluntaris que ofereixen ajuda gine-

cològica i psicològica. «S'ha determinat que el 42% de les dones menors de 25 anys que han avortat cauen en depressió abans dels 4 anys», va afirmar Rosa Ceravalls, «aquestes són estadístiques "prohibides" a Espanya, que un dia apareixen però que l'endemà ja ningú no pot trobar».

La Fundació LEMA fomenta també l'adopció nacional per reduir els costos i facilitar la gestió en edats primeren-

ques. De les 2.000 peticions nacionals que se solen fer cada any, només unes 720 prosperen, i el termini d'espera és d'uns 9 anys. Pel que fa a l'adopció internacional, va prosseguir la gerent de la Fundació, «tot depèn de la butxaca, poden arribar a costar fins a 36.000 euros, i amb un preu així n'hi ha que es permeten posar condicions a la comanda...».

La Fundació funciona gràcies a un centenar de voluntaris que gratuïtament posen al servei de l'organització els seus coneixements i professionalitat, des d'advocats de l'estat fins a llevadores. En la seva exposició, LEMA va comptar també amb l'ajuda i impuls del capellà Enrique Casas Martín, que va presentar prèviament el seu nou llibre *Asalto al árbol de la vida*. La novel·la d'intriga enllaça la ciència i el pensament amb la tensió pròpia d'una ficció, fent més fàcil comprendre la lluita entre la cultura de la vida i la cultura de la mort. Els beneficis de la venda d'*Asalto al árbol de la vida* van destinats a la Fundació LEMA. Finalment, Rosa Ceravalls va fer una crida als qui vulguin col·laborar com a voluntaris en les diferents tasques, com per exemple la «línia d'atenció telefònica a embarassades 24 hores, 365 dies l'any, una de les tasques més gratificant».

Benedicció del nou orgue de Montserrat

A càrrec del pare abat Josep M. Soler, dins d'una cerimònia solemne

Redacció / Montserrat

El dissabte 20 de març, a les sis de la tarda, va tenir lloc la benedicció del nou orgue de Montserrat, que va presidir el pare abat Josep M. Soler. Durant l'ofici de vespres —retransmeses en directe per Ràdio Estel—, que es va avançar quaranta-cinc minuts del seu horari habitual, el nou instrument va tocar per primera vegada per acompanyar la litúrgia montserratina, amb la participació de l'Escolania de Montserrat i la Capella de Música.

Per facilitar l'accés a Montserrat, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya va realitzar un viatge especial de baixada del cremallera a les 20.15, ja que la durada total de l'acte va ser d'uns cinquanta minuts aproximadament.

La cerimònia de benedicció va començar amb el cant de les vespres de la festa de Sant Benet i va prosseguir amb l'homilia del P. Josep M. Soler, centrada en la lloança divina. «Perquè aquesta lloança pugui ser més digna de la glòria de Déu —va explicar l'abat de Montserrat—, hem construït l'orgue que ara beneïrem. Aquest instrument és fruit d'un treball tècnic de qualitat per part de Blancafort, Orgueners de Montserrat i d'altres artesans qualificats. I ha estat possible gràcies a l'aportació de Caixa Penedès, juntament amb la contribució d'altres entitats i de més de 4.000 persones particulars que han apadrinat tubs o han ajudat a sufragar les despeses de construcció de la infraestructura necessària.»

Viure la fe i la pregària

«El cant d'aquest nou orgue ajudarà l'assemblea aplegada a la basílica a viure la fe i la pregària, bo i enlairant els esperits cap a Déu per mitjà de la bellesa de la música i de l'acompanyament del cant dels monjos, dels escolans i del poble fidel. D'altra banda, construït enlaire, aquest instrument ens remet a la lloança inefable que Jesucrist canta eternament al Pare, a la qual ens unim en les celebracions litúrgiques», va comentar el P. Josep M. Soler.

En la seva homilia, l'abat també va dir que el nou orgue «servirà per difondre la cultura organística, sabent, com deia el papa Benet XVI, que "la música de l'orgue fa ressonar la plenitud de sentiments humans, i fins transcendeix l'esfera humana i transporta a la divina, tot recordant d'alguna manera, amb el seu so immaterial que ve de dalt, la immensitat i la magnificència de Déu"».

Ritu de benedicció

Després de l'homilia del P. Soler, es va procedir al ritu de benedicció. Es tracta d'un cerimonial antic que comença amb unes invocacions del celebrant, perquè l'orgue lloï la Santíssima Trinitat, la Mare de Déu i sant Benet. A cadascuna de les invocacions, l'orgue responia sonant per primera vegada a la nau de la basílica de Santa Maria.

Els encarregats de tocar l'orgue per primer cop van ser els monjos organistes de Montserrat —Gmà. Odiló M. Planàs,

El P. Josep M. Soler aspergeix amb aigua beneïta l'instrument.

El nou orgue de Montserrat té 4.242 tubs.

Un tub apadrinat per «Catalunya Cristiana» i Ràdio Estel

Els noms de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel figuren com a padrins d'un dels tubs del nou orgue de Montserrat, gràcies a la gentilesa del P. Josep M. Soler, abat de Montserrat. «Ens plau i ens honora que els noms de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel quedin inscrits en el rei dels instruments», ha manifestat Mn. Jaume Aymar, director de tots dos mitjans de comunicació.

Gmà. Ramon Oranias, P. Jordi-Agustí Piqué, Gmà. Lluís M. Miralvés, Gmà. Efreem de Montellà i Gmà. Andreu M. Martínez—, que del més ancià al més jove es van anar rellevant per respondre les invocacions de lloança que el pare abat demanava a l'orgue. Després d'això, el nou instrument va ser aspergit amb aigua beneïta i encensat com a signe de l'honor que mereix. En aquest moment, es va cantar solemnement el Salm 150 —per a cor, orgue, trompetes i timbales—, compost per a aquesta ocasió pel P. Jordi-Agustí Piqué, monjo de Montserrat i organista.

Tot seguit, els fidels presents a la basílica van ser convidats a cantar el *Magníficat*, acompanyats pel nou orgue.

Al final de les vespres es va interpretar la *Salve montserratina*, que per a aquesta ocasió va compondre el mestre Bernat Vivancos, i que ha dedicat en memòria de l'estimat pare abat Cassià M. Just.

Concert inaugural

A banda d'aquesta celebració, el proper diumenge 25 d'abril tindrà lloc el concert inaugural del nou orgue de Montserrat, acte que serà retransmès en directe per Televisió de Catalunya, i al qual només s'hi podrà accedir per invitació. A partir del mes de maig, segons un calendari que es farà públic properament, es podrà escoltar el nou orgue determinats diumenges a la tarda, en concerts realitzats per organistes i professors d'orgue de Catalunya, i als quals seran convidats especialment totes les persones que han apadrinat un tub o bé han col·laborat amb la construcció de l'instrument.

El nou instrument

El nou orgue de Montserrat ha estat construït a Collbató (Baix Llobregat), a l'empresa Blancafort, Orgueners de Montserrat. Té 4.242 tubs, fa 12,5 metres d'alçada i 5,5 d'amplada, i pesa uns 12.000 quilos. En total, han calgut més de 22.000 hores de treball per fer possible una peça elaborada de manera totalment artesanal, que compta amb quatre teclats manuals i un de pedal. Aquests cinc teclats fan sonar un cos diferent, com si es tractés d'instruments independents, que s'anomenen: cadireta, orgue major, expressiu, batalla i pedal. Els 4.242 tubs s'agrupen en diferents famílies anomenades registres, que l'organista pot fer servir per fer combinacions. El de Montserrat en té 63, la qual cosa aporta una quantitat extraordinària de possibilitats. Aquest nou instrument permet la interpretació de tot el ventall de literatura organística, des de Bach fins a les obres més contemporànies, la qual cosa situarà Catalunya entre els més alts nivells musicals internacionals, ja que compta amb les prestacions dels orgues més grans d'Europa.

Alguaire acull una exposició sobre el santuari de la Mare de Déu del Merli

La mostra vol donar a conèixer aquest patrimoni cultural i religiós

Text i fotos: Jordi Curcó
Alguaire

El poble d'Alguaire, situat a la comarca del Segrià i diòcesi de Lleida, va viure recentment una jornada prou important i celebrada com a festa gran. A les onze del matí s'havia anunciat la inauguració d'una exposició al santuari de la Mare de Déu del Merli, patrona del poble. A l'exterior, davant de les pedres històriques del santuari, hi anava arribant el bisbe Joan Piris i altres autoritats i convidats, així com les diferents entitats del poble que havien de participar en la inauguració.

Davant d'una nombrosa concurrència, Santi Roig, periodista de Lleida Televisió i fill del poble, va presentar les personalitats que van participar en l'acte. En primer lloc, ho va fer Jaume Ros, president de l'Associació d'Amics del Patrimoni Cultural d'Alguaire, entitat que ha estat la promotora de l'exposició. En les seves paraules, va afirmar que la iniciativa pretén donar a conèixer la història d'aquest santuari marià, des de la recerca històrica, l'estudi arquitectònic i també la plasmació fotogràfica i documental.

Tot seguit, Albert Turull, director de la Fundació Pública de l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació de Lleida, va valorar com a molt important aquesta exposició «per la seva gràcia, pel que fa a la presentació i la seva temàtica». Turull va dir que, en aquests moments actuals de canvi i globalització, «cal posar en relleu el patrimoni cultural i també religiós, com quelcom d'essencial i bàsic per a la identitat dels pobles. Això a Alguaire passa pel Merli».

Una història apassionant

L'alcalde del poble, Antoni Perea, va fer una semblança de la «història apassionant del Merli» i es va referir als orígens visigòtics d'aquest santuari dedicat al culte de Santa Maria. També va recordar la construcció del nou santuari, entre els anys 1250 al 1264,

El bisbe de Lleida va assistir a la inauguració de l'exposició.

que van impulsar els monjos santjoanistes, que havien fundat el convent a Alguaire el 1250.

Antoni Perea va rememorar que la llegenda explica que la imatge va ser trobada per un pastor d'Alguaire que, tot pasturant les ovelles, va anar a seure en un munt de pedres, on ara s'aixeca el santuari. Sota una pedra tallada en forma de merlet, allí va trobar la petita imatge. D'aquí el nom de *Merli*.

L'alcalde va explicar que la imatge actual no és l'original, ja que aquesta va ser malauradament destruïda durant la guerra civil. La talla actual va ser feta l'any 1939 per l'escultor Felip Coscolla, reproduint la talla original a partir de bona part del cap de la Mare de Déu, que es va poder salvar de la destrucció.

Perea va incidir també en la familiaritat que hi ha en el poble amb la Mare de Déu del Merli i el seu santuari, on tots els fills del poble tenen records personals i esdeveniments familiars. Així, va recordar que ell havia estat escolanet del Merli i va ser en aquest santuari on es van casar els seus pares, «i els pares de molts de vosaltres». Va

assegurar també que hi ha dones al poble que es diuen Merli, «nom que solament trobareu en aquest poble, ja que de Merlis i Faustos solament n'hi ha a Alguaire», va dir tot esmentant el nom del patró del poble, sant Faust.

Aquest sant, segons la tradició, va néixer a Alguaire al segle VII i el seu cos, incorrupte, es conserva encara avui al poble de Bujanda, a Àlaba, «on trobareu també algun home que porta el nom de Faust».

Gran estudi de recerca

L'arquitecte Jaume Farreny, comissari de l'exposició juntament amb la també arquitecta Maite Sainz de la Maza, va explicar com des de l'Associació d'Amics del Patrimoni Cultural d'Alguaire va sorgir la idea originària de fer un estudi de recerca sobre la història, l'arquitectura i les arts plàstiques del santuari del Merli, que finalment ha fet possible l'exposició. Farreny va definir la iniciativa com un «exemple de col·laboració entre religió i cultura». Va destacar que l'exposició s'ha fet en el mateix santuari de la Mare de Déu.

Imatge de la Mare de Déu del Merli.

«Quin lloc millor que el mateix Merli per encabir-la?», va exclamar.

El primer historiador del santuari

Francesc Fité, historiador i professor de la Universitat de Lleida, que ha col·laborat juntament amb el també historiador Isidre Puig en la recerca històrica d'aquest santuari, va iniciar la seva intervenció fent memòria de la figura de l'historiador i cronista de la ciutat de Lleida Josep Lladonosa, fill d'Alguarie, que va ser el primer que va historiar el santuari del Merli.

Fité va manifestar que, a banda dels estudis de Lladonosa, calia ara «historiar, valorar i reivindicar el santuari d'Alguaire», i destacar com a molt important l'exposició que s'inaugurava i els estudis que es donaran a conèixer.

L'acte protocol·lari previ a la inauguració va cloure amb les actuacions musicals del Grup Ginestell, de la Coral Nous Horitzons, del Grup d'Havaneres de la Gent Gran i del Grup Sardanista, que van convidar tothom a fer rotlana i ballar la *Sardana vila d'Alguaire*.

Els bancs de l'església fan de suport als mòduls de l'exposició

L'exposició sobre el santuari de la Mare de Déu del Merli d'Alguaire sobta per la seva singularitat o, com va afirmar Albert Turull en el seu parlament, «per la seva gràcia». Els seus comissaris, amb l'objectiu d'optimitzar els recursos propis, han tingut la brillant i original idea d'utilitzar els mateixos bancs del temple, els quals, plantats en diferents espais i amb una il·luminació idònia, fan de suport als diversos mòduls que conformen els tres àmbits de l'exposició. Són els següents: l'històric, realitzat pels historiadors Francesc Fité i Isidre Puig; l'arquitectònic, pels arquitectes i alhora comissaris de l'exposició Jaume Farreny i Maite Sainz de la Maza, i el fotogràfic, a càrrec de Xavier Goñi, fotògraf de la UdL.

L'exposició es completa amb una vitrina que aplega diversos documents i material imprès del Merli, com ara llibres, estampes, goigs, medalles i altres elements simbòlics del santuari. Un altre espai exposa alguns vestits de la Mare de Déu, quan la talla era vestida antigament en les solemnitats i festes del santuari.

Amb ocasió d'aquesta exposició, el pintor lleidatà Víctor P. Pallarés ha realitzat un conjunt de dibuixos. Amb el seu estil personal, l'artista ofereix una evolució històrica del santuari i de la imatge de la Mare de Déu del Merli. Pallarés ha fet donació de les seves composicions, que es poden veure a l'exposició, a l'Associació d'Amics del Patrimoni Cultural d'Alguaire.

Víctor P. Pallarés ha fet uns dibuixos de la Mare de Déu del Merli.

Dos nous llibres de Josep Gil i Ribas

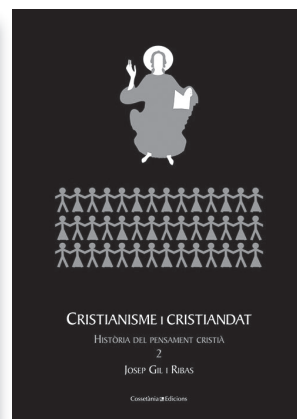
Apareixen «La divinització de Jesús de Natzaret» i «Cristianisme i cristiandat»

Joan Boronat / Reus

El Dr. Josep Gil i Ribas ha publicat simultàniament dos llibres: *La divinització de Jesús de Natzaret* i *Cristianisme i cristiandat*. Aquests dos volums, editats per Cossetània Edicions, consten de 336 pàgines cadascun.

El primer és el número 1 de la col·lecció Història del Pensament Cristià, que pretén presentar amb esperit crític la història del pensament cristià, situat en les coordenades de religió, fe, teologia, cultura i Església, i sempre dependent dels fets històrics. El text mostra el naixement del pensament cristià i vol respondre a la pregunta de com s'arriba a la formulació de la divinització de Jesús. L'autor, el Dr. Josep Gil i Ribas, analitza els testimonis d'una fe i d'una cultura que, tot i pertànyer al judeocristianisme, es van obrir a l'*ecumene* del món grecoromà, on arrelarà el missatge evangèlic i on naixerà pròpiament aquest pensament.

En el segon volum, de la mateixa col·lecció, l'autor, sense oblidar les dades que permeten reconstruir els fets de l'època, fa el seguiment del pensament cristià des de finals del segle I fins a la «invasió dels bàrbars», un recorregut que queda reflectit bàsicament en els textos de la «patrística». L'autor creu necessària una reflexió prèvia sobre la cristiandat, la qual respon a l'experiència històrica del cristianisme, que va començar amb la «conversió» de l'emperador Constantí i que ha durat fins pràcticament als nostres dies. La presentació d'aquests dos llibres, que va tenir lloc el dimarts 2 de març a la Biblioteca Xavier Amorós de Reus, va comptar amb l'assistència de Montserrat Coll, directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, i Enric Prats, en nom del Grup Joan XXIII, entitat que va organitzar l'acte.

El Dr. Gil va presentar els seus nous llibres.

Concert del Col·lectiu de Compositors de Tarragona a Reus

J. B. / Reus

L'Associació de Concerts de Reus va programar un esdeveniment musical singular que va tenir lloc recentment al saló de la societat El Círcol. El Col·lectiu de Compositors de Tarragona Mikrokosmos va actuar amb un seguit d'estrenes absolutes de les seves obres. També hi va haver la interpretació a càrrec de Sori Ensemble de Korea.

Aquesta formació es va presentar amb un quartet de corda d'elit (dos violins, viola, violoncel) i piano, excepcional. Van fer gaudir el públic en intervencions solistes, duets o conjuntament, i van demostrar una magnífica preparació musical, destresa, disciplina, bon gust i perfecte domini de l'instrument.

El Col·lectiu de Compositors de Tarragona, que va néixer l'estiu del 1998, està format per compositors de gairebé totes les comarques de Tarragona i de diferents edats i estils. Té com a objectiu la difusió de tota classe de música, des de la tonal clàssica a l'anomenada contemporània i la conjuntada, i de vegades amb elements electrònics i electrofònics. Actualment són disset els músics que formen part d'aquest col·lectiu, dels quals, nou van presentar les seves obres.

Amb una acústica perfecta i el saló ple de gom a gom, les obres estrenades van tenir bona acceptació. Cal destacar *Espurnes d'amor*, una composició de Pau Sanchis, un jove de 12 anys, que l'ha escrita inspirada en el martiri de sant Fruituós i els diaques Auguri i Eulogi.

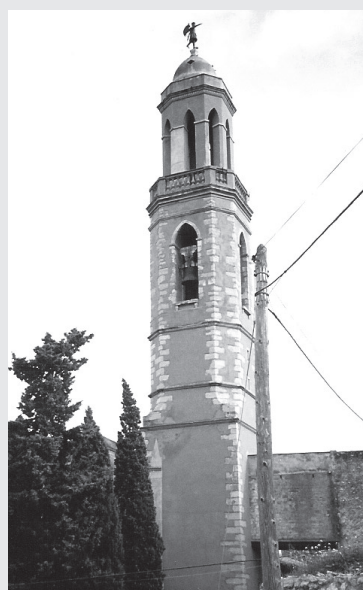
Campanars

Albinyana

Delfí Dalmau i Argemir
delfidalmau@yahoo.es

Al nord-est del Vendrell, comarca del Baix Penedès, en una plana poc accidentada amb només alguna elevació modesta, la població d'Albinyana acull una església parroquial dedicada a sant Bartomeu que destaca pel seu alt campanar de prop de 40 metres coronat per una figura d'un àngel que té uns dos metres i mig d'alçada. L'església és un edifici del segle XVIII, acabat el 1865 amb l'actual façana. Consta d'una nau de cinc trams amb volta de canó apuntat sobre cinc arcs torals; fa vint metres i escaig de llargada, gairebé sis d'amplada i set metres i seixanta centímetres d'alçada. Està capçada per un absis semicircular que pertany a un antic edifici romànic; ara és poc visible englobat com està per l'actual temple. Dos passadissos circulen entre les capelles laterals i estan separats de la nau per robustos pilars rectangulars reforçats per semicolumnes.

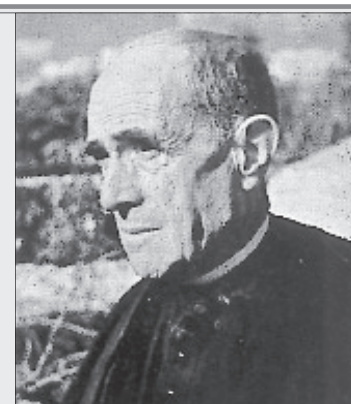

El que realment destaca d'aquest temple és el seu campanar, no tant per la seva alçada com per la seva elegància i per la figura d'un àngel al capdamunt. Es tracta d'una obra de mitjan segle XIX, neoclàssica, de planta quadrada de gairebé cinc metres de costat amb un segon cos, a partir de mitja alçada, octagonal irregular dividit en diversos trams per quatre motllures, amb la cel·la entre les dues superiors, i que queda oberta per quatre finestres d'arc apuntat, una a cada cara alterna. Coronant-la, hi ha un terrat amb balustrada i, al damunt, un alt templet vuitavat amb finestrals allargassats d'arc també apuntat cobert per un tambor i una cúpula semiesfèrica amb un àngel d'ales obertes al cim. Els murs estan arrebossats i pintats d'un to entre grisenc i rosat amb les cantoneres visibles de carreus blanquinosos. Es troba situat a l'ala dreta del temple fent angle al sud-oest del frontis encarat a ponent. Una escala d'obra amb barana i un escàs ull central puja arrapada als murs fins a la maquinària del rellotge situada en un pis superior; a partir d'ell, una escala de cargol d'obra amb eix de ferro i escorada cap a la banda del sud-est dona accés a la cel·la i segueix per l'interior del mur fins al terrat.

Premis de la Fundació Fe i Cultura Mossèn Manyà

DEPARTAMENT DE CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

IX Concurs de Poesia Fundació Manyà 2010

Mossèn Joan Bta. Manyà.

Modalitat: poesia en català.

Convoca: Fundació Fe i Cultura.

Lliurament de treballs: Fundació Fe i Cultura, Mossèn Manyà, apartat de correus núm. 95 - 43500 Tortosa (Baix Ebre).

Resum de les bases: poden presentar-se a aquest concurs poemes de tema lliure, no premiats en altres concursos.

No s'hi poden presentar les persones guardonades en els concursos 2008 i 2009.

Extensió: de 14 a 50 versos, en 1, 2 o 3 poemes.

Els treballs s'han de presentar per quadruplicat, en un sobre a part, amb títol i pseudònim.

A l'exterior, s'hi inclourà el nom i els cognoms de l'autor, el DNI, telèfons de contacte i l'adreça postal.

En la festa del lliurament de premis les persones guardonades estaran obligades a recollir el premi perso-

nalment, o, si més no, delegar-ne la recepció, i podran llegir els seus poemes.

Per a més informació, podeu trucar als telèfons 977 718 260 i 636 390 702.

Jurat: Zoraida Burgos, Jesús Masip, Emili Rosales i Gerard Vergés.

Termini de presentació de treballs: 28-08-2010.

Lliurament de premis: el lliurament de premis tindrà lloc en el decurs d'un festival que se celebrarà el 26 d'octubre del 2010, a les 20 h, al c/ Teodor González, 43, 1a - Tortosa.

Dotació de 400 euros i la publicació de l'obra premiada al setmanari *Catalunya Cristiana* i en un llibre per Sant Jordi 2011.

Accésit: publicació del text.

El jurat podrà declarar el premi desert.

No es retornen els poemes.

Obert el període d'inscripcions per a les activitats d'estiu de la Fundació Pere Tarrés

Enguany hi ha més de 16.000 places disponibles per realitzar 300 activitats

Redacció
Barcelona

Les famílies ja poden inscriure els seus fills en alguna de les més de 300 activitats d'estiu que enguany organitza la Fundació Pere Tarrés juntament amb els seus centres d'esplai vinculats. Sota el lema «L'estiu. Vacances per créixer», la Fundació Pere Tarrés ofereix una gran oferta per tal que infants i joves gaudeixin d'un temps de lleure de qualitat. Es tracta d'una oportunitat única per experimentar valors responenent, també, a la necessitat de conciliar vida familiar i laboral. Gràcies a les activitats, els infants aprenen a conviure, desenvolupen l'autonomia personal i amplien els seus coneixements.

L'estiu és una època immillorable per practicar esports a l'aire lliure, així com per aprendre un altre idioma de manera divertida i lúdica. Entre totes les activitats que cada estiu ofereix la Fundació Pere Tarrés, les colònies esportives i les d'aprenentatge d'una llengua estrangera són les que desperten més interès entre les famílies. La major part de les activitats lingüístiques tenen lloc en el territori català, però també es proposen estades a Irlanda, els Estats Units, el Canadà i Anglaterra.

Entre les novetats d'aquest any hi figuren les colònies de teatre, on els

Els infants viuen un temps de lleure de qualitat.

participants viuran la fascinació de les arts escèniques en el renovat teatre de la casa de colònies de La Conreria, visitaran una sala teatral per conèixer les seves interioritats i rebran una classe magistral de Mar Ulldemolins, l'actriu que interpreta el personatge de la Mònica Monràs a la sèrie *Ventdelplà* de TV3. L'estada finalitzarà amb la representació d'una obra de teatre amb la presència dels familiars.

«Gràcies a les activitats, els infants aprenen a conviure i desenvolupen l'autonomia personal»

A més, la Fundació Pere Tarrés també ofereix un ampli ventall de propostes: colònies, setmanes d'aventura, campaments, casals d'estiu, camps de treball i rutes a peu o en bicicleta. Totes aquestes activitats s'adrecen a infants i joves entre 3 i 17 anys, que poden gaudir de propostes a gairebé totes les comarques catalanes i a les Illes Balears. Per als majors de 18 anys, la Fundació els ofereix la possibilitat de realitzar camps de treball a Catalunya, una proposta que va tenir un gran èxit l'any passat.

Enguany, la Fundació Pere Tarrés tornarà a obrir les seves cases de colònies a tota la família durant el mes d'agost per a aquells pares i mares que vulguin compartir amb els seus fills uns dies de vacances tot participant en activitats de lleure, aprenent, divertint-se i gaudint de l'entorn natural i de la relació amb altres famílies.

La Fundació Pere Tarrés és una organització no lucrativa que té com a finalitats l'educació en el temps lliure, la promoció del voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Fundada a Barcelona el 1985, posseeix un bagatge de més de cinquanta anys sorgit de diverses iniciatives de formació, lleure i serveis, avui integrades dins de la Fundació.

Per a més informació: www.peretarres.org/estiu.

ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFIQUES

★ Maria del Mar Bonet, *Bellver*. Picap.

Veu de la Mediterrània

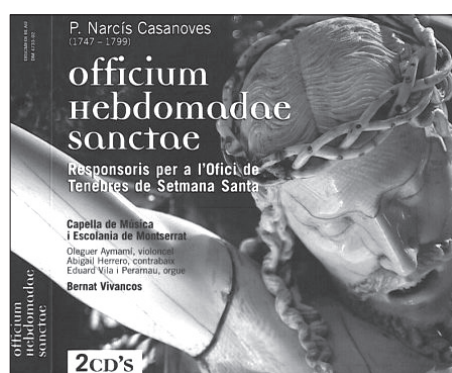
Gran dama de la cançó, Maria del Mar Bonet va complir quaranta anys de dedicació a la música i ho va celebrar amb aquest projecte al Palau de la Música Catalana, que ara veu la llum en forma de disc. Bonet ens ofereix, per primera vegada en format simfònic, cançons gregues, turques, sardes, italianes, catalanes i, òbviament, mallorquines. Es tracta d'un recorregut pels temes més significatius d'aquesta cantant: *Dansa de la primavera*, *La balanguera*, *Jota marinera*, *Des de Mallorca a l'Alguer*, *Les Illes* o *Merhaba*.

★ Ismael Serrano, *Acuérdete de vivir*. Universal Music.

Viure el present

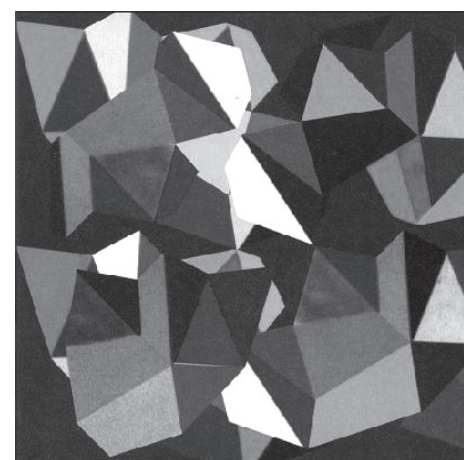
El cantautor Ismael Serrano presenta nou disc d'estudi, que fa el nou de la seva trajectòria professional. El títol del CD, *Acuérdete de vivir*, està pres d'una de les llegendes que acompanyaven els vells rellotges: *Memento vivere* («Recorda't de viure»). El proper 6 d'abril apareix el primer *single*: *Podria ser*, una cançó que parla de «la història d'homes i dones que busquen el seu lloc al món, que reclamen el respecte i reconeixement d'una societat que ha de saber veure el potencial que amaguen en el seu interior».

★ Capella de Música i Escolania de Montserrat, *Officium hebdomadae sanctae*. Discos Abadia de Montserrat.

Tresor musical

L'Escolania de Montserrat ha editat un doble CD, amb la col·laboració de la Capella de Música de Montserrat, sota la direcció de Bernat Vivancos. En aquest treball discogràfic hi ha divuit responsoris —peça litúrgica de creació literària de l'Església— per a l'Ofici de Tenebres de Setmana Santa que el P. Narcís Casanoves va compondre el 1784. Segons Vivancos, aquesta obra «és d'una qualitat musical de gran vàlua, i es troba a l'altura de les grans obres polifòniques del segle XVIII». I afegeix que és un «tresor del nostre país».

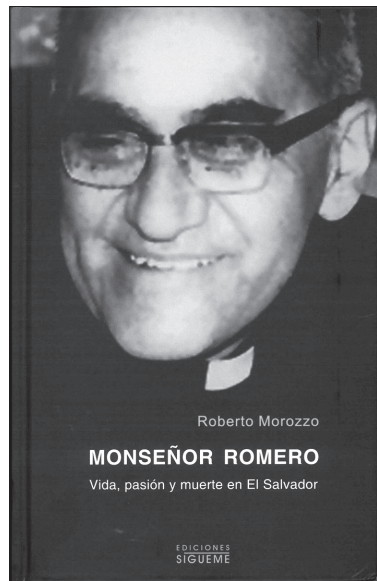

★ Portico Quartet, *Isla*. Ediciones Resistencia.

Sons acústics

En aquest segon disc de la banda anglesa Portico Quartet, els ritmes africans i el minimalisme es donen la mà amb el jazz. Hi predominen els sons orgànics on destaca un nou instrument de percussió anomenat *hang*. Creat el 2007, el grup reconeix que les seves influències musicals van des de Queen fins a Toumani Diabaté, passant per Miles Davis o Philip Glass. La música de Portico Quartet es caracteritza per un ponderat format acústic de sòbria execució.

Llibres

Home d'Església

El 24 de març del 1980, Mons. Oscar Romero era assassinat a l'altar. Nomenat arquebisbe de San Salvador tres anys abans, no va deixar ningú indiferent. Uns el consideraven un profeta, un lluitador per la pau i el diàleg, un home d'Església; d'altres, al contrari, hi veien un revolucionari i un agitador de masses. Va defensar sempre la dignitat dels més pobres del seu país. Joan Pau II va considerar Mons. Romero un dels «nous màrtirs» del segle XX.

Roberto Morozzo, *Monseñor Romero. Vida, pasión y muerte en El Salvador*. Ediciones Sígueme, 2010, 464 pàg.

Històries fascinants

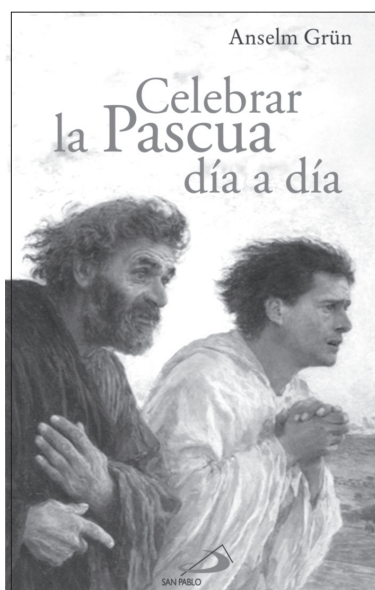
Tots els pobles estan farcits d'històries a l'origen de les quals gairebé sempre resulta impossible discernir què hi ha de cert o de fals. Això no obstant, es continuen explicant fins a consagrar-se com a veritats que, a poc a poc, acaben formant part de la nostra memòria personal i col·lectiva més sòlida. Aquesta novel·la del periodista i guionista Toni Orensanz posa per escrit algunes d'aquestes històries que podrien haver succeït a qualsevol racó de l'àrea geogràfica mediterrània.

Toni Orensanz. *El falsari*. Cossetània Edicions, Col·lecció Notes de Color, 2010, 108 pàg.

Misteri pasqual

Pasqua és la festa central de la vida cristiana. Durant cinquanta jornades, el dia a dia dels éssers humans es torna clar i alegre. Com podem celebrar adequadament la festa de Pasqua? El P. Anselm Grün ens introdueix en el misteri pasqual i ens explica la rica simbologia d'aquest temps litúrgic. Amb cinquanta pensaments i propostes d'exercicis, ens ajuda a modelar la nostra vida a partir de la llum de la Pasqua de la resurrecció del Senyor.

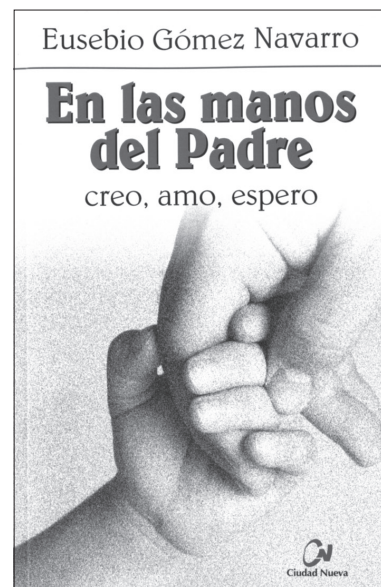
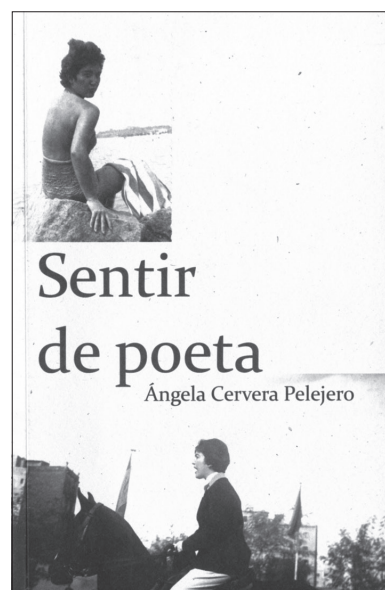
Anselm Grün, *Celebrar la Pascua día a día*. Editorial San Pablo, Col·lecció Caminos, 2010, 168 pàg.

Nostàlgia i esperança

La poesia d'Àngela Cervera Pelejero, tenyida de malenconia, és un cant a la nostàlgia, però també ens convida a compartir l'esperança davant d'un matí ple de llum. «L'autora assumeix valentament els moments de soledat i de desànim amb la mirada posada en la fe i en el record. Fe en un Déu que no la desempara i l'acompanya en la pregària i en la contemplació d'un món que desapareix davant dels seus ulls», escriu Ana Díaz-Plaja al pròleg.

Àngela Cervera Pelejero, *Sentir de poeta*. La Impremta d'Argentona, 2010, 176 pàg.

Fills de Déu

Mitjançant nombroses vivències, anècdotes i històries de la vida real, el carmelita descalç Eusebio Gómez Navarro, llicenciat en Espiritualitat, aconsegueix que el lector descobreixi el que és autèntic, essencial, el que de veritat importa en la vida de qualsevol persona. Pel que fa al Pare, l'autor opina el següent: «Creure que som els seus fills ens porta a curar les ferides del passat, a no angoixar-nos pel futur i a viure en plenitud l'únic que tenim: el present.»

Eusebio Gómez Navarro, *En las manos del Padre, Creo, amo, espero*. Editorial Ciudad Nueva, Col·lecció Meditaciones, 2010, 230 pàg.

La mirada del savi

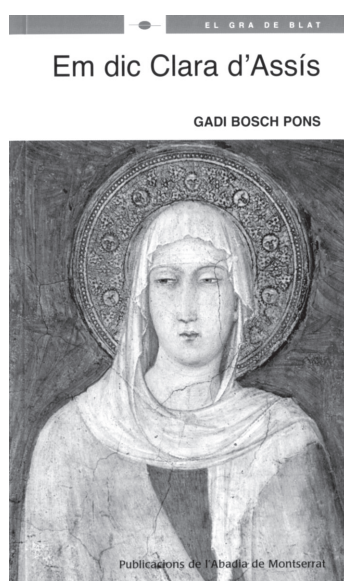
En aquest volum, el periodista Wifredo Espina desplega, de manera lúcida i incisiva, un seguit de reflexions en defensa del ciutadà, i de la societat en general, contra algunes pràctiques polítiques «impures» que apareixen en els temps convulsos que darrerament vivim. Salvador Giner explica en el pròleg que el que jutja Espina posseeix «la virtut de la raó ètica que contempla un món amb la irònica mirada, mai cínica, del savi».

Wifredo Espina, *Crítica de la política impura. Nuestros políticos y sus políticas*. Ediciones La Garbera, 2009, 208 pàg.

Itinerari espiritual

Aquest llibre ens acosta, amb un estil narratiu senzill, al cor de santa Clara. No es tracta d'una biografia exhaustiva o d'un tractat d'espiritualitat franciscana. Té com a objectiu ser una aproximació cordial a la santa d'ahir, capaç de dialogar amb nosaltres avui, en el marc de la celebració del vuitè centenari de la fundació de l'orde de Santa Clara (1212). L'autora, Gadi Bosch Pons, religiosa clarissa, ofereix un itinerari espiritual sobre la santa.

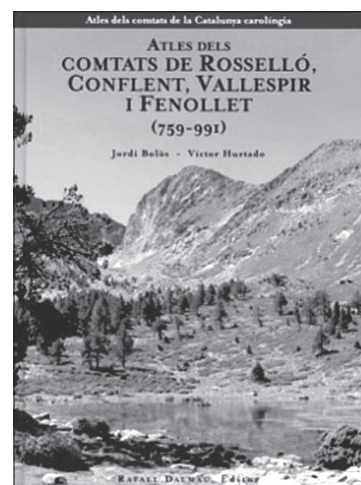
Gadi Bosch Pons, *Em dic Clara d'Assís*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció el Gra de Blat, 2010, 96 pàg.

Patrimoni cartogràfic

Aquesta col·lecció, que constarà de deu volums, es va iniciar fa onze anys amb l'objectiu de cartografiar la rica i valuosa documentació anterior a l'any 1000 que es conserva en referència a les terres catalanes. Ara se'n publica el setè volum, dedicat als comtats de Rosselló, Conflent, Vallespir i Fenollet. A més de mapes de topònims i de dominis, l'obra inclou cartografia sobre l'economia i la societat amb vies, molins, mines i salines.

Jordi Bolòs i Víctor Hurtado, *Atles dels comtats de Rosselló, Conflent, Vallespir i Fenollet (759-991)*. Rafael Dalmau Editor, Col·lecció Atles dels Comtats de la Catalunya Carolíngia, 2009, 168 pàg.

Crítica literària

Miguel Delibes: memòria i paraula

La mort recent de Miguel Delibes (1920-2010) ens ha deixat una mica orfes als que, a l'adolescència, començàvem a treure el cap al món mentre llegíem les aventures de Daniel el Mochuelo o el Nini, protagonistes de dues de les seves novel·les més emblemàtiques: *El camino* (1950) i *Las ratas* (1962). En totes dues hi podem trobar alguns dels trets més característics de tota la seva producció: la puresa i la senzillesa de la majoria dels seus protagonistes juntament amb la defensa de la naturalesa i de la dignitat moral de l'ésser humà davant d'una idea de progrés desbocada, així com la sòbria riquesa d'un llenguatge encarnat en la realitat castellana que retrata. En certa manera hereva dels autors del 98, la mirada de Delibes es va identificar amb naturalitat amb el paisatge ètic de Castella, tant el rural com l'urbà, tot i que amb aquest últim en menor mesura. A través del seu vocabulari extraordinari, atent als matisos de la parla col·loquial, gens arqueològic sinó molt creatiu, és possible respirar-hi el camp castellà, com ho demostra, entre altres obres dedicades a la seva passió cinegètica, el singular *Diario de un cazador* (1955). Aquest compromís moral es manifesta tant en la seva denúncia de la injustícia social, que arriba al punt àlgid a *Los santos inocentes* (1981), un dels seus grans èxits literaris gràcies també a la premiada adaptació cinematogràfica dirigida per Mario Camus, com en la seva reflexió sobre els límits de la intolerància i del dogmatisme per aconseguir una realització plenament humana. La coneguda *Cinco horas con Mario* (1966), adaptada al teatre amb un

èxit de públic notable, i la seva única incursió en la novel·la històrica, *El hereje* (1998), guanyadora del Premi Nacional de Narrativa, ofereixen, des de la fidelitat a unes claus estètiques reconeixibles, una lectura creient, serenament autocrítica, del paper de la religió en la formació de la identitat espanyola.

Les seves conviccions cristianes, manifestament catòliques, i el seu tarannà liberal, en el sentit més noble del terme, s'entrellacen així en una trajectòria biogràfica exemplar no només com a escriptor sinó també com a ciutadà. La seva aposta pels valors de l'humanisme cristià va quedar reflectida en el seu itinerari en el diari val·lisoletà *El Norte de Castilla*, de la direcció del qual va dimitir el 1963 a causa de les dificultats amb la censura franquista. El seu castellanisme no va ser, en tot cas, cap obstacle en els vincles profunds amb Catalunya, sobretot a través del món editorial. De fet, Delibes es va donar a conèixer al gran públic quan va guanyar el premi Nadal per la seva primera novel·la, *La sombra del ciprés es alargada* (1948). Va iniciar així una relació amb l'editorial barcelonina Destino que es va prolongar al llarg de tota la seva carrera literària i que li va permetre establir una amistat profunda amb Josep Vergés, el seu editor.

A partir dels anys vuitanta va rebre un reconeixement públic constant a la seva trajectòria, i va ser guardonat, entre altres, amb els premis Príncep de Asturias (1982) i Cervantes (1993). Més enllà de les modes i dels vaivens del gust, Delibes ja havia demostrat que un autor d'èxit pot contribuir a modelar el gust dels lectors sense necessitat de doblegar-se a les exigències del mercat ni d'ajustar-se a una fórmula fixa. Per això, la seva obra continuarà vigent tant per la sobrietat moral com per la precisió estilística, sense oblidar aquesta melangia tan seva que la integritat dels seus personatges inoblidables va aconseguir elevar a categoria estètica.

Armando Pego

Professor titular de
la Facultat de Filosofia
de la URL

Crítica teatral

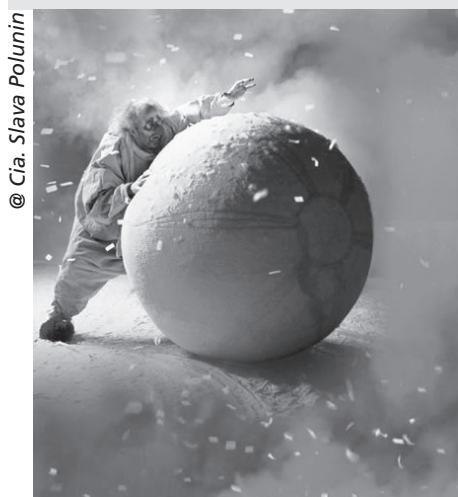
De l'antipallasso a l'antiòpera

Andreu Sotorra

Escriptor, periodista
col·laborador de Ràdio Estel

SLAVA'S SNOWSHOW
CREACIÓ: Slava Polunin.
DIRECTOR: Víctor Kramer.
Teatre Coliseum,
Barcelona. Fins al 4 d'abril.

Slava's Snowshow.

Dos espectacles de circuit internacional coincideixen en la cartellera de la mà de dos creadors: el pallasso Slava Polunin i el coreògraf Mitch Sebastian. Dues propostes diferents, però amb objectius similars: arribar al gran públic.

El Cirque du Soleil no ha estat mai el mateix sense Slava, aquest pallasso rus, de la raça dels august, que als anys noranta es va independitzar de la carpa blanca i va muntar el seu xou. Slava crea un món oníric indestruïble de la

música —hi sona sobretot Vangelis—, el so, el color, l'escenografia i els efectes sense enganys.

Un seguit de seqüències, sempre a ralenti i com si fossin a càmera lenta, enllacen l'una amb l'altra i transmeten una sèrie d'imatges que transporten l'espectador, gràcies a la imaginació, la fantasia i la participació de pista, més enllà de l'escenari. Al final, teranyines, paperets de neu i globus omplen la platea del Coliseum i converteixen l'espectacle en un xou de caire poètic.

I al Teatre Victòria, Mitch Sebastian fa una mirada al món de l'òpera —una vintena de les àries més cèlebres—, amb un espectacle avalat per l'èxit de Londres i que és d'aquells que poden provocar una certa polèmica entre els melòmans de tota la vida i els novells que s'han acostat a la música a través de l'iPod o l'MP3.

Sota l'excusa de l'òpera —o de l'antiòpera—, l'espectacle crea un primísim fil argumental que té com a eix la relació de la societat amb la música. Cadascun dels tres actes representa una època diferent. El primer, en un espai italià, festiu, ambientat en el barroc. Els personatges apareixen amb una caracterització de màscares carnavalesques venecianes, amb un vestuari luxós.

El segon acte fa un salt als anys quaranta, en plena Segona Guerra Mundial. Dels tres actes, és el que respira una descripció argumental més clara. Al pla baix, un habitatge d'una família obrera. A dalt, un estudi d'enregistra-

THE OPERA SHOW
COREOGRAFIA I DIRECCIÓ: Mitch Sebastian.
Teatre Victòria, Barcelona. Fins al 4 d'abril.

@ Jems Photography

The Opera Show.

ment italià. A l'habitatge de sota, els primers senyals del progrés s'imposen: el gramòfon, els discos de pedra, els primers aparells de ràdio, el primer aparell de televisió...

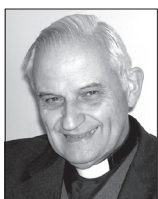
El tercer acte fa un salt cap a la música electrònica i l'òpera esdevé la base del rock. Estètica gore. Vestuari negre. L'espectacle obre amb *Papageno*, *Papageno* i tanca amb *La reina de la nit*, dues àries de *La flauta màgica*, de Mozart, una de les escenes més agraïdes, amb

entre cantants, ballarins i músics, es reparteixen els diversos papers.

Cantants i músics tenen un bon nivell interpretatiu, sense pretendre establir comparacions amb els grans noms dels temples lírics sinó mantenint el punt de rigor que exigeix la proposta de la companyia anglesa perquè els melòmans veterans de disc rodó i els melòmans novells d'iPod o MP3 trobin el punt de connexió que els ha mantingut separats fins ara.

l'acoblament musical del guitarra elèctrica i una de les violinistes.

La barreja d'àries i compositors és una constant. La intenció: fusionar la música clàssica amb els nous estils. *The Opera Show* és una conjunció de coreografia, escenografia i música. Hi ha un equilibri molt eficaç de les tres disciplines. Divuit intèrprets,

Actualitats científiques

Té influència en la nostra salut el canvi d'horari?

Tothom sap que això que fem d'avançar una hora el rellotge cada diumenge últim del mes de març i mantenir-lo així fins més enllà de l'estiu va ser establert per estalviar energia. Com que els vespres es fan més tardans triguem més a encendre llums i això comporta estalvi de consum elèctric. Ara bé, alguns s'han plantejat la pregunta: i no comportarà també un perjudici per a la salut el fet d'haver de llevar-se una hora abans, que és el que fem si tenim en compte l'horari solar? Què hi diuen, els experts en medicina?

Fins ara no havíem llegit res en revistes científiques sobre el tema, però al número de març d'enguany d'*Investigación y Ciencia* hi hem trobat informació d'unes estadístiques relatives a aquest assumpte que crec que val la pena conèixer-les.

La primera estadística és de l'Institut Karolinska d'Estocolm que ha estudiat des del 1987 els casos d'infart de miocardi a Suècia i s'hi diu que s'ha arribat a un resultat clar: que durant la primera setmana del canvi d'horari s'hi veu repetidament un augment d'un 5% cada any d'incidències

d'aquesta classe de problemes cardíacs en mitjana. I hi han afegit els metges que han fet l'estudi que no ho han trobat estrany perquè és cosa comprovada que les pertorbacions dels hàbits de dormir i dels ritmes biològics afecten de vegades la marxa del cor.

Però l'altra estadística que cita la revista és la que ha fet la RAND (economistes d'Estats Units) sobre circulació viària, que exposa que des de fa 28 anys, que és quan s'hi implantà aquest avançament d'horari, el nombre d'accidents automobilístics ocorreguts durant el mes d'abril ha minvat en un 8-11% per als vianants i un 6-10% per als ocupants dels vehicles. Quina en serà la causa? No ha estat tampoc difícil de trobar: quan es condueix amb llum solar hi ha més seguretat en els

conductors i més visibilitat també per als que van a peu.

Aleshores la pregunta que ens fem nosaltres és: cal mantenir el canvi d'horari establert tal com ho fem o fer pressió perquè ja no ens el facin fer més? No ens atrevim a contestar. Qui més en sàpiga que més hi digui!

La intimitat de la matèria

41. Més leptons i més quarks

L'any 1974 es coneixien dues «famílies» de leptons: la 1a formada per electró i positró amb els seus corresponents neutrinos; la 2a pels dos muons, el positiu i el negatiu, amb els dos neutrinos muònics. Com també dues famílies de quarks: *d* i *u* amb els seus anti la primera, i la segona *s* i *c* amb les corresponents antipartícules (ho dèiem al cap. 36). Per formar la matèria ordinària n'hi ha prou amb la primera família, tant de leptons com de quarks, però si imprimint a la matèria energies suficients apareixen les partícules d'aquella segona família, no es pot excloure que a més energia hi hagi l'aparició d'una tercera família. No hi ha cap raó teòrica que ho impedeixi. L'anàlisi dels productes obtinguts en els acceleradors és la que ens ha de dir si es pot fer realitat aquesta possibilitat.

La troballa d'un nou leptó

Va ser al 1975 quan a l'SLAC es feia el descobriment d'un altre leptó. L'equip del professor Martin L. Perl identificava en les col·lisions d'electrons amb positrons en la gran anella un leptó de més massa que els muons. S'anomenà partícula τ (*tau*), o també, més tard, *tauó*. Resultava tenir una massa d'unes 3.600 vegades la de l'electró. Això va fer que l'anomenessin un «leptó pesat», sense tenir gaire compte amb l'etimologia dels mots; recordem que *leptó* vol dir lleuger, i dir-ne «lleuger pesat» és com una contradicció. Recordem que el protó té la massa 1.837 vegades la d'un electró, per consegüent la d'un *tauó* resultava

ser pràcticament doble de la d'un protó. O sigui que de lleuger res. El nom de *tau* és el de la lletra grega τ inicial del mot *triton*, tercer, per indicar que era de la tercera família de leptons. Es designa, doncs, habitualment amb aquesta lletra en minúscula, com també els muons s'indiquen amb la, μ my minúscula.

Com sempre que hi ha una novetat científica no tothom la creu fiable de seguida. El senyal de l'aparició d'un leptó tan «pesat» no semblava prou segur per acceptar-lo sense més proves. Per això calgué repetir l'experiment més vegades. Avui dia sí que tothom ja n'està convençut. I la massa de la partícula *tau* s'ha pogut mesurar amb més exactitud, correspon a 1.771 MeV (i com que l'electró la té de 0,511 MeV, resulta que és només 3.465,7 vegades més alta). L'existència d'aquesta partícula *tau* exigia, naturalment, la de la seva antipartícula, o sigui l'antitau (de càrrega positiva, com el positró) amb els corresponents neutrino i antineutrino tauònics.

Ara bé, si existeixen leptons d'una tercera família no podrà existir també una tercera família de quarks? No es pot afirmar ni negar *a priori*. La resposta s'ha d'obtenir del que mostrin els acceleradors.

Es descobreixen els quarks *b* i *t*

No va trigar gaire a venir la resposta a aquesta pregunta. Va ser el 1977. L'equip del professor Leon Lederman de la universitat de Columbia en el Fermilab de Chicago va descobrir un mesó de massa 9,5 GeV, més de deu

vegades la del protó. La denominà *Y* (o sigui ypsilon majúscula). La interpretació que calia donar-li era que estava formada per un quark més pesat que els quatre coneguts unida al seu antiquark, semblantment a com la cèlebre ψ constava del quark *c* i el seu antiquark. Com sempre no es va donar per vàlida la troballa fins a rebre la plena confirmació, la qual va arribar l'any següent del laboratori DESY d'Hamburg, que repetiren l'experiment fent col·lisionar electrons i positrons en la gran anella DORIS. I després encara s'observà en l'anella CESR de la universitat de Cornell de New York que va reproduir aquesta partícula en els seus quatre possibles estats excitats anomenats Y^1 , Y^2 , Y^3 i Y^4 , en el 1984. I dos anys abans aquesta mateixa anella CESR també havia detectat mesons del tipus unió d'aquest quark amb antiquarks de *d* i *u*.

Aquest cinquè quark rebé el nom de *bottom* (=fons, o part inferior, en anglès) per analogia amb el quark *down* (=avall) de la primera família. Era el nom que s'havia preannunciat que se li posaria, com també s'anomenà quark *top* (=cim, part alta) el que encara mancava per completar la tercera família, pensant en l'*up* (=amunt) de la primera.

Es podria detectar també el quark *top*? La cosa no va ser fàcil. El 1984 l'equip de Carlo Rubbia cregué haver-lo trobat al CERN en la desintegració d'una partícula que probablement el contenia. Però com que no hi hagué confirmació clara de moment la cosa restà en suspens. Hi hagué encara algun altre moment en què es creia

haver-lo trobat, però la cosa no es considerà segura del tot fins al 1994. Va ser al gran accelerador de protons anomenat «Tevatron» del laboratori Fermilab de Chicago. I és que el quark *top* té una massa enorme, unes 174 vegades la del protó. Això exigia una energia també enorme per poder-se formar. A més té una vida molt curta, inferior a una trilionèsima de segon. Per això detectar-lo només es pot fer observant els resultats de la seva desintegració, de manera que coincideixin exactament amb el que preveu la teoria. Com que va ser així, ara ja ningú en dubta de l'existència.

Amb els quarks *b* (de *bottom*) i *t* (de *top*) units a *d* i *u* (1a família) i *s* i *c* (2a família), tenim les tres famílies de components de tots els hadrons. Es creu que no hi ha cap quarta família, ni de leptons ni de quarks, però no es pot afirmar amb certesa total. Només podem dir que posades les possibles condicions per a la seva aparició en els grans acceleradors no se n'ha vist cap traç.

Pel que fa als dos últims quarks un ministre que assistí a Hamburg quan es publicà la notícia del 5è quark manifestà que, conservant els noms de *b* i *t*, podrien anomenar-se *beauty* (=bellès) i *truth* (=veritat), per evitar el mot *bottom* que és més aviat vulgar, ja que en anglès és també un eufemístic per designar la part posterior inferior del cos humà. Algú ha seguit aquesta idea, però sembla que no ha tingut gaire èxit. En gairebé tots els llibres que parlen dels quarks veiem que llegeixen *b* i *t* com *bottom* i *top*. Hi ha qui posa *bottom* o *beauty* i *top*.

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

QUERIDO JOHN **

Director: Lasse Hallström.

Guionista: Jamie Linden.

Intèrprets: Channing Tatum, Amanda Seyfried, Richard Jenkins, Henry Thomas, Cullen Moss, Gabin McCulley.

Gènere: drama romàntic.

Estats Units, color, 2010. 105 minuts. / Públic: joves.

Basada en la novel·la *El diari de Noah* de Nicholas Sparks, la pel·lícula explica la història d'amor de dos joves. Després d'unes vacances plegats, John, soldat americà, ha de tornar al front durant un any més. Savannah l'esperarà. Durant aquest temps, però, prometen enviar-se cartes i explicar-s'ho tot.

Amb un ritme epistolar, la cinta se segueix perfectament; és fàcil, amena, però gens brillant. Hem vist moltes històries iguals, amb els mateixos

personatges i les mateixes problemàtiques. La novetat potser és que està ambientada en una època actual, amb el rerefons dels atemptats de l'11-S. Però hi ha un pensament latent que a molts els resultarà familiar: «Això mai no passaria a la realitat.»

El film se centra en com les circumstàncies de la vida allunyen els protagonistes de viure-la com se la imaginaven, perquè de vegades pesa més «el deure» que «el voler». Són proves perquè demostrin com n'és, de sòlida, la unió. En aquest camí, es fomenten valors com l'amor a la família, la generositat o la constància, però el guió no fa el salt que fa que l'espectador la recordi passat un temps. És una pel·lícula de bones intencions, però que només es queda en això: en bones intencions.

Humor: 0; acció: 0; violència: 0; sexe: 0,5; llenguatge: col·loquial (qualificacions de 0 a 3).

EL ESCRITOR ****

Director: Roman Polanski.

Guionistes: Robert Harris i Roman Polanski.

Intèrprets: Ewan McGregor, Pierce Brosnan, Kim Cattrall, Olivia Williams.

Gènere: thriller polític.

França-Regne Unit-Alemanya, color, 2010. 128 minuts.

Públic: adults.

L'exprimer ministre britànic necessita un «escriptor fantasma» (anomenat així perquè treballa a l'ombra) per acabar les seves memòries, que han quedat incompletes per la mort sobtada de l'anterior biògraf. Una feina que d'entrada semblava senzilla esdevé una cosa perillosa quan el redactor descobreix que el polític pot estar implicat en crims de guerra.

Basada en el llibre *El poder en la sombra* de Robert Harris, la pel·lícula és consistent i convincent. Polanski torna a demostrar que és un dels mestres del suspens. Una cinta perfectament encadenada que, durant més de dues hores, enganxa l'espectador a la butaca i el guia pels amagatalls de la trama.

L'ambientació i la música ajuden a mantenir la tensió, però és el director qui, donant-nos les pistes en les dosis adequades, imprimeix les notes d'intriga i conserva la història amb ritme fins al final. Cal no obviar, d'altra banda, les interpretacions de la majoria del repartiment, on McGregor té una participació superbà. Un film d'engany i traïció, de veritats incòmodes, del passat que torna. Una aposta segura per anar a les sales i gaudir del bon cinema.

Humor: 0,5; acció: 2; violència: 0,5; sexe: 0,5; llenguatge: col·loquial.

Estrena en DVD

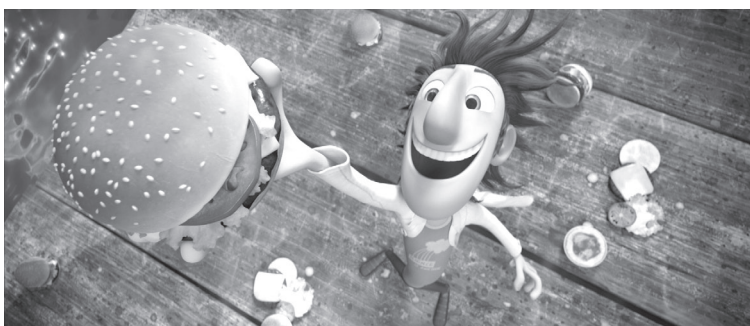
LLUVIA DE ALBÓNDIGAS ***

Director i guionistes: Phil Lord i Christopher Miller.

Gènere: animació 3D.

Estats Units, color, 2009. 90 minuts. / Tots els públics.

Flint Lockwood ha estat un geni des de la infància. Les seves aspiracions científiques només tenien ressò positiu en l'estimació i confiança de la seva mare. Ara, amb un mico com a únic com-

pany amb el qual compartir les seves aventures de recerca, ha arribat a crear una màquina que converteix l'aigua en menjar. Al principi, tot són felicitacions al seu poble. Poc després vindran els excessos i, més tard, els problemes quan l'«aparell» de Flint es descontrola i faci que els seus conciutadans també. Una jove periodista, Sam, compartirà la passió de Flint pels invents i la ciència.

La pel·lícula es basa en un llibre de Judi Barret, amb il·lustracions de Ron Barret, del 1978. El guió aconsegueix tenir un ritme força coherent sense deixar de cuidar els personatges. Segurament, no podrà comparar-se amb la profunditat narrativa i també humana dels darrers projectes de Disney, com *Up*, però el cert és que sap transmetre la soledat del geni despistat i la necessitat de sentir-se valorat per la família, i també per la societat.

L'animació, que no cerca el realisme en les figures i que s'acosta en les formes humanes a les faccions d'alguns ninots, està molt ben resolta. D'altra banda, sap crear un univers propi, ben configurat, com aquest peculiar poble de Flint, Traga Aldabas.

Humor: 2; acció: 2; violència: 0; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

Extres DVD: idiomes (castellà i català); subtítols (castellà i anglès); comentaris del director; escenes ampliades; vídeo musical; diferents documentals, etc.

Cinefòrum: família i autoestima.

El món de la televisió

LA LISTA ***

De dilluns a divendres – 21 h. – La 2 / Públic: joves.

Carlos Sobera substitueix Daniel Domenjó en aquest concurs que és l'adaptació del programa *The rich list*, emès amb èxit a diferents països. *La lista* va iniciar el seu camí en horari matinal, però en aquesta nova fase s'emet a la nit. En el concurs, dues parelles competeixen per un premi final que pot arribar fins als 25.000 euros. Per això, els participants han de passar dues fases en les quals l'habilitat, el coneixement i la sort juguen a parts iguals. Es tracta, sens dubte, d'un format sense pretensions i entretingut per a tota la família que, segons els temes que es tracten, fins i tot serveix per jugar a casa.

ENCANTADOR DE PERROS ***

Diumenge – 21 h. – Cuatro / Públic: joves.

César Millán torna amb aquest espai que l'ha portat a l'èxit. Aquest curiós personatge ha aprofitat l'impuls del programa i, a més d'editar un llibre del qual ha venut més de 150.000 exemplars a l'Estat espanyol, ha llençat una col·lecció de 25 llibres amb DVD. Sense novetats en la seva posada en escena, el programa segueix les passes d'aquest «encantador» que treballa amb gossos que tenen problemes de comportament. L'espectador, sobretot si té un gos o estima els animals, pot gaudir i aprendre amb aquest gènere poc comú a la televisió, però reconegut entre l'audiència.

ABRIL ÉS EL MES CONSAGRAT ALS DOLORS I SOLEDAT DE LA MARE DE DÉU

SETMANA SANTA

• **CHRISTIFIDELES LAICI.**— Pasqua Jove, de l'1 al 4 d'abril, a la casa d'espiritualitat de Santa Maria de Lavern-Subirats. Més informació: tel. 620 562 629 (Javi Navarro), pasquajove@gmail.com, www.pasquajove.tk.

• **VENERABLE I DISCRETA CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BADALONA.**— **Dijous Sant**, a partir de les 10.00, ornamentació del misteri; a les 12.00, *Angelus* cantat a la Verge dels Dolors; a les 19.30, missa de la Cena del Senyor; a les 20.15, recepció del Santíssim a la porta de la capella i processó al monument; a les 22.00, cloenda de la processó dels Misteris; **Divendres Sant**, a les 11.15, rés de la corona dels Dolors i conclusió del septenari; a les 12.00, acció litúrgica del Divendres Sant; **Dissabte Sant**, a les 19.00, sermó de la soledat de Maria i rés de la corona dels Dolors. Més informació: c/ de Dalt, 45 – Badalona, congregacio@dolorsbadalona.com.

• **ARXIPRESTAT DE BADALONA NORD, MONTGAT I TIANA.**— Horari de les celebracions als Pares Carmelites: **Dijous Sant**, a les 18.00; **Divendres Sant**, a les 17.00; **Dissabte Sant**, a les 22.45.

• **CARDEDEU.**— A la parròquia de Santa

Maria: **Dijous Sant**, a les 20.00, Santa Cena, i a les 21.00, vetlla; **Divendres Sant**, a les 17.00, ofici de la mort del Senyor, i a les 21.00, via crucis; **Dissabte Sant**, a les 22.00, Vetlla Pasqual.

• **LLINARS DEL VALLÈS.**— A la parròquia de Santa Maria del Prat: **Dijous Sant**, a les 20.00, Santa Cena, i a les 22.30, vetlla; **Divendres Sant**, a les 17.00, ofici de la mort del Senyor; **Dissabte Sant**, a les 22.00, Vetlla Pasqual.

• **SANT CELONI.**— A la parròquia de Sant Martí: **Dijous Sant**, a les 20.00, Santa Cena, i a les 22.30, vetlla; **Divendres Sant**, a les 17.00, ofici de la mort del Senyor; **Dissabte Sant**, a les 22.00, Vetlla Pasqual.

• **MONESTIR DE LA DIVINA PROVIDÈNCIA.**— **Divendres Sant**, a les 15.00, meditacions sobre les set paraules de Crist a la creu. Serà a l'església del monestir de la Divina Providència de Badalona (c/ Arnús, 64).

• **PONTIFÍCIA I REIAL GERMANDAT I CONFRARIA DE NATZARENS DEL NOSTRE PARE JESÚS DEL GRAN PODER I MARIA SANTÍSSIMA DE L'ESPERANÇA MACARENA.**— **Divendres Sant**, processó pels carrers de Barcelona, a les 17.00: pl. Sant Agustí, c/ Hospital, Pla de la Boqueria, la Rambla, c/ Santa Anna, av. Portal de l'Àngel, c/ Arcs, av. Catedral, pl. Nova, c/ Boters, c/ Pi, pl. Pi, c/ Cardenal Casañas, pl. de la Boqueria, c/ Hospital, pl. Sant Agustí. Més informació: tel. 933 174 145, granpoder_macarenabcn@yahoo.es, www.elektros.com/granpoder_macarenabcn.

INTERNET

• **PRO FUNDACIÓ SAGRAT COR DE JESÚS.**— És un projecte que la diòcesi de Solsona vol dur a terme per construir pisos de protecció oficial. S'ha creat un bloc, <http://profundaciosagratcor.blogspot.com>, per donar a conèixer aquesta futura fundació.

ALTRES BISBATS

• **PROVIDA.**— El 14 d'abril, a les 19.30, concert a l'Auditori Nacional de Música de Madrid, en benefici de la Federació Espanyola d'Associacions Provida. Hi actuarà l'Orquestra Clàssica de Santa Cecília, dirigida per Alexander Polyanichko, que interpretarà obres de Schubert i Dvorák. Més informació: tel. 902 332 211.

BARCELONA

• **CLARISSSES DEL MONESTIR DE SANTA MARIA DE JERUSALEM.**— El 5 d'abril, a les 17.00, missa en la qual Milena començarà el postulantat i Juliana el noviciat. Tot seguit, refrigeri. Més informació: tel. 932 040 675, www.laspiedrasvivas.123.

• **CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS.**— Els dies 6, 13, 20 i 27 d'abril, i 4, 11 i 18 de maig, de 19.00 a 20.45, curs *Pautes per llegir la Bíblia*, a càrrec de Javier Velasco. c/ Ríbadeneira, 6, 3r - Barcelona, tel. 933 174 858.

• **CENTENARI DELS CAPUTXINS DE POMPEIA.**— El 8 d'abril, a les 20.00, concert de la coral Sant Ignasi, a l'església de Pompeia. Més informació: tel. 932 174 108.

• **BLANQUERNA-UNIVERSITAT RAMON LLULL.**— El 8 d'abril, a les 20.00, concert-pregó de Pasqua *Una passejada amb la Brass Band*, amb el Cor Blanquerna. Pronunciarà el pregó Mons. Sebastià

Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona. Auditori Cardenal Jubany de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, c/ Cister, 34 – Barcelona.

• **BASÍLICA DE SANTA MARIA DE MATARÓ.**— El 10 d'abril, a les 21.30, concert de Pasqua amb l'Orquestra Simfònica Juvenil de Catalunya. Hi interpretaran obres de Bizet, Mozart, Schubert, Grieg i Hamlich.

• **ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ.**— L'11 d'abril, a les 18.00, concert solidari per als menjadors infantils de Cali. El repertori inclou obres de Mahler, Mozart i Puccini, entre altres. c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

• **CATEDRAL DE BARCELONA.**— El cor de cambra Francesc Valls cantarà l'11 d'abril, a la missa conventual de les 10.30, *Angelus Domini* de Palestrina (ofertori), *Bone Pastor* de Moncalp (comunió) i *Regina caeli* de Cererols (sortida).

• **HOMENATGE A MN. JOSEP URDEIX.**— El 12 d'abril, a les 12.00, al Seminari Conciliar (c/ Diputació, 231-Barcelona), homenatge a Mn. Urdeix per la seva dedicació al llarg de molts anys de servei de la litúrgia. L'acte, presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach, comptarà amb la participació de Mons. Pere Tena (bisbe auxiliar emèrit de Barcelona), Jaume Fontbona (president del Centre de Pastoral Litúrgica) i Jaume González Padrós (professor de l'Institut Superior de Litúrgia).

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 12 d'abril, a les 19.00, dilluns dels drets humans sobre *Espai Euromediterrani, espai de drets*. Hi intervindran: Jaume Flaquer, jesuïta i expert en islam, i Laura Feliu, professora de Relacions Internacionals (UAB). Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 – Barcelona, tel. 933 172 338, info@fespinall.com.

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— Del 13 d'abril al 4 de maig, els dimarts de 19.00 a 21.00, curs *Grans obres musicals del cristianisme VI*, coordinat per Joan Grimalt. c/ València, 244, 1r - Barcelona, tel. 934 880 888, www.fundaciojoanmaragall.org.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL DE BARCELONA.**— Tots els dimarts i dijous, de 19.00 a 21.00, del 13 d'abril al 27 de maig, curs sobre *Discernimiento*

XXVè CONCURS BÍBLIC

Ajuda'ns a fer arribar el Nou Testament als infants.

El Concurs Bíblic de Catalunya compta amb més de 50.000 participants.

Gràcies a tu, els nois i noies de la teva població que participin rebran el Nou Testament.

Ajuda'ns.

Aportació per cada Nou Testament 2€

Podeu fer efectives les vostres donacions a través de:
Caixa Terrassa: 2074 0000 57 1382314104

FEDERACIÓ DE CRISTIANS
DE CATALUNYA
GRUP AVANT - TERRASSA

Tel: 93 780 98 88 (dies feiners de 17h a 19h)
info@concursbiblic.com - www.concursbiblic.com

Alba residència d'àvies

Torre de 24 places només per a dones a Sarrià-Sant Gervasi
a 10 minuts del centre de la ciutat
Estades curtes i llargues
Centre de dia, també els festius
Visiteu-nos sense compromís!
Tel. 932 039 740, Isabel
web: <http://www.albaresidencia.es>
a/e: info@albaresidencia.es

不
見
可
欲
使
民
心
不
亂

難
得
之
貨
使
民
不
為
盜

不
尚
賢
使
民
不
爭
不
貴

No lloïs el savi
i el poble no s'hi enfrontarà.
No estimis les coses difícils
d'obtenir i ningú no s'animarà
a robar-les.
No miris els objectes
desitjables i la ment
no es torbarà.

CONVIVÈNCIES AMB PETER YANG

Del 5 a l'11 d'abril
a Quinta Julieta,
Saragossa.
Organitza: Victoria.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ «Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 242 787

ORGANITZA: Adoradors de la Divina Misericòrdia - Tel./Fax 934 261 622

Pensant-ho millor

Un mossèn amb arrels rurals

La mort de Mn. Joan Bellavista ens deixa el record d'una gran vocació sacerdotal. Nascut a Parets del Vallès, de ben petit els seus pares es traslladen a viure a l'Ametlla del Vallès. Era una època en què tots aquells poblets de la rodalia (Santa Eulàlia de Ronçana, Bigues i Riells, Lliçà de Munt...), eren poc coneguts i tenien pocs habitants. Tenien, però, uns capellans que van entrar de rectors acabada la nostra guerra fratricida, que no tenien un duro a la butxaca, amb totes les esglésies cremades, així com les rectories i el poble dividit per les diferents ideologies.

Aquests rectors estimaven Jesucrist, l'Església i tots els seus feligresos. Res no els feia defallir. Van posar-se a treballar des del primer moment. Alguns d'ells ja no eren tan joves, com Mn. Jesús, de l'Atmetlla, o Mn. Francesc, de Bigues. No tenien cotxe, ni telèfon a la rectoria. Els recordo per aquells camins rurals com portaven a les masies més allunyades la Comunió a les persones grans que no podien sortir de casa, fent el salpàs ajudant-se entre ells pels enterraments o en les festes litúrgiques. L'Eucaristia era el començament de la seva jornada. Durant l'hivern només hi participava la majordona. La seva màxima il·lusió era que els adolescents del poble entressin al seminari perquè un dia els poguessin substituir. Un d'ells va ser Mn. Joan Bellavista. El vaig conèixer quan jo era una adolescent i ell seminarista, cap als anys cinquanta. Ell dirigia el

Núria Gispert i Feliu

Membre del Consell
Assessor de la Fundació
Pere Tarrés

Rosari a la tarda de l'Aplec a la Mare de Déu de Puiggraciós. Durant el mes de setembre, en ser retornada la Mare de Déu, perquè l'ermita encara estava cremada, en una casa particular. Ja impressionava la seva manera de comunicar-se amb Déu.

No deixa mai les seves arrels rurals i sempre que pot torna a la seva Ametlla, per ajudar i servir les persones.

Quan el santuari de Puiggraciós és reconstruït i les monges benetes es converteixen en el far de pregària del Vallès, ell hi anirà molts diumenges a celebrar-hi l'Eucaristia. Tenia un do especial, et feia sentir amb profunditat que Déu t'estimava, i que estava al teu costat. Per Setmana Santa feia unes celebracions que et donaven força per tal de contribuir a la Resurrecció.

La darrera vegada que ens vam veure ja estava molt atrapat per la malaltia. Va ser aquest estiu passat, a la festa de Sant Bartomeu. Una ermita romànica que administrativament pertany a Bigues però eclesialment a l'Ametlla. Va fer una homilia esplèndida. Vam parlar una estona i ens vam acomiadar fins la Setmana Santa.

Aquestes breus paraules les voldria dedicar a tots aquells capellans que, sense mitjans, van ser capaços de captivar persones com Mn. Joan Bellavista, que, amb la seva formació, amabilitat, senzillesa i humilitat va captar centenars de persones per al seguiment de Jesús, en el lloc que cada persona ha triat en la seva vida.

Rauxa

Eduard Brufau

Vetlla Pasqual

Amb les reformes litúrgiques de mitjan segle XX la Vetlla Pasqual va recuperar la centralitat que havia tingut tradicionalment a l'Església. Des de llavors aquesta celebració ha estat encertadament promoguda, i ha anat guanyant popularitat entre totes les comunitats cristianes. Tot i això, potser encara no ha adquirit tota la importància que es mereix per part dels fidels, sobretot si la comparem amb altres celebracions litúrgiques de referència, com ara la Missa del Gall.

A la Vetlla Pasqual, celebrem la Resurrecció de Jesucrist —el nucli mateix del cristianisme— i tota ella posseeix una bellesa molt especial. Les tenebres, el foc, l'aigua i la llum són omnipresents al llarg de tota la cerimònia com a símbols perfectes del pas de la mort a la vida; els cants i les nombroses lectures, la renovació de promeses del baptisme i fins i tot, quan és possible, la celebració d'aquest sagrament, ens recorden i posen de manifest que tot i l'existència de la mort, aquesta no té pas l'última paraula. Els cristians, doncs, hem de participar de la Vetlla Pasqual, perquè s'hi condensa tot el misteri de Déu i és l'expressió més bella del cant a la vida que és el cristianisme.

DESCOBREIX TOTA L'ESPIRITUALITAT DE ROMA AMB GRIMALDI LINES

GRIMALDI LINES UNEIX DIÀRIAMENT BARCELONA I LA CIUTAT ETERNA PERQUÈ TOTS PUGUEM CONÈIXER EL BRESSOL DEL CRISTIANISME

La companyia naviliera Grimaldi Lines agermana diàriament la ciutat Comtal amb Roma brindant a tots els pelegrins una perfecta alternativa per descobrir la ciutat del Vaticà, les seves boniques basíliques i les petjades cristianes de la Ciutat Eterna. I tot, gaudint de les majors comoditats que ofereixen els vaixells.

Amb aquesta ruta, la companyia acosta la Santa Seu i Roma per un preu assequible a tots els que somiïn amb viure una experiència única:

sentir la història i l'essència de la fe en el bressol de la religió.

A més, Grimaldi Lines ha cuidat cada detall perquè aquest viatge comenci en el mateix instant en el que embarquin els passatgers. La companyia ha afegit a les seves modernes instal·lacions, que inclouen àmplies cabines amb bany i dutxa privada a més de diferents restaurants, uns espais amb una capacitat de fins a 300 persones, preparats per a la celebració de trobades i actes religiosos.

Preus especials per a grups de més de 20 persones que inclouen dietes a bord i el transport gratis de l'autocar si es realitza el trajecte d'anada i tornada.

Roma, la ciutat que abraça als pelegrins

Quan arribin a Roma, els pelegrins començaran un altre viatge. Aquesta vegada pel temps. Ja que Roma congrega tota la història de la fe catòlica.

I a la ciutat del Vaticà, els viatgers podran admirar la Basílica de Sant Pere i meravellar-se amb la bellesa de la Capella Sixtina i les obres dels Museus Vaticans. A més, si organitzen el viatge per tornar en dimecres, podran assistir a l'Audiència General del Sant Pontífex.

Informa-te'n al:
www.grimaldi-lines.com
902 531 333
i en agències de viatges